

GLAS

Glavni urednik: Igor Slavec

Odgovorni urednik: Jože Košnjek

Ob 35-letnici izhajanja odlikovan z Redom zasluga za narod s srebrno zvezdo

LETO XXXVI

GLASILO
SOCIALISTIČNE
ZVEZE
DELOVNEGA
LJUDSTVA
ZA GORENJSKO

Kje so vagoni?

Škofja Loka — Hitro raztovarjanje vagonov je očitno še vedno velik problem kljub znanim ukrepom, ki so pred časom sicer spet hitreje pognali prevoze po tirih. Pretekli teden so namreč na škofjeloški železniški postaji lahko ponudili loški industriji le en prazen vagon, na kranjski, ki jih sicer dnevno potrebuje okoli 400, pa le pet. Po ne povsem potrjenih podatkih ima slovensko gospodarstvo svoje izdelke naložene in neraztovorjene na okoli 5000 vagonih po vseh jugoslovanskih tirih. Očitno gre za znake podobne infarktu na železniških tirih pred letom ali dvema. V pomanjkanju prostih vagonov delovne organizacije znova uporabljajo za prevoz svojih izdelkov tovornjake. Če se bo takšna praksa nadaljevala, bodo seveda resno ogrožena prizadevanja, da bi zaradi varčevanja z nafto del cestnih torovov prenesli na železniške tise.

L. M.

V teh dneh na Gorenjskem žanjejo pšenico. Kombajni se selijo z njive na njivo, goltajo žitne bili in luščijo iz klasja zlatorumeno zrnje. Kmetje s Sorškega polja (odtod je posnetek) so zadovoljni s pridelkom in pričakujejo, da bodo kmetijski zadrugi Medvode oddali 340 ton pšenice. — fr

Nova panoramska karta Gorenjske

Turistično društvo Radovljica je pred kratkim izdalo in založilo najnovejšo panoramsko karto Gorenjske v porečju Save Dolinke in Save Bohinjke. Izdelal jo je Rajko Zor, natisnil pa Gorenjski tisk iz Kranja v 20.000 izvodih. Obsežno besedilo z podrobnim opisom zemljepisnih, zgodovinskih in drugih zanimivosti radovljiške okolice je napisal nekdanji dolgoletni tajnik TD Radovljica Vilko Bole. Besedilo je slovensko, angleško in nemško, zato bo karta dobrodošel pripomoček turistom in izletnikom. Karto je moč kupiti za 40 dinarjev v vseh poslovalnicah in turističnih društvih radovljiške občine. JR

Fant rešil dekle iz Kokre

Kranj — 18-letna Alenka Šemen iz Kranja je v petek, 15. julija, za obratom Jelovice na Partizanski cesti v Kranju padla v kanjon reke Kokre. S prijateljem Borisom Žagarjem sta se kopala na letnem kopališču, nato pa odšla proti obratu Jelovice, kjer sta se po strmim pobočju spustila v kanjon Kokre. Na strmini je dekletu spodrsnilo in prek skalnatega previsa je omahnila 20 metrov globoko v reko. Fant je takoj skočil za njo, jo nezavestno potegnil iz vode in ji takoj nudil prvo pomoč. Prikladal je tudi reševalce, da so jo odpeljali v ljubljanski Klinični center.

Kje zidati, kje orati

Delegati kranjske občinske skupščine so sprejeli osnutek sprememb in dopolnitev družbenega plana ter ga dali v dvomesečno javno razpravo

Kranj — V sredo popoldne je bilo v skupščinskih dvoranah kranjske Skupščine občine izredno vroče, a je bilo za to bolj krivo vreme, kot pa da bi delegate razgrela razprava o osnutku sprememb in dopolnitev družbenega plana kranjske občine za to srednjeročno obdobje. Čeprav tudi kranjsko občino prizadevajo v bodočem razvoju kar precej tesni okviri, ki jih narekuje sedanje ekonomsko stanje in pogoji, še posebej pa močno zožen prostor za nadaljnjo gradnjo tako stanovanj kot industrije. Kranj, ki se je doslej razvijal domala z občutkom, da je prostora dovolj, je z interventnim zakonom o varovanju kmetijskih zemljišč samo za stanovanjsko gradnjo izgubil 180 hektarov zemlje, močnejše porezani pa so tudi rezervati za razvoj industrije.

V dvomesečni javni razpravi tja do jeseni bo torej treba uskladiti tako bodoči razvoj industrije kot tudi zahteve po ohranjanju vse tiste zemlje, ki jo zakon sicer štiti, da bi imeli kruh tudi zanamci. Čeprav se grad-

nja zaradi zahtev zakona zdaj umika z Labor, Planine III, iz Predoselj in se za bodoče pozidave prostora predvideva slabša zemljišča, kot so na primer v Bitnjah, ter nekatere manjše površine, pa vsak poseg v ta preostali prostor ne bo nič manj boleč. To je bilo jasno že v skupščinski razpravi, ko je delegat iz Struževskega vprašal, kakšna bo še sploh bodočnost šestih usmerjenih struževskih kmetij, če bo Struževsko polje, sicer že delno opremljeno s kanalizacijo, namenjeno za razvoj Exoterma in obrtno komunalnih dejavnosti.

V obrambo industriji namenjenega Struževskega polja se je postavila tudi delegacija Gorenjske kmetijske zadruge, saj je bilo doslej v strojno opremo in hleve vloženo veliko tudi družbenega denarja. Četudi bi to polje z okoli 20 hektari pozidali, pa je vprašanje, kje dobiti novo zemljo, saj nadomestne že ni več na pretek.

Verjetno bo oktobrski seja skupščine, ko bodo delegati imeli pred seboj že predlog sprememb in dopolnitev družbenega plana, morala tehtno odločiti, kje bo Kranj imel bodočo industrijo in kje njive. K razreševanju tega vprašanja o bodočem razvoju bo najbrž treba bolj pritegniti združeno delo, kjer zdaj pred kolektivnimi dopusti prostorska vprašanja razvoja, najbolj boleča za kmete, niso bila deležna take pozornosti kot jo zaslužijo. L. M.

500 telefonov v Žirovnici

Žirovnica — Med krajevnimi skupnostmi jeseniške občine, ki imajo izredno malo telefonov in ki si že nekaj let prizadevajo za izgradnjo telefonskega omrežja, sodi krajevna skupnost Žirovnica. V desetih vaseh si krajani žele okoli 500 priključkov, kar pa je velika in tudi draga naložba.

Krajani denar za telefone zbirajo, kajti ptt podjetje ne more več najeti kreditov, nima pa tudi lastnih sredstev za krajevno telefonsko mrežo. Za napeljavo v Žirovnici pa potrebujejo okoli 10 milijonov dinarjev, namenili pa jih bodo krajani in delovne organizacije s tega poročja. Projekte in soglasja v krajevni skupnosti že imajo in zdaj se pripravljajo, da bodo končno z izgradnjo le začeli. D. Sedej

22. julij, Dan vstaje slovenskega naroda Opreti se na lastne sile

Kako beži čas. V petek, 22. julija, bo preteklo že 42 let, odkar je na Slovenskem, med Tacnom in Šmartnim pod Šmarno goro, padel prvi partizanski strel. Takrat se je vojna vihra razbesnela tudi pri nas. Okupator, ki je do takrat mislil, da ga bo kot peščica narodnih izdajalcev, počasi sprejel za svojega ves slovenski narod, je tedaj pokazal, kakšne metode uničenja nam je pripravil, če se bomo skušali upirati. A uprli smo se. Vsak dan odločneje smo se upirali. Vsak dan bolj številno. Žrtve so bile velike. A splačalo se je. Če bi klonili takrat, bi danes Slovencev ne bilo več, kajti okupator nam je v svojem peklenskem načrtu vsem namenil smrt...

Zmagali smo, obnovili porušeno domovino. Zgradili smo novo ljudsko oblast. Informburo leta 1948 je bil za nas nova velika preizkušnja. Tudi takrat se je tovariš Tito pametno, preudarno odločil: držali se bomo svoje poti. Pa če bo še težja.

Bila je težka. Na cedilu so nas pustili Sovjeti, prav tako Zahod. Zategnili smo pasove, v delu, edino v delu, iskali rešitve. Pa tudi našli. Danes lahko ponosno povemo, da smo bili tako močni, da smo se zoperstavili vsemu svetu in se sami, z lastnimi koraki izvlekli iz največjih težav.

Sledil je velik razcvet naše industrije. Zgradili smo tovarne, rudnike, ceste, železnice, letališča, na tisoče stanovanj. Polja so bogato rodila. V naše tovarne smo uvedli samoupravljanje. Delavec je končno sam upravljal, sam odločal. Tisto, kar so politični komisarji takrat v gozdovih zaneseno govorili borcem, da so jim dali poguma za nove boje, za nove zmage, je zdaj resničnost.

A spet so se nad nas zgrnili težki oblaki. Gospodarska kriza, ki preveva ves svet, pljuska tudi čez naše meje. Ne moremo ji uiti, kajti kot s popkovino smo povezani s svetovnim gospodarstvom. Krediti, ki smo jih včasih resda najemali skorajda lahkomišelnost, so zdaj dobili strašno težo. Težo, ki grozi, da bomo, če se ne bomo zresnili in še enkrat stisnili pasove, morda še v večjih škripcih kot leta 1948.

Takrat smo zmogli. Oprli smo se na lastne sile, trpeli pomanjkanje nekaj let, toda prebredli smo tisto krizo. Zdaj bo potrebno še to. Moramo jo prebroditi, kajti prav nič drugega nam ne preostane. Z vso težo leži na nas, kot nas je 1941. tiščal okupator, kot 1948. Informburo. Potrebna bo borba, potrebno samoodpovedovanje. Slišala sem govoriti starega borca, ki bi bil takoj pripravljen prispevati svoj denarni delež, če bi prispevali vsi, da bi se rešili iz dolgov. In to je človek, ki je štiri leta nosil, vsak dan, vsako noč, vsako uro napredaj življenje za svobodo. Tudi danes je pripravljen žrtvovati del svojega imetja. Saj to je vendar najmanj, kar lahko da...

Govorili smo tudi že o posojilu državi, a tega ne bo treba, če se bomo prav obnašali, če bomo dosledno uresničevali sprejete stabilizacijske programe. Res pa je, da bodo prav nekdanji borci in aktivisti v teh težavnih in usodnih časih spet morali s svojimi udarnimi mislimi med nas. Dopovedati nam bodo morali, da lahko le združeni in osveščeni premagamo vse ovire. Prav oni so v najtežjih dneh za slovenski narod prepričljivo dokazali, da smo z voljo, s skupnimi močmi, z naslanjanjem na lastne sile, sposobni premagovati tudi nepremagljive težave.

D. Dolenc

Mi poletni zapremo

Gostinski delavci so res domala noč in dan na nogah, prej bolj kot zdaj, ko je naše povpraševanje po gostinskih storitvah kar precej uplahnilo zaradi hudimano znanih vzrokov. V mislih imamo naša zasebna gostišča, ki jih je po mestih in naseljih kar precej, čeprav nam starejši dokazujejo in nas prepričujejo, da občutno manj kot nekoč, ko je bila vas brez gostilne malodane manj kot nič.

Nihče ne oporeka gostilničarjem, če si vzamejo dan ali dva dopusta in gredo na zasluženo morje; nihče nima nič proti temu, da si v poletnem času obnovljajo objekte in prostore in tedaj zaprejo. Vendar pa jih je v zadnjem času veliko več, tako da se domači in tuji gostje sprašujejo, če poleti ni vendarle malce preveč gostišč zaprtih, saj je poletna sezona in vsi si želijo, da bi bila ponudba kar najbolj pestra, tudi z manjšimi bifeji in gostilnami.

Vsi imamo pravico do letnega dopusta, tudi gostilničarji lahko zaprejo, kadar si želijo. A vendarle se ljudje sprašujejo, če je umestno in dobrodošlo, da se zgodi, da je naenkrat povsod razen družbenega sektorja — vse zaprto in daleč naokoli ni moč prestopiti gostilniškega praga.

D. Sedej

Šola slovenščine za izseljence

Kranj — V Kranju se te dni začne poletna šola slovenskega jezika za izseljence in potomce izseljencev. Letos jo že drugič pripravlja Slovenska izseljenska matica, izvajata Filozofska fakulteta iz Ljubljane in Srednja šola pedagoške, računalniške in naravoslovno matematične smeri (gimnazija) iz Kranja, financira pa Izobraževalna skupnost Slovenije.

Letos se bo v jeziku svojih prednikov izpopolnjevalo blizu 45 izseljenec iz 14 držav Evrope, obeh Amerik, Avstralije in celo Egipta. V 26 dneh poletnega šolanja bodo skušali učencem vcepiti kar največ znanja slovenskega jezika in njegove literarne in narodnostne zgodovine. Poleg 80 ur pouka pa organizatorji pripravljajo tudi tri ekskurzije po Sloveniji, več razprav o našem družbenopolitičnem sistemu in položaju mladostnikov pri nas, srečanje s kranjsko

Po naših občinah izrecno in venomer zapisujejo v dokumente, naj bi bile banke, menjalnice in gostišča odprta kar najdalj in pri tem imajo seveda v mislih družbeno. Celozgodovinski določajo, kdaj se poleti restavracija lahko zapre, spodbujajo, da bi bil vsaj kakšen lokal odprt vso noč. V zasebno iniciativo pa na našem področju ne drezajo in jo pustijo lastni presoji in zamisli, čeprav bi se tudi dalo zmeniti tako, da bi bili vsi zadovoljni.

Nihče kajpak ne sili zasebnikov, da bi imeli neizprosno odprto vse poletje — morda pa jih naslednja leta prisili k temu ekonomska nuja in saldo, ki ne bo več tako obetajoč kot nekoč. Zeleti je le, da se po posebnih občinah konkretno domenijo, da se izmenoma zapirajo sosednje gostilne in restavracije. Čeprav so zasebniki, veljajo tudi tu pravila in dolžnosti, saj so povsem enakovredni del naše splošne družbene ponudbe. Še posebej poleti, ko dobimo na Gorenjsko tako ali drugače precej gostov, ki z zanimanjem stikajo tudi po širši okolici Bleda in Bohinja in ki jim postane domala nerazumljivo, če je nenadoma nadvse priporočeno gostišče enostavno zaprto.

D. Ž.

Počitnice na kolesu — Konec preteklega tedna sta iz Kranja odpeljala na okoli 1500 kilometrov dolgo pot čez Avstrijo in se tja do Münchna člana kokrškega kolesarskega kluba 23-letni Matevž Ličen in 18-letni Ludvik Veber. V dveh tednih nameravata prekolosariti predvsem hribovite predele zahoda sosednje dežele, se povzpeti s kolesi na Grossglockner ter nato bolj po stranskih cestah na Bavarsko. Ličen ima že izkušnje s 4000 km dolge poti po Jugoslaviji in Grčiji, za njegovega klubskega tovariša pa je to prvo daljše potovanje po dveh kolesih. Ob odhodu sta povedala, da se bosta obrnila proti domu — ne, ko ju bo zmagovala že utrujenost, pač pa takrat ko jima bo pošla skromna zaloga denarja. — Foto: L. M.

Selčani praznovali

Selca — Krajanje Selc, Dolenje vasi, Golice, Kališa, Topolja, Zatrejev in Lajš so 14. julija praznovali krajevni praznik. Praznik Krajevne skupnosti Selca praznujejo v spomin na žrtve, ki so kot talci padle na ta dan, pred štiridesetimi leti, v Dolenji vasi.

Krajevna skupnost Selca šteje nekaj več kot 1200 prebivalcev. Je izrazito podeželska KS, čeprav je večina prebivalcev zaposlenih v organizacijah združenega dela, predvsem v Železnikih in Škofji Loki. Precejšen del prebivalstva se ukvarja s kmetijstvom in gozdarstvom, nekaj pa tudi z obrtno dejavnostjo. Pomembni so tudi statistični podatki, ki govorijo, da ima vas Selca najbolj organizirano kmetijstvo, največ mladih gospodarjev z nasledniki. Krajevna skupnost Selca ima v zadnjem času največ dela v vzdrževanju in graditvi cest, obnovi in dograditvi vodovodov, odpravljajo posledice jesenskega neurja, največja akcija pa je priprava za gradnjo telefonskih priključkov. V preteklem letu so odprli vrata nove šole, prepotrebnega vrta, zgradili so tudi igrišče. Pogrešajo pa prostor za delo KS, ki naj bi ga uredili v podstrešnih prostorih nove šole. V zadnjem času upada tudi aktivnost mladinske organizacije, eden izmed vzrokov je ta, da imajo za svoje delo

le skromno sobo, pa tudi mentorja nimajo.

V KS delujejo številna društva. Turistično društvo je veliko prispevalo k temu, da so KS izbrali za najlepše urejeno med gorenjskimi kraji v letu 1982. Organizirali so zanimivo etnografsko prireditev »Kosec vabi«. Manjka jim le gostinski lokal, brez katerega ne bo moč razviti turizma v kraju.

Uspešno deluje sanška sekcija, saj imajo v njej dva kandidata za zimske olimpijske igre.

Gasilsko društvo obnavlja gasilski dom, vendar je delo zaradi pomanjkanja finančnih sredstev v zastoju.

Tudi Lovska družina se pripravila na gradnjo lovskega doma v Selcih. Z največjimi težavami se srečuje Kulturnometniško društvo, saj delo, kljub nekdanjim uspehom, ne more več zaživeti.

Krajevna skupnost organizira tudi različne prireditve, kulturne in športne. Opažajo pa, da je vedno manj interesa za prostovoljno delo, ki pa bi vsem krajanom lahko koristilo pri skupnih interesih.

Ob prazničnem dnevu so na proslavi podelili priznanja krajanom za njihovo dolgoletno delo v krajevni skupnosti, pred spomenikom talcev v Dolenji vasi pa so pripravili komemoracijo.

V. Primožič

Pokojnine sledé osebnim dohodkom

Uskladitev pokojnin z rastjo osebnih dohodkov ne pomeni tudi spreminjanja prispevne stopnje — Z avgustom upokoječcem za 4,5 odstotka višje pokojnine z razliko tudi za nazaj, 22.000 upokoječcem z najnižjimi pokojninami pa se zaradi ponovne odmere pokojnine povečajo za višje odstotke

Novi zvezni zakon o temeljnih pravicah iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja, ki velja od 1. julija letos, prinaša tudi zahtevo po tekočem usklajevanju pokojnin z gibanjem nominalnih osebnih dohodkov vseh delavcev. Tak način mora biti zagotovljen najkasneje do konca leta 1986. Skupščina skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja Slovenije se je zato odločila za postopno uresničevanje tega določila, s tem, da se letos pokojnine uskladi za četrtno porasta osebnih dohodkov v tem letu, prihodnje leto za dve četrtni, v letu 1985 za tri četrtni in leta 1986 za celoten porast osebnih dohodkov. Vsako leto v začetku leta pa se opravi tudi dokončna uskladitev pokojnin.

V Sloveniji pa je bilo sprejetih še nekaj dodatnih ukrepov za olajšanje gmotnega položaja upokoječev z najnižjimi pokojninami. Medtem ko se pokojnine letos s 1. januarjem povečajo za 4,5 odstotka, izplačane bodo v avgustu, pa bo še poprej opravljena ponovna odmera pokojnin od nove najnižje pokojninske osnove, ki znaša 9337,25 din, mejni znesek najnižjih pokojninskih prejemkov v

višini 85 odstotkov te osnove pa je 7936,66, na novo pa bo odmerjen tudi varstveni dodatek.

Poslej bo najnižja možna starostna pokojnina za polno pokojninsko dobo 8293,80 din, najnižja možna starostna pokojnina sploh (15 let zavarovalne dobe) pa za moškega 3415,09 din, z varstvenim dodatkom 6342,25 din, za žensko 3902,97 din, z varstvenim dodatkom pa 6776,55 din.

Najvišja pokojnina ostaja nespremenjena: za polno pokojninsko dobo znaša največ 37.851,77 din, za 15 let zavarovalne dobe pa 15.586,02 din za moškega in 17.812,60 din za žensko.

Z novimi ukrepi, ki jih je republiška skupščina skupnosti invalidsko pokojninskega zavarovanja že sprejela 13. julija letos, se ne spreminjajo razmerja, vzpostavljena ob odmeri pokojnine, še naprej pa je na odmero pokojnine zagotovljen vpliv delovnega prispevka, merjen z dopolnjeno pokojninsko dobo. Povečanje pokojnin ne bo vplivalo na prispevno stopnjo za pokojninsko invalidsko zavarovanje, saj se bodo sredstva natekala z višjo rastjo osebnih dohodkov v tem letu.

brez noge nadaljeval borbo do zmage. Red zaslug za narod in mnoga druga odličja in priznanja so le del družbene zahvalnosti njegovemu prispevku k naši skupni stvarnosti. Invalidnost ga ni ovirala, da ne bi po vojni z vso vnemo sodeloval kot iniciator naše nove organiziranosti pri Zdrženju šoferjev in avtomehnikov in številnih drugih organizacijah, ter celo aktivno vozil avtobus vse do upokojitve.

S prav posebnim čutom do človeka in narave je z vso vnemo sodeloval pri ustanavljanju in organiziranju turistov v Sloveniji in društva na Gorenjskem. Zlasti v tem gibanju je videl novo, višjo stopnjo zблиževanja med ljudmi, je videl posebno obliko zunanega odraza človekove osebnosti, njegovega značaja in tovariške toplote. V tem je on razlagal poseben odmev današnjega svobodnega človeka, samoupravljalca ob rušenju stare, srednjeveške, površne, hinavske morale. Skratka, naturizem je bil v njegovih vizijah kot stopnja današnje ideološke, duševne, čustvene sprostitve, odkritosti posameznika, človeka pred sočlovekom, pred družbo, pred naravo in graditvijo novih odnosov. To je Stane še posebej poudarjal ob stalnem sodelovanju in na srečanjih s prijatelji — naturisti iz ostalih slovenskih društev iz Avstrije, Bavarske in Furlanije. Vse to in še več je bilo poudarjeno v poslovnih besedah njegovega slovesa.

Nerazumljiva odločitev

Tržič — Na Trgu svobode 13 v Tržiču stoji tako imenovana Lončarjeva hiša. Delovna organizacija Živila Kranj se je dogovarjala s stanovanjsko skupnostjo Tržič in izvršnim svetom skupščine občine, da bi stavbo preuredili tako, da bi v njej uredili mlečno restavracijo, lokal kava bar in sanitarije. Ureditev slednjih je bila tudi vzrok, da takšen program ni bil uresničen že prej. Ker je šlo za sorazmerno velik strošek predvsem zaradi ureditve sanitarij, se je vsa stvar tudi precej zavlekla. Zdaj, ko so v Živilih zbrali sredstva in pripravili tudi že načrte, pa so se v Tržiču nenadoma in iz nerazumljivega vzroka premislili. Lokal so namreč oddali v najem zasebniku. Zaradi takšnega načina in ponašanja so zdaj v Živilih precej ogorčeni, saj so bili ves čas trdno odločeni, da sanitarije in lokale v Lončarjevi hiši uredijo.

A. Ž.

Vknjižba zastavne pravice

Jesenice — Na eni izmed minulih sej zborov skupščine občine Jesenice so se domenili, naj izvršni svet skupščine občine in statutarne komisija preučita ustreznost vknjižbe zastavne pravice v zemljiški knjigi kot oblike poročstva za vračilo kredita.

V občini so ugotovili, da je zastavna pravica pravni instrument, ki ga določa pozitivna zakonodaja. Kar se tiče ustreznosti vknjižbe zastavne pravice v zemljiški knjigi naj bi se o tem dogovorili skupaj s temeljno banko Gorenjske, ki kot kreditodajalec v skladu s svojimi pravili določa pogoje. Statutarne komisija bo predlagala temeljni banki Gorenjske Kranj, da preuči možnost spremembe kreditnih pogojev tako, da do zastavne pravice na nepremičninah pristopi selekcionirano, odvisno od vsakega kreditnega primera posebej. Na ta način bi sodišču prihranili precej dela.

D. S.

Denar krajevnih skupnosti

Jesenice — Jeseniške delovne organizacije zbirajo sredstva za krajevne skupnosti po sporazumu in do zdaj je večina delovnih organizacij izpolnila svoje obveznosti, le nekaj jih je, ki denarja krajevnim skupnostim še niso nakazale.

Ves tisti dinar, ki so ga zbrali po oktobru lani, v višini 173.000 dinarjev, bodo namenili Mojstrani, Hrušici in Blejski Dobravi; 140.000 dinarjev bodo namenili po teritorialnem principu Hrušici, Planini pod Golico, Podmežaklji, Blejski Dobravi. Krajevnim skupnostim bodo upoštevali število zaposlenih namenili milijon 260.000 dinarjev. Solidarnostna sredstva v višini 2 milijona 800.000 dinarjev pa bodo dobili v Ratečah, Kranjski gori, Mojstrani, Savi in Žirovnici, od tega po milijon v Kranjski gori in v Mojstrani.

D. S.

Upokojenci v novih prostorih

Mojstrana — V petek, 15. julija, so v Mojstrani svečano izročili namenu nove klubske prostore Društva upokoječev Dovje-Mojstrana. Tako se je uresničila dolgoletna želja upokoječev, da bi se imeli kje sestajati pri različnih dejavnostih in na sestankih.

Ob otvoritvi prostorov v družbenem stanovanjskem bloku v Mojstrani so v kulturnem programu sodelovali: pevski zbor Društva upokoječev Jesenice, folklorna skupina Društva upokoječev Javornik-Koroška Bela in učenke osnovne šole »16. december« iz Mojstrane. Ob tej priložnosti so podelili tudi priznanja.

J. Rabič

NAŠ SOGOVORNIK

Zoran Klemenčič

»Naprej« glasilo mladih Kranjčanov

Kranj — Glasilo »Naprej« je informativno politični časopis mladih v občini Kranj, ki ga izdaja občinska konferenca Zveze socialistične mladine Kranj. Namenjeno je mladim, organiziranim v osnovnih organizacijah ZSMS v delovnih organizacijah, krajevnih skupnostih in na šoli, mladim v svetih in centrih občinske konference ZSMS, mladim v društvih in drugih organizacijah ter vsem tistim, ki jih delo mladine zanima. V glasilu lahko berete prispevke o problemih mlade generacije, o zaposlovanju, štipendiranju, usmerjenemu izobraževanju, mladinskem prostovoljnem delu, o družbenoekonomskem položaju mladih, o nalogah mlade generacije v sedanjih družbenoekonomskih in političnih razmerah... Glasilo izhaja v 1500 izvodih, tiskajo pa ga v tiskarni Delavske univerze Tomo Brejc v Kranju. Glavni urednik glasila je Zoran Klemenčič.

Kakšne so naloge glavnega urednika?

»Predvsem sem odgovoren za tehnične, organizacijske in finančne pogoje ter za redno izhajanje glasila. Skupaj s Tanjo Jurjevč, odgovorno urednico glasila, skrbim tudi za uresničevanje temeljne vsebinske zasnov glasila. O svojem delu sem dolžan poročati predsedstvu OK ZSMS Kranj.«

Kdo ustvarja glasilo »Naprej«?

»OK ZSMS Kranj je v sodelovanju z Delavsko univerzo Tomo Brejc organizirala mladinsko novinarsko šolo z namenom, da se obnovi izdajanje glasila. Tako udeleženci, ki so šolo uspešno zaključili, glasilo zasnujejo, napišejo, oblikujejo in uredijo. Krog tistih, ki pišejo v naše glasilo, se širi prepočas, predvsem pogrešamo dopisnike iz osnovnih organizacij ZSMS.«

Kako so ljudje sprejeli glasilo?

»Glede na dopise, ki jih dobi naše uredništvo, lahko rečem, da ljudje prebirajo »Naprej«. Članki so včasih pisani provokativno in prav veseli smo reakcije na vsako naše pisanje. To nam namreč dokazuje, da ljudje glasilo berejo in da naš trud ni zaman.«

Kakšni so načerti za naprej?

»Do sedaj so izšle štiri številke, nameravamo izdati še dve do konca leta. Razširiti želimo krog dopisnikov in glasilo res približati mladi generaciji.«

Glasilo »Naprej« je torej zopet zaživelo. Njegovi oblikovalci skupaj z glavnim urednikom se bodo tudi v bodoče trudili, da bo glasilo res takšno, kakršnega si želijo mladi. Da je »Naprej« kvalitetno glasilo, dokazuje tudi to, da je predlagano za najboljšo glasilo občinskih konferenc ZSMS v Sloveniji.

T. Bilbija

Mladi iz La Ciotata v Kranju

Jacques Bicheu: »Pri ogledu Kranja nas je presenetila čistoča mesta. V Kranju sem drugič. Prvič nisem le. Upam, da bomo iz Kranja odnesli lepe spomine.« — Foto: I. Kokalj

Kranj — V petek je v Kranj prispela mladinska skupina iz pobratenega La Ciotata iz Francije. Skupina, ki jo vodi Jacques Bicheu, šteje dvainštirideset glasbenikov, ki sestavljajo pihalno godbo. Med svojim obiskom v Kranju bodo priredili tudi dva koncerta. Prvi bo v četrtek, 21. julija ob 18. uri na Trgu revolucije v Kranju, drugi pa v petek, 22. julija na Bledu. Pod vodstvom dirigenta Canavesio Laurenta bodo poslušalcem predstavili del svojega obsežnega repertoarja. Skupina bo ostala v Kranju deset dni. Spoznali bodo mesto Kranj in okolico, manjkalo tudi ne bo izletov in srečanj z krajskimi mladinci, sprejeti jih bo tudi predsednik izvršnega sveta skupščine občine Kranj.

T. Bilbija

Stane Frlič

Sredi »dela, sredi življenjske moči, v polnem delovnem zamašu, nas je v 62. letu starosti nenadoma zapustil naš Stane Frlič. Njegovi sodelavci, kolegi, prijatelji širom Slovenije in še dlje, koder je Stane živel in deloval, so izgubili človeka, ki se je resnično predajal, nudil vse svoje delovne sposobnosti za širše, skupne cilje. Med šoferji, med soborci partizanov, med sokrajanji Primskovega in drugod, povsod je bil Stane priljubljen in aktiven soustvarjalec.

Že v mladih letih kot športnik pri Sokolu se je kalil v naprednih vrstah in z vso zavzetostjo se je pridružil NOB, bil ranjen in še

Rez v zdravstveni dinar

Na Gorenjskem mrzlično iščejo ukrepe, ki naj bi letos pomagali prihraniti 140 milijonov novih din za zdravstveno varstvo — Izhod je v doslednem izvajanju že doslej sprejetih ukrepov, o novih pa se bodo skupščine odločale že septembra

Kranj — Le 13 odstotkov več sredstev za zdravstveno varstvo letos, kar so prinesli najnovejši stabilizacijski rez v skupni porabi, pomeni tudi za gorenjsko zdravstveno regijo najtežavnejše stanje v zadnjih štiri-desetih letih, za katerega trenutno še ne ve povsem določno, kako ga rešiti. V konkretne številke prevedeni odstotki pomenijo namreč, da za izvajanje zdravstvenega varstva na Gorenjskem letos zmanjka 140 milijonov novih din. Položaj je še težavnejši, ker so že lani in letos občinske zdravstvene skupnosti sprejele precej ostre varčevalne ukrepe, tako pri izvajalcih kot tudi pri uporabnikih, ki že doslej plačujejo najvišjo participacijo v Sloveniji. Zato na nekaterih področjih že ni kaj privarčevati, ne da bi preveč posegali v osnovni zdravstveni nivo.

Na Gorenjskem ugotavljajo, da bi z zaostrojitvijo že doslej sprejetih varčevalnih ukrepov, kot so na primer dosledno pobiranje participacije, upočasnenje v zadnjem času naraščajočega staleža, varčevanje pri zdravilih, pošiljanju v zdravilišča ipd. sicer lahko privarčevali polovico manjkajočega zneska v tem letu. Kako pa privarčevati še ostalih 70 milijonov novih din, pa bo ob dejstvu, da je polovica leta že mimo in je polovica programov zdravstvenega varstva že opravljenega, še posebno težko vprašanje. Za sedaj se ne ve, ali bodo občinske zdravstvene skupnosti na Gorenjskem, ki so lani razmeroma dobro zaključile leto, leto zabredle v izgubo, če bodo hotele izvajalcem poravnati opravljene storitve. Prav tako se ne ve, kje se bodo ustavili naraščajoči materialni stroški, za katere so v zdravstvenih delovnih organizacijah s finančnimi načrti namenili le 20 odstotkov več kot lani, enako pa velja tudi za osebne dohodke zdravstvenih delavcev, ki naj bi po planu porasli za 10,5 odstotka, očitno pa ne bo niti tega mogoče doseči. Že sedaj so osebni do-

hodki močno zaostajali za tistimi v gospodarstvu, ob varčevanju z nardnim delom in z minimalnim zaposlovanjem novih zdravstvenih delavcev pa so bili ti dohodki že sploh na kritični meji. Če se je pred kratkim še računalo na valorizacijo programov izvajalcev, potem je zdaj jasno, da bo čez valorizacijo, ki bi kot vsako leto doslej popravila materialno stanje zdravstvenih delovnih organizacij v drugem polletju, potegnena debela črta. Ob tolikšnem številu zaposlenih v zdravstvu, na Gorenjskem jih je več kot 2000, je dilema, kje najmanj boleče zarezati v zdravstveni dinar, še toliko večja. Verjetno si nezaposlenih zdravstvenih delavcev nikakor ne moremo

privarčevati, ustrežneje je zapreti kakšno ambulanto.

V mrzličnem vzdušju, kje privarčevati še kaj, na Gorenjskem razmišljajo ne o ustavitvi vseh investicij v zdravstvu, ker so jih že ustavili, pač pa o še povečani participaciji, zmanjšati bi kazalo medobčinsko solidarnost, pregledali bodo izvajanje delitve dela v regiji in tudi med gorenjsko regijo in republiko, zavzeli pa so se tudi za spremembo sicer pravkar sprejetega zakona o zdravstvenem varstvu, ki sicer zagotavlja široke pravice, ki pa jih s sredstvi ne zmremo pokriti. Sicer pa bo o vseh ukrepih govora že na septembrskih zasedanjih občinskih zdravstvenih skupnosti, ki bodo sprejele tudi sicer na konec leta odločeno samoupravni sporazum o uresničevanju zdravstvenega varstva, ukrepi pa naj bi začeli veljati že v oktobru.

L. M.

Breg ob Kokri — Delavci Vodnogospodarskega podjetja iz Kranja so 20. junija pričeli graditi 34 metrov dolg in pet metrov širok betonski most čez Kokro, ki bo povezoval vasi Tupaliče in Breg. Most bo zanesljivo nared do kranjskega občinskega praznika, 1. avgusta. Veljal pa naj bi 3,5 milijone dinarjev. — Foto: C. Zaplotnik

Mar čas ni zlato . . .

Pred dnevi se je v Ljubljani sestala skupščina zveze stanovanjskih skupnosti Slovenije. Delegati so med drugim razpravljali o uresničevanju oziroma izvajanju zakona o stanovanjskem gospodarstvu, ki je bil sprejet januarja 1981. leta in ureja financiranje, investitorje in izvajalce družbeno usmerjene stanovanjske gradnje ter prekinja tako imenovan klasičen način gradnje za trg na podlagi kupoprodaje. O izvajanju zakona je pred nedavnim razpravljala tudi republiški izvršni svet.

Delegati na skupščini v ocenah niso bili zadovoljni. Marsikje je namreč zakon še vedno zgolj črka na papirju, tako glede srednjeročnih programov stanovanjskih skupnosti, kakor glede postopnega prehajanja na ekonomske stanarine. Temu primerni so zato tudi podatki o uresničevanju programa, da bomo v tem

srednjeročnem obdobju v Sloveniji zgradili 58.000 stanovanj. V prvih dveh letih tega srednjeročnega obdobja je bilo zgrajenih nekaj nad 27.000 stanovanj. Na pogled spodbudno, vendar pa je ob tem tudi ugotovitev, da gradnja novih stanovanj upada na račun neustrezne organiziranosti stanovanjskega gospodarstva in zaradi premajhne udeležbe bank.

Če k temu dvema razlogoma dodamo še počasno odpiranje komunalno urejenih zemljišč za gradnjo, dolge tehnične in investicijske priprave in neizpolnjevanje dogovorjenih gradbenih rokov, potem je slika popolna. Pomeni pa, da je lani ostalo kar 6664 milijonov dinarjev (44 odstotkov), ki jih je izločilo slovensko združeno delo iz čistega dohodka za stanovanjski program, neizkoriščenih. In kakšne so posledice? Delavci v združenem delu se vedno bolj zavzemajo, da bi se sredstva namenjala v skladnih skupne porabe za individualno gradnjo, ki naj bi tako zapolnjevala sedanjo počasnost v družbeno usmerjeni gradnji. Ob tem seveda tudi ni zanemarljivo, da se kvadratni meter stanovanja v družbeni gradnji sorazmerno zelo hitro draži in tudi zato zanimanje v delovnih organizacijah za nakup stanovanj upada.

Določen delež k trenutnemu stanju oziroma prepočasnosti uresničevanju srednjeročnega programa ima najbrž novi zakon o kmetijskih zemljiščih. Ta bo vsekakor močno vplival na delež, ki se v ceni stanovanja odraža kot strošek za komunalno ureditev gradbenega zemljišča. Ob podatku, da je že lani znašal delež stroškov za komunalno opremljanje 40 odstotkov od cene stanovanja, se po novem zakonu o kmetijskih zemljiščih velja še bolj zamisliti. Banke, v katerih so danes precejšnja neizrabljena sredstva in jih lete pretakajo ter kratkoročno obračajo, bodo morale hočeš nočeš sprejeti in narediti drugačne poteze. Najpomembnejše pa je, da samo in zgolj ugotavljanje pomeni prestopanje na mesto, čas pa teče in zmanjšuje vrednost denarja. In nenazadnje, da je čas zlato, bi se morali zavedati tudi tisti, ki marsikje že na samem začetku gradnje s počasnimi investicijsko in organizacijsko tehničnimi pripravami (ki strokovno sicer niso velike) močno vplivajo na končno ceno zgrajenega stanovanja.

A. Žalar

Lastniki zemljišč ne dovolijo gradnje

Kranjska gora — Skupnost za izgradnjo infrastrukture v Kranjski gori je junija letos predlagala komiteju za urejanje prostora in varstvo okolja jeseniške občine ugotovitev splošnega interesa za izgradnjo smučarskega poligona Kranjska gora, ki je v skladu s sprejetim programom izgradnje smučišč v Kranjski gori.

Ugotovitev splošnega interesa skupnost predlaga zato, ker nekateri lastniki zemljišč, kjer je izgradnja predvidena, ne dovolijo posegov na zemljiščih, zato jih je potrebno razlastiti oziroma ustanoviti prisilno služnost na nepremičninah. Z lastniki, ki bodo dali soglasje, pa bodo sklenili sporazume o odškodnini in ustrezne služnostne pogodbe.

Predvidena izgradnja smučarskega poligona v Kranjski gori je izred-

nega pomena za nadaljnji razvoj turizma v jeseniški občini, v sedanjem trenutku pa je izgradnja tudi prednostnega značaja, saj je sedanja zmogljivost žičnic premajhna. Posebej ob koncu tedna nastajajo prevelike obremenitve žičničarskih naprav.

Izgradnja bo obsegala izvedbo drenažnega sistema za instalacijsko oskrbo vodnih topov za umetni sneg, dve vlečnici, delni posek lesa na novi slalomski progi in buldožiranje dela terena, humaniziranje ter zadržitev. Predlagatelj postopka so menja, da ostanejo zemljišča v lasti dosedanjih lastnikov, ker pa nekateri ne dovolijo nikakršnih posegov na svojih zemljiščih, je treba ugotoviti splošni interes.

D. Sedej

GG Bled — novo vodstvo

Bled — Prejšnji mesec je bila na Bledu prva seja novo izvoljenega sveta delovne organizacije Gozdne gospodarstva Bled. Meseca maja izvoljeni delegati so izvolili za predsednika sveta delovne organizacije GG Bled Štefana Rogana in za namestnika Joža Arha ter imenovali organe sveta delovne organizacije. Na dnevnem redu je bilo tudi imenovanje individualnega poslovodnega organa delovne organizacije, s tajnim glasovanjem pa so izvolili diplomiranega inženirja gozdarstva Dušana Novaka.

V nadaljevanju seje so delegati sprejeli samoupravni sporazum o združevanju sredstev za interno sti-

mulacijo proizvodnje za konvertibilni izvoz, samoupravni sporazum o združevanju dela in sredstev za ustvarjanje večjega deviznega priliva in osnutek predloga sprememb samoupravnega sporazuma o združitvi v GLG ter statuta GLG. Sprejeli so tudi gozdnogospodarski načrt za gospodarsko enoto Bohinj za obdobje 1982—1991 in potrdili spremembe plana porabe sredstev za skupno porabo delavcev. Na seji se je predsednik sveta zahvalil dosedanjemu individualnemu poslovodnemu organu inženirju Cvetu Čuku za uspešno vodenje delovne organizacije GG Bled v minulem mandatnem obdobju.

Ciril Rozman

Več mladih v ZK

Junija so osnovne organizacije ZK jeseniške občine razpravljale o gospodarski problematiki in se zavzele za pomladitev — Pozornost idejnopolitičnemu usposabljanju

Jesenice — Junija je bila aktivnost organizacij Zveze komunistov jeseniške občine precejšnja. Na sejah se je dvakrat sestala komite, aktiv neposrednih proizvajalcev, predsedstvo, sestalo pa se je tudi več osnovnih organizacij Zveze komunistov. Povsod so veliko pozornost namenili predvsem ocenjevanju gospodarskega položaja in izvoznih uspehov delovnih in temeljnih organizacij združenega dela. Nekatero osnovno organizacijo so razpravljale še o kadrovske politiki ter akcijski in idejni enotnosti, združevanju dela in sredstev. Akcijska konferenca v je-

seniški železnari pa je bila namenjena pripravi na problemsko konferenco komunistov v sestavljeni organizaciji slovenskih železnar. Ugotavljajo pa, da osnovne organizacije Zveze komunistov premalo skrbijo za sprejemanje novih članov v Zvezo komunistov.

Na seji predsedstva so člani obravnavali poročilo o stanju in razmerah v enotah in štabih teritorialne obrambe in ocenili, da so razmere zadovoljive. Menili so, da je treba enote teritorialne obrambe stalno pomlajevati ter usposabljanje aktivne v enotah obrambe. Predsedstvo je tudi zahtevalo odgovornost za racionalno trošenje vseh sredstev.

V občini še vedno ugotavljajo, da so nekatero osnovno organizacije ZK premalo aktivne, ne pošiljajo zapisnikov, ne skrbijo za kadrovske rast. Zato so sklicali sekretarje osnovnih organizacij ter terjali nekatero kadrovske spremembe, tudi v osnovnih organizacijah ZK železarne. Predsedstvo pa je med drugim ocenilo idejno-politično usposabljanje v ZK in v program izobraževanja vključilo nekatero dodatno aktualne teme. Izobraževanju so posvetili v minulih letih veliko pozornost, žal pa beležijo kvantitativni padec, velik osip slušateljev pred pričetkom organiziranih oblik usposabljanja. Komisija za idejno-politično delo bo pripravila program neposrednega sodelovanja z osnovnimi organizacijami in s tem spodbudila večjo aktivnost na tem področju. Člani predsedstva so opozorili na to, da morajo v osnovnih organizacijah Zveze komunistov doseči odgovornejši pristop in razumevanje vodstvenih in vodilnih kadrov do idejno-političnega usposabljanja.

D. Sedej

Tatjana Bilbija

V brigado dobro pripravljena

KRANJ — Mlada Kranjčanka Tatjana Bilbija, aktivna mladinka tabornica in prekaljena brigadirka, gre letos že sedmič na mladinsko delovno akcijo. Že kot pionirka se je udeležila republiške akcije v Brkinih, 1979. leta je bila v Istri, leto zatem znova v Brkinih in v Slovenskih goricah, predlani v Valjevu in lani v Beogradu. Vsa leta je aktivna v raznih komisijah, med katerimi jo najbolj privlačita kultura in obveščanje. Letos bo na zvezni mladinski delovni akciji Novi Beograd vodila 50-člansko kranjsko brigado »Dr. France Prešeren«. Čeprav komandantskih izkušenj še nima, je spričo dolgoletnih izkušenj vendarle dobro pripravljena. Kako kot preizkušena brigadirka gleda na današnje mladinske delovne akcije?

»Prvo leto je navadno vse novo in zanimivo, zato se osnovnošolci še radi odločajo za počitniško delo v brigadi. Toda če si brigadir vsako leto, postane sčasoma vse znano in enolično, saj se programi delovnih akcij nič ne spreminjajo. Zato ni čudno, če izgubljajo zanimivost. Ko bi skrbneje načrtovali popoldanske aktivnosti, da ne bi bile le kopija šolskih prostorašnih programov ali tistih pri tabornikih, bi se mladina raje odločala za brigado. Kajti brigada ni le fizično delo na trasi, kopanje jarkov in nasipanje.

Zadnje čase se pojavljajo tudi dvomi v učinkovitost brigadirskega dela. Pravijo, da se v brigadah le zapravlja, ekonomski učinek pa ne dohaja stroškov. Res je, da brigade porabijo veliko denarja, saj je treba v času mladinske delovne akcije »preživeti« tisoče brigadirjev, jim nuditi materialne pogoje in vsakovrstne programe, vendar izračuni vsako leto dokazujejo, da je delo brigadirjev vredno vsaj še enkrat toliko kot stroški zanje.

Kakšne naj bi bile delovne akcije prihodnosti, da bi privlačile več mladih ljudi?

»Že res, da se časi spreminjajo in da je mladim več za gmotne dobrine kot za vrednote, kakršne oblikuje tudi mladinsko prostovoljno delo, vendar vse krivde za vse manj številčne brigade ne moremo zvaliti le na miselnost mladih. Veliko so krivi tudi tisti, ki oblikujejo programe in pri tem ne upoštevajo zanimanja mladih. Že omenjene interesne dejavnosti služijo zgolj kopičenju točk, ki jih brigada potrebuje za razna brigadirska priznanja, namesto, da bi zaposlovala mlade po njihovih zanimanjih. Tudi strog protokolarni režim v brigadi, ki spominja na stare čase, je brez smisla. Morda bo letošnji brigadirski tabornik Trebče, kjer je brigadirsko življenje svobodnejše, pokazal, kako naj v prihodnje načrtujemo mladinsko prostovoljno delo.«

Tatjana Bilbija bo komandantka pol stotnije brigadirjem, vendar je te odgovornosti ni prav nič strah. Pravi, da ji bodo pri vodenju pomagali brigadirji, ki imajo bogatejše izkušnje kot ona. To prepričanje dokazuje, da v načrtu nima avtoritativnega vodenja, temveč je pripravljena vsakomur prisluhniti.

D. Z. Žlebir

Med najbolj uspešnimi — jeseniški inovatorji

V svetu Zveze sindikatov Jugoslavije so minuli teden podelili tradicionalne nagrade za najbolj uspešne inovacije na področju izboljšanja delovnih razmer in humanizacije dela.

Prvo nagrado so dobili Života Pajič, Milorad Dragocić, Milan Spasojević in Neli Lojančić za izboljšanje tehnološkega procesa v proizvodnji ene izmed vrst predelave v lozniški viskozni ter Peter Frelih, Janez Arh in Janez Roman za posodobljen postopek proizvodnje v jeseniški železnari.

Drugo nagrado sta dobila delavec iz JAT za napravo, s katero je mogoče ugotavljati odpornost pilotske kabine na zračni pritisk in

delavec iz Sremske Mitrovice za izboljšave v postopku elektrolize.

Jeseniški inovatorji so poleg ostalih dosedanjih nagrad torej spet prejeli visoko priznanje. Inovacijska dejavnost je v železnari razvejana in pestra. Samo v minulih dveh mesecih so obravnavali 27 novih tehničnih in tehnoloških izboljšav in koristnih predlogov ter jih triindvajset ocenili pozitivno. Skupni prihranki od teh izboljšav znašajo več kot 11 milijonov dinarjev, za kar pa je 43 inovatorjev prejelo 404.000 dinarjev posebnih nadomestil ali 3,5 odstotka od ugotovljenih prihrankov.

D. S.

Meta Šubelj — kmetijski inšpektor

Inšpekcija ni »kmečka policija«

Nekateri zgrešeno mislijo, da bi lahko kmetijska inšpekcija zaustavila sedanjo mesno krizo, s tem, da bi »zaropotala« in preprečila klanje živine na črno in prodajo mimo zadruga

Skofja Loka — Tako lahko govorijo le ljudje, ki ne poznajo pristojnosti in dejavnosti kmetijske inšpekcije, pravi Meta Šubelj, kmetijski inšpektor za škofojloško in večji del kranjske občine, ženska s 27-letnimi delovnimi izkušnjami na področju kmetijstva. »Inšpektorji opozarjamo kmetijske organizacije na uresničevanje kmetijskih zakonov in predpisov, ne moremo pa ukrepati — »izprazniti« hleva in pripeljati goveda v klavnico. Če kmet zakolje živino doma ali jo prodaja mimo zadruga, je to stvar izpolnjevanja zadruga pogodbe. Pri svojem delu se ravnamo po zakonih in desetih posebnih predpisih, tako kot kmetje, zadruga ali kombinat pa se zavzemamo za čimveč doma pridelane hrane in za vse ostale kmetijske cilje.«

Lani so inšpektorji skupaj s predstavniki kmetijskih zemljiških skupnosti in pospeševalci pregledovali, kako so obdelana kmetijska zemljišča. Kaj ste ugotovili?

»Zemlja, naj bo v hribih ali na ravnem, je dobro obdelana, če na njej gospodarji zdrav, umen in s socialnimi problemi neobremenjen kmet. Le v redkih primerih je zemlja tudi zaradi malomarnosti slabše izkoriščena. Na večini »kritičnih kmetij« so razlogi opravičljivi. Gre za strme in za strojno obdelovanje neprimerne površine, za kmetije, ki so zaostale v opremljanju s kmetijsko mehanizacijo, za ostarele in invalidne osebe, ki niso sposobne ročno ali strojno delati, za spore in neresne vprašanja naslednikov. V škofojloški občini je takšen primer vas Zgornje Danje, kjer živi ta le še dva stalna prebivalca. Ob pregledu smo našli samo na en nepokošen travnik. Bržčas pa bi bilo neizkoriščene zemlje več, če

ne bi trave pospravili kmetje iz sosednje vasi. V tem in naslednjem mesecu bomo ponovno pregledali kmetijska zemljišča. Če bo tudi letos pri istih kmetih zemlja slabo obdelana zaradi malomarnosti, bomo predlagali kmetijski zemljiški skupnosti, da poseže po 18. členu zakona o kmetijskih zemljiških in prevzame zemljo v začasno petletno upravljanje. Z omenjenim členom bomo seznanili tudi dva kmeta z ravninskega območja kranjske občine, kjer je zemlja ostala letos neobdelana zaradi sporov.«

Zakon o semenih in sadikah določa, kako mora kmet ali kmetijska organizacija pridelovati, dodelovati in prodajati seme. Kakšne nepravilnosti ugotavljate?

»Letos spomladi smo v Glasu in Kmečkem glasu zasledili, da so nekateri kmetje preko malih oglasov prodajali jedilni krompir za semenskega. To je v nasprotju z zakonom in seveda tudi kaznivo. Vsem smo poslali opozorila s pojasnilom, da lahko prodaja semenskega krompirja za pridelovanje semena bomo morali osamiti od ostalih krompirišč. K temu nas bo slejkoprej prisilil virus zvižanja listov, ki se z okuženih nasadov jedilnega krompirja širi tudi na semenskega.«

Razdrobljene premije in regresi za pospeševanje kmetijstva otežujejo način izplačila in verjetno povzročajo tudi številne nepravilnosti.

»Seveda imajo tudi odloki o intervencijah svoje grešnike. Naj naštejemo le nekaj primerov. Tako je moral kmet vrniti premijo, ker ni oddal živine oziroma je osemenil telice z nedovoljeno pasmo. Ugotovili smo tudi, da so nekateri zadruga predolgo zadrževali izplačilo premij, spet druge so si odškrtnile od premije del za pokritje svojih stroškov.«

C. Zaplotnik

Naložb ni, izgube so večje

Jeseniško gospodarstvo verjetno ne bo uresničilo letošnje gospodarske resolucije, saj so stalne težave z oskrbo industrije z repromateriali — Izgube se večajo, konkretnih sanacijskih programov pa ni — Manj zaposlenih, realni osebni dohodki padajo

Jesenice — Po prvih mesecih letošnjega leta v Jeseniški občini ugotavljajo, da se z resolucijo opredeljena 2,5 odstotna rast družbenega proizvoda ne uresničuje, saj je fizični obseg industrijske proizvodnje do konca maja v primerjavi z enakim lanskim obdobjem manjši za 2 odstotka. Velik padec proizvodnje ugotavljajo v strojni industriji, v proizvodnji elektronskih strojev in aparatov, bazični in kemijski industriji. Večja od lanske je bila predelava nekovinskih rudnin, proizvodnja žaganega lesa in plošč ter proizvodnja usnjene obutve in galanterije.

V turizmu so zabeležili 276.000 nočitev, kar je za 3 odstotke več kot v enakem lanskem obdobju. Število domačih gostov se je za malenkost zmanjšalo, medtem ko je bilo tujih več.

Železarna uresniči večino izvoza in uvoza jeseniškega gospodarstva. A v petih mesecih letošnjega leta je bil izvoz za 8 odstotkov manjši, uvoz pa za 22 odstotkov. Konvertibilni izvoz je bil manjši za 28 odstotkov, uvoz pa za 36 odstotkov.

Število zaposlenih v jeseniškem gospodarstvu in negospodarstvu se zmanjšuje, hudo pa padajo realni osebni dohodki, saj so bili v primerjavi z lanskim obdobjem za 13 odstotkov nižji, kar je dvakrat večji padec od predvidenega za vse letošnje leto.

Investicijska dejavnost je manjša, število investitorjev se je zmanjšalo od 20 na 18, število investicijskih objektov z 41 na 34, predračunska vrednost pa se je povečala na 2.521 milijonov dinarjev. Od vseh prijavljenih naložb jih bo letos končan 27, vendar, če upoštevajo preusmeritev gospodarstva, ugotavljajo neugodno strukturo prijavljenih investicij v gospodarstvu: v industriji jih je šestnajst, po ena je v gradbeništvu, trgovini in v gostinstvu.

Jeseničani menijo, da je zmanjševanje investicij eden izmed osnovnih problemov družbenoekonomskega razvoja občine. Nujna je zato izgradnja nove jeklarne in turistične infrastrukture v Kranjski gori. Zaradi priprav na novo jeklarne je bila naložbena aktivnost v železarni manjša, saj prav zato že lani ni bila za investicije v osnovna sredstva porabljena niti masa amortizacije.

Izguba v gospodarstvu predstavlja drug problem. Od leta 1981 izgube naraščajo in so v prvem četrtletju letos znašale že 260.685 milijonov dinarjev. Večina izgube odpade na trinajst temeljnih organizacij železarne ter v delovnih organizacijah prometne in energetske infrastrukture. Če pregledajo sanacijske ukrepe izgubašev, na žalost ugotavljajo, da večina ne zagotavlja uspeha, saj so opredeljeni bolj kot cilji in možnosti, ne pa kot ukrepi, s katerimi bi resnično kaj dosegli.

V jeseniški občini tako ugotavljajo, da resolucije za letos najbrž ne bodo uresničili, predvsem pa si gospodarstvo želi zadovoljivo oskrbo z repromateriali, saj je tudi šepava oskrba eden izmed temeljnih vzrokov za dokaj neugodne gospodarske rezultate.

D. Sedej

»Kranje« Cankarjeve ulice — Asfalt v Cankarjevi ulici, v starem delu Kranja, je bil v zadnjem času precej dotrajan. V programu samoupravne komunalne interesne skupnosti občine Kranj je tudi vzdrževanje ulic. S temi sredstvi so pred nedavnim obnovili asfaltno prevleko v Cankarjevi ulici in na asfaltiranem delu Trubarjevega trga. Dela je opravilo Komunalno obrtno gradbeno podjetje Kranj. — A. Ž. — Foto: F. Perdan

Višje premije za oddano živino

V jeseniški občini menijo, da bo primanjkovalo mesa vse dotlej, dokler ne bomo resnično začeli voditi enotno politiko v vsej Sloveniji — V Kranju povišali premije in takoj se je oskrba v ostalih gorenjskih občinah poslabšala — Nakup živine izven republike je še znatno dražji

Jesenice — Razlike v cenah mesa so se spet neprijetno izkazale v naših mesnicah, kjer visijo večinoma prazni kavljivi, saj kmetje nočejo oddajati klavnice živine, klavnice pa so zaradi nesorazmerij med nakupno in maloprodajno ceno v stalnih izgubah.

Vsak kilogram jim prinaša le izgubo.

Zadnje čase se je sprostito nekaj republiških mesnih rezerv, a je bila oskrba kljub temu nezadovoljiva. Nerazumljivo že postaja, da Slovenija nikakor ne more poenotiti kriterijev.

Pod ceno — ali turistična razprodaja

Čeprav v pasje vročih dneh in v času dopustov nimamo kaj prida statistik — zanesljivo se jim bomo čudili jeseni in pozimi — pa vseeno mrzlično preštevamo tuje in domače goste, ki letujejo pri nas. Te številke o nočitvah in odstotni primerjavi z lani so si večkrat kot ne silno varljive, saj teden dni pišemo, da je znatno več gostov, naslednji teden visoke sezone pa naj bi jih bilo spet manj. Najbrž bi bili kar blizu resnici, če bi nealarmantno dejali, da jih je letos pač manj.

Konec koncev pa sploh ni toliko pomembno, če je izpad nekaj odstotkov, ko bi le-ti znali in hoteli več potrošiti. Števila o zasedenosti sploh niso prava slika, če vemo, da struktura tujih gostov — o domačem standardu in letoviški potrošnji ni da bi govoril — upadla v tem smislu, da pač gostimo turiste z veliko tanjšo denarnico. Glas o tem, da smo daleč najcenejši, sploh ni vedno učinkovit v tem, da bi dobili več gostov. Prej nasprotno. Sami dobro vemo, da gost nikakor ne bo hotel verjeti, da je, denimo, hotel A kategorije tako poceni, pri nas, mora že biti nekaj hudo narobe. Miselnost petičnih gostov iz zahodnih držav pa je že taka, da nikakor ne bodo želeli deliti hotelske restavracije ali hodnika s statusno manj pomembnimi sodržavljani. Smoking ne gre ob bok poletni majici.

Tudi podatki o dokaj visoki izven-penzionski potrošnji naših gostov je najbrž varljiv. Številni varčni agencijski gostje — individualni, ki si jih tako zelo želimo, so pač nekaj drugega — si nikakor ne bodo naročili liter vina na terasi. Izkušeni polni hotelski uslužbenci in vse osebe predobro ve, kaj se iz hotelskih sob zmeče v smetnjake — steklenice, ki so jih kupili v trgovini, kljub temu, da je zanje v hotelu steklenica vina še vedno daleč bolj cenena kot doma v najslabši gostilni.

Zato je prava slika našega turističnega izrška v resničnem in vse-

stranskem deviznem izkupičku in sploh ne v številu nočitev. Kaj znamo in kaj ne znamo ponuditi je že druga pesem, vendar, dokler bomo v sami zunanji agencijski ponudbi tako poceni, drugačnih gostov ne bomo dobili. Teško si je predstavljati,

Jeseničani nočejo puhlih razprav in zaupnih gradiv

Jeseniški sindikalni delavci, ki razmere v delovnih organizacijah dobro poznajo, terjajo jasno in pravočasno informacijo, da bo upadlo zaupanje delovnih ljudi — Dosledna odgovornost

JESENICE — Ko so se na Jesenicah pri občinskem sindikalnem svetu sestali predsedniki osnovnih organizacij in konferenčni sindikata in obravnavali aktualna družbenopolitična in gospodarska vprašanja v Sloveniji in Jugoslaviji, so sprejeli več pomembnih stališč.

V razpravi je prevladovalo mnenje, da so delavci pripravljani na vse večja odrekavanja, vendar je treba v prihodnje s konkretnimi akcijami krepiti zaupanje. Nezaupanje med delavci, tako železarne kot ostalih delovnih organizacij, je očitno, izkazuje pa se predvsem v tem, da delavci nič več ne verjamejo zakonitostim, saj se ob tem pojavljajo hude nepravilnosti: plačevanje z devizami v državi, uvoz in izvoz enakih izdelkov, slaba učinkovitost predstavništva v tujini in sploh ne nazadnje tako konkretna stvar kot je velika razlika pri višini regresa za dopust zveznih organov ali delavčevega regresa.

Jeseniški delavci zahtevajo zaostroitev odgovornosti; nočejo puhlih razprav, po katerih je bore malo učinka, odločno terjajo, da se poiščejo odgovorni za vse zgrešene investicije v preteklosti, še bolj pa morebitne zgrešene naložbe in prihodnje.

jev in da so razlike med premijami velike. Dokupi mesa izven republiških meja so znatno dražji, a zdi se tudi na Gorenjskem nikakor ne moremo dogovoriti, da bi vojenotno politiko in enakovredno osbovali tržišče.

V jeseniški občini ni toliko problemov pri svinjskem mesu, saj ga dogovoru dobavlja farma Stična Rakovica, medtem ko so v Kranju problemi oskrbe s svinjskim mesom huji in zato so tudi namenili višje premije kot veljajo za Slovenijo. Kranj je prej kot ostale občine sprejel sklep o višjih mesnih premijah, zato je spravil ostale občine v dolni neprijeten položaj, saj se je oskrbo povsod še poslabšala. Prav zato so v jeseniški občini zavzeli, da se treba ob takšnih odločitvah skupno dogovoriti in ne vsak po svoje krojiti politiko.

Ob vse večjih disparitetah med ločeno in dejansko odkupno ceno vine, povečanjem izvozu, turističnim porabi ter ob popolni nezainteresiranosti republiških organov, da bi po blematiko proizvodnje mesa v delno poenotili v Sloveniji, se zapirajo še živinorejsko bogate občine. Tako mora jeseniška klavnica 50 odstotkov mesa, pridobljenega iz dobavljenih količin goveje živine območja občine Kranj, vrniti v kranjsko občino. Manj je tudi dobave veje živine iz Ljubljane, Bleda in doljnice.

Na sestanku predstavnikov kranjskih občin so se končno dogovorili, da bodo vse občine poleg Kranja izplačevale enotne premije. Tako julija in avgusta jeseniška klavnica preskrbela skupaj 67 ton goveje mesa, čeprav dejanske potrebe za šajo 130 ton, od tega je 45 odstotkov vseh količin namenjenih maloprodaji. Ob povprečno predlagani preni 49,10 dinarjev in že upoštevani premiji, ki se izplačuje iz sklada za speševanje kmetijstva, bi potrebovali v občini okoli 950.000 dinarjev, bi bilo vsaj nekaj govejega mesa mesnicah.

V prodajalnah je zaradi velikih novnih razlik kvaliteta mesa slaba, manj je ostalih vrst mesa — doba perutnine so le 15 odstotkov. Tudi Jesenicah bodo nadomestilo za nakup svinjskega mesa povečali od 25 dinarjev na 25 dinarjev, za to pa potrebovali 580.000 dinarjev. Ta nar bo vsaj delno namenjen za kritje izgube klavnice.

Od 20. junija se tako izplačuje premije v višini 44,64 dinarjev od nega mesa v hribih. Od tega dne prej namenjajo tudi v jeseniški občini 25 dinarjev nadomestila pri težji prašičev. Premije bodo plačevale do preklica, sredstva zagotovili iz škov proračuna za lani. Vse to pač do tedaj, dokler se ne bo ustrezno popravile maloprodajne ne.

D. Sedej

D. Sedej

D. Sedej

D. Sedej

D. Sedej

D. Sedej

D. Sedej

Likovni zapleti in razpleti

Prva letošnja razstava v Festivalni dvorani na Bledu

Tako kot že nekaj let nazaj je Bled tudi letos obogatil svojo turistično sezono z vrsto likovnih prireditev v Festivalni dvorani, med katere sodi na prvo mesto razstava Društva slovenskih likovnih umetnikov občine Radovljica.

8 razstavljalcev, manjka Albin Polajnar, vsak s svoje strani obravnava likovne probleme in prihaja tudi do samostojnih rešitev, tako da o neki skupni poti oziroma v soroden stilni okvir ujeti skupini ni mogoče govoriti.

● Najpomembnejši objekt slikarskega in kiparskega oblikovanja BONIJA ČEHA je človeška figura. Raznolikost oblik, iz katerih je zgrajeno človeško telo, možnosti njihovega razstavljanja in ponovnega sestavljanja, prenašanja v volumen ali ploskev, v sliko, grafiko, tapiserijo, kip ali keramiko predstavlja za Bonija Čeha že vrsto let odlično osnovo za likovno delo.

● Slikarstvo MIHA DALLA VALEJA se v zdajšnjem likovnem trenutku razvija v ploskvi. Strukturne

površine njegovih risb in grafik so preprežene z determinantami, ki omejujejo posamezna polja od celotne kompozicijske zasnovne. Pravokotniki, trikotniki, segmenti in drugi liki pa tudi vseh vrst letrizmi vnašajo v kompozicijsko strukturo določen red, ki ni samo formalnega značaja, temveč posega v globljo problematiko likovne zamisli.

● Slikarska prizadevanja ČRTOMIRA FRELIHA, ki se je maja predstavil tudi na Blejskem otoku, iščejo svoj likovni razplet v treh smereh: v raziskovanju figure, proučevanju krajine in v zadnjem času v smeri abstraktnega oblikovanja. Frelihov slikarski svet je izrazito dinamičen tako v pogledu oblikovanja prostora kot v smislu poglobljanja ekspresivnega izraza v sliki.

● Sklenjenost in stabilnost kiparske gmote, ki jo obdeluje STANE KOLMAN, je značilna za večina kiparjev del. Posamične figure nastopajo v Kolmanovem opusu manj pogosto kot v enovito formo zlate skupine teles. Šele v tesno sklenjeni gmoti dobivajo avtorjeve kiparske posamičnosti pravo podobo in tisto plastičnost, ki je za učinkovano spomenika oziroma objekta v prostoru nujno potrebna.

● Slikarstvo ANTONA PLEMELJA je oblikovalo življenje, ki ga je slikar doživljal v vseh njegovih raznolikih pojavnostih. Včasih je slikarjevo delo neposreden odraz določenega, bolj ali manj realnega vtisa o predmetu, figuri ali krajini, včasih pa nam Plemeljeve slike pripovedujejo o povsem drugačnem svetu, polnem fantastike, nenavadne barvitosti in svetlobe, o svetu, ki je predvsem izraz avtorjevega notranjega razpoloženja.

● Biološke prvine, s katerimi je JANEZ RAVNIK nekdanj polnil svoje krajinske ambience, so začele dobivati antropomorfnim podobne oblike. Njihova izrazna moč je rasla od platna do platna. Krajinska scena se je vključevala v dramatičnost dogajanja. Vizija razkroja in tragičnega konca, ki se

je nakazovala v slikarjevih prejšnjih delih, je v njegovih arhitekturnih krajinah dosegla svojevrsten vrh.

● MELITO VOVKOVO poznamo kot ilustratorko mladinske književnosti pa tudi kot gledališko kostumografinjo in scenografinjo. Kot slikarka posega zdaj v vsem razumljivo realistično sfero, spet drugič se javlja kot glasnica absurdnega v umetnosti. Med obema skrajnostima je vrsta vmesnih stopenj, ki so enako privlačne, saj povezujejo raznolika avtorična likovna stremjenja v zanimivo sintezo.

● Krajine, s katerimi se na razstavi predstavlja METKA VOVKOVA, se spreminjajo v slikovito podobo sveta, v katerem se upodobljeni predmeti kopljejo v svetlobi ali tonejo v sencah in tako neprestano razkazujejo svojo, nikoli do kraja oprijemljivo naravo.

Cene Avguštin

Uglašen ženski oktet — Pri ženskem pevskem zboru na Jesenicah deluje tudi ženski oktet, ki pogosto nastopa na raznih slovesnostih. — B. Blenkus

Dolikovci razstavljajo v Trziču

V paviljonu NOB v Trziču so v petek, 8. julija odprli skupinsko razstavo slik članov likovnega kluba DOLIK Jesenice. Razstava bo odprta do 1. avgusta.

DOLIKOVCI so tako letos pripravili že četrto skupinsko razstavo, v Trziču pa se predstavljajo: Janez Ambrožič, Rudolf Arh, Dana dr. Bem, Brančo Čušin, Jože Dakskofler, Franc Dolinšek, Nika Hafner, Zvone Ivanovič, Janko Korosec, Janez Kozamerik, France Kreuzer, Tone Markež, Pavel Lužnik, Rudi Reichman, Tone Tomazin in Marjan Židanek. Šestnajst jeseniških slikarjev se tako predstavlja s 38 izbranimi slikami.

D. S.

Ferdo Mayer razstavlja na Jesenicah

Jesenice — V petek, 15. julija, so ob 19. uri s krajšim koncertom pianistke Maje Komel odprli v novem razstavnem salonu jeseniškega Dolika letos že deveto razstavo. Tokrat se jeseniškemu občinstvu s svojimi umetninami predstavlja akademski slikar iz Kamnika Ferdo Mayer. Slikar se je doslej predstavil na 38 samostojnih razstavah v Sloveniji, sodeloval pa je tudi na številnih skupnih razstavah v domovini in v zamejstvu. Razstava bo na Jesenicah odprta do vključno 27. julija.

D. S.

Kulturni koledar

KRANJ

V mestni hiši si lahko ogledate stalno arheološko, kulturnozgodovinsko in umetnostnozgodovinsko zbirko in stalno razstavo del slovenskega kiparja Lojzeta Dolinarja. V drugem nadstropju iste stavbe pa je na ogled stalna razstava Ljudska umetnost na Gorenjskem. V galeriji Mestne hiše so na ogled tudi grafični listi iz zbirke Gorenjskega muzeja. V Mali galeriji se predstavlja z olji in risbami Matej Metlikovič, v Stebriščni dvorani pa akademski kipar Peter Cerne.

V Prešernovi hiši sta odprta Prešernov spominski muzej in Jenkova soba. V galerijskih prostorih Prešernove hiše je na ogled razstava Svet osvobodene zavesti koprškega slikarja Božidarja Svetka in razstava Svet mail-art izkušnje vojvodinskega pesnika Jaroslava Šupka.

V baročni stavbi v Tavčarjevi 43 je na ogled stalna zbirka Narodnoosvobodilna borba na Gorenjskem in republiška stalna zbirka Slovenka v revoluciji.

Na prehodu med Titovim trgom in Tavčarjevo ulico pa si lahko ogledate zbirko Kulturnozgodovinski spomenik Kranja.

Razstave in zbirke so odprte vsak dan od 10. do 12. ure in od 17. do 19. ure, ob sobotah in nedeljah od 10. do 12. ure, ob ponedeljkih pa so zaprte.

RADOVLJICA

Vsaki dan, razen ob ponedeljkih, so v radovljiški občini odprti naslednji muzeji:

Muzej talcev v Begunjah od 8. do 18. ure,

Kovaški v Kropi od 9. do 13. ure in od 15. do 18. ure,

Čebelarstvo v Radovljici od 10. do 12. ure in od 16. do 18. ure.

Ob sredo, sobotah in nedeljah je odprt tudi Muzej Tomaža Godca v Bohinjski Bistrici od 10. do 12. ure in od 16. do 18. ure.

Škofja Loka — Po šestdesetih letih skupnega življenja, sta si Valentina in Franc Miklavčič na biserni poroki ponovno izmenjala prstana. Franc je danes star štirinosemdeset, Valentina devetinsedemdeset let. V letih skupnega življenja sta morala preživeti marsikatero težko uro, posebno v letih vojne. Toda ljubezen, vzgoje štirih otrok in velika volja do dela so bili tisti, ki so lepšali njuna leta. Danes ju obkrožajo vedno pozorni otroci, devet vnukov in osem pravnukov. Franc, včasih gradbeni delovodja, še vedno spremlja zidarska dela v Škofji Loki in okolici, Valentina pa že več kot petdeset let na tržnici prodaja sadove svojega lično urejenega vrta. Njuna edina želja je, da bi bila zdrava, da bi lahko, kot do sedaj, skrbela sama zase in mirno preživela jesen svojega življenja. — V. Primožič. Foto: I. Kokalj

Razstavišče z največ obiskovalci

Od 15. junija do 15. avgusta v baru Kavka razstavlja Vinko Tušek — Ob otvoritvi razgovor kranjskih likovnikov in kulturnikov o novi obliki približevanja likovnosti ljudem

Kranj — Že pred leti so razmišljanja o likovni poživitvi Kranja rodila zamisel o širjenju likovne kulture. Galerije in klasična razstavišča namreč ne privabljajo dovolj likovnega občinstva, da bi se lahko širok krog ljudi likovno prosvetlil, zato je hvale vredna ideja kranjskega gostinca, ki je v privlačno urejenem barčku omogočil razstavljanje kranjskim likovnikom. Mlajši obiskovalci lahko v gostišču Kavka spoznavajo kulturo kranjskih likovnih ustvarjalcev.

Ko je minuli teden dr. Cene Avguštin odpiral drugo likovno razstavo v Kavki (prvo je imel pred likovnikom Vinkom Tuškom slikar Zmago Puhar), je poudaril privlačnost kraja, kjer se razstava dogaja. Kavka je dostopna, semkaj korak zanese tudi

tistega, ki morda se nikdar ni prestopil praga likovne galerije. Kranj ni prvi, ki se je na ta način likovno odprl v prostor, pred Kranjčani so se tega domislili v domžalski restavraciji Metulj in na Blejskem otoku. Takšna odpiranja likovnemu občinstvu pa se kaj rada izrodijo, če niso kontrolirana, zato je pametna odločitev, da s kranjskim gostincem tesno sodeluje Likovno društvo, ki bdi nad kvaliteto ravnijo razstav. Kavka je za zdaj še edina široko odprta galerija, vendar v Kranju upajo, da bo likovnost segla tudi na druga mesta v Kranju, kar zagotavlja tudi posebna občinska komisija za likovno urejanje Kranja.

Vinko Tušek, ki razstavlja od 15. junija do 15. julija, se tokrat

predstavlja z novo predstavitvijo likovnih form. Svoje skice in lepljenke, natrane z barvami, je tokrat obdal s steklenimi ploskvami. Umetnik sam pravi, da je to eden od poskusov posnemanja narave, v kateri ni strogih pravokotnih oblik, v kakršne je sicer rada ujeta likovnost. Prostor, pravi, je okvir, ki drži skupaj likovno delo. Tuškovo likovno iskanje presega konvencionalne oblike in išče novih. Čeprav je razstava v Kavki nekaj novega, različnega od njegovih prejšnjih likovnih predstavitev, pa še vedno sledi konstruktivističnemu pogledu na slikarstvo.

Do konca leta se bodo v Kavki zvrstili še številni kranjski umetniki, ki bi svoj likovni opus radi predstavili številnejšemu občinstvu kot doslej. Za Tuškom bo prihodnji mesec na vrsti Cveto Zlatič.

D. Z. Žlebir

Anton Aškerc je vzkliknil v pesmi, ko je zagledal sotesko Vintgar:

»Veličastna soteska, romantični kraj!«

Letos praznuje soteska Vintgar, ki jo letno obišče na tisoče domačih in tujih gostov, 90-letnico — Gorjansko turistično društvo jo je temeljito obnovilo — Novo gostišče na slapu Šumi

Pred devetdesetimi leti so odkrili in slovesno odprli sotesko Vintgar. Odkrila sta jo tedanji gorjanski župan Jakob Žumer in fotograf in kartograf z Bleda Bert Lergetpoper, februarja, ko je bil vodostaj vode nizek. Na Dobravi nikakor nista mogla preko strme skale, znova in znova sta poskušala in nazadnje ugledala prekrasno divjo sotesko.

Bližina letoviškega Bleda, neizmerno lepa pokrajina s slapovi — in takoj so začeli zbirati denar za ureditev. Niso skoparili pri kranjskem deželnem zboru ne pri kranjski hranilnici, celo letoviščarji so zbrali denar in 26. avgusta 1893 je bila slovesna otvoritev.

Vse od tedaj pa do danes je Vintgar silno priljubljena in nadvse obiskana izletniška točka, saj je sprehod po 1600 metrov dolgi soteski, ki jo prehodiš v pol ure, s 26 metrov visokim slapom Šumi, tolmuni, v katerih v kristalno čisti vodi ugledaš tudi sto postrvi naenkrat, pravo doživetje.

S sotesko Vintgar upravlja Turistično društvo Gorje, ki je zadnja leta vložilo v obnovo precej materiala in denarja. Zima, poplave in plazovi galerijam nikakor ne prizanašajo, sotesko je treba redno vzdrževati in obnavljati. Društvo ima s tem in z zavarovanjem obilo dela, vso prizadevnost pa pri tem poleg ostalih izkazuje predsednik Matevž Bizjak.

»Letos smo obnovili gostišče pri slapu Šumi, saj je bilo staro več kot petdeset let in dotrajano. Tu se bodo številni obiskovalci — letno jih je 50.000 — lahko okrepcali, kupili spominek ali našli varno zavetje pred nevihto. Temeljito smo obnovili tudi galerije, vgradili železne pregrade, z načrtno obnovo pa smo začeli že 1977. leta. Novi nosilci mostov so dvignjeni, stare mostove smo izkoristili za gradbene odre. Pri tem ima nemalo zaslug tesarski mojster Ivan Zalokar. Tako smo ta leta obnovili 512 metrov

mostov, ostane nam jih še 18 metrov. Soteska je povsem varna, obiskovalci pa so tu disciplinirani, saj se še ni zgodilo, da bi prišlo do nesreče. Druga stvar pa so odpadki, ko moramo pot redno čistiti, v vodo zaidejo tudi veje, listje.

V soteski je še manjša žičnica na ročni pogon, s katero smo prevozili gradbeni material, zdaj pa služi za dobavo. Pri gradbenih delih je pomagalo več domačinov: Vinko Slivnik, njegova pomočnika Vinko in Viktor, Janez Pretnar, Janez Čop, Janez Kunstelj, Mulej, Markelj, Franc Lipovec in Alojz Klinar kot gospodar soteske. Dela so bila hitro in dobro opravljena. Pojavile so se tudi ideje, da bi sotesko ponoči osvetlili, kar bi bilo nadvse privlačno, a žal nimamo toliko denarja, pojavlja pa se tudi vprašanje varnosti ponoči.

Vsi obiskovalci — vstopnina je 30 dinarjev, za otroke 20 — so nad sotesko navdušeni, tujce z Bleda vozi v sotesko avtobus. Pred vstopom je tudi restavracija z odlično postrežbo, zgradili smo parkirni prostor za okoli 100 osebnih avtomobilov in avtobuse.

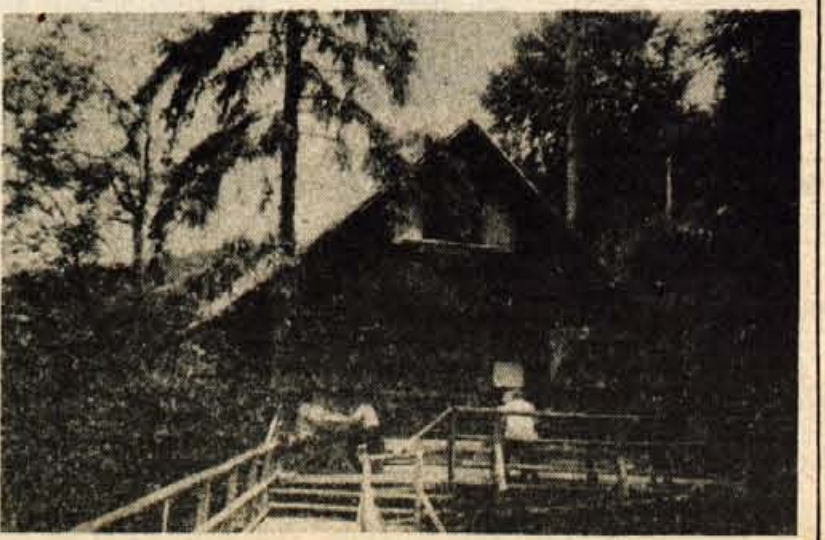
Slovesno bomo obeležili 90 let soteske 26. avgusta s kulturnim programom ter s pokroviteljstvom Turistične zveze Slovenije. Prireditve bo v okviru krajevnega praznika, obenem pa bo pobratenje

Pred vstopom v sotesko Vintgar je imenitna restavracija, ki jo radi obiskujejo tuji gostje, ob njej pa dovolj parkirnih prostorov, ki jih je uredilo Turistično društvo Gorje. — Foto: D. Sedej

Rdečega križa iz Gorij z Rdečim križem iz Varaždana. Ob tej priložnosti bomo izdali brošuro o zgodovini in obnovi Vintgarja. — D. Sedej

Turistično društvo Gorje je uredilo gostišče na slapu Šumi. — Foto: J. Ambrožič

V Šentjanžu so pritrkavali zvonovi

V Doslovčah sem iskala Jakoba Likozarja, Gorenjca, ki se je pred toliko desetletji pridružil generalu Rudolfu Maistru in z njim odhiti na Koroško postavljati slovenske meje. Tako naj bi bile določene kot nekoč, ko so pri Gospe Sveti volili še slovenske kneze. Do Smohorja na zahodu ter Ziljskih Alp in Dobrača na severu, do Beljaka, pa malce po Dravi potem pa kar na sever na Osojske Ture in po njih vse do Golinja, Gospe Svete, na Št. Vid, čez Krško dolino, tu naj bi se vzpele na Djekše, na Svinjo planino, do Grebinja in Drave ter vse do štajerske deželne meje. Priložnost je bila tedaj, ko so se po prvi svetovni vojni spet postavljale meje. Bil je trenutek, ki ga je bilo treba izbrati...

naprej vojsko služili. Za nekaj dni jim je le ušel. Najprej k sestri v Ljubljano, potem k mami na Olševke. A je le dva dni doma spal, potem so ga sredi noči vzeli žandarji.

Pa je imel srečo, da je bil dodeljen k dobremu »hauptmanu«, ki je imel rad odkrite slovenske fante. Pri njegovem regimentu je služil prej in mu je zdaj v brk povedal, kako jih je včasih, pod cesarjem, po nemško hrulil, da naj po nemško pojejo tisto o »modrem dragonarju«.

Novembra 1918 pa je tudi Jakob moral na Koroško. Hude boje je imel tam general Maister in njegovi oficirji. Samega generala ni nikoli videl. Le na sliki v Mariboru in Kamniku.

Dvakrat so prvi dan udarili na Borovlje. Že drugi dan pa je bil ujet v Šentjakobu v Rožu. Ob dveh ponoči bi moral imeti stražo na železniški postaji v Bistrici. Spal je v sobi, ko so udarili noter Avstrijci. Bombe so vrgli, pa k sreči ni nobena ob njem eksplodirala. Čim so odprli vrata, se je Jakob pognal ven, čez progo in čez staro ograjo.

Taka sila je bila, da je na ograji ostal njegov plašč. Nekdo je zastokal na oni strani. Bil je ranjeni vojak, od Škofje Loke nekje doma. Vode je prosil, toda v tisti sili mu je Jakob ni mogel dati, niti reševati ga ni mogel. Zdaj je reševal svoje življenje. Kakšni dve uri je hodil, ko je spet našel na vojsko. Ogenj so kurili. Preden je lahko ugotovil, kateri so, so ga že prijeli. Nahr-

tnik so mu vzeli. In ko se je upiral, da mu morajo pustiti najnujnejše, so mu roke privezali k mizi, prste je moral stegniti in tako so ga topli po prstih, da je kri tekla po mizi in kapljala na tla...

Zdaj je bilo konec iluzij. Pa tako so jih bili Slovenci na Koroškem veseli. Nek pek jim je v Borovljah kar pekarijo prepustil. Še vroč kruh so jemali iz peči. V Šentjanžu v Rožu so jim ljudje vzklikali »Živio Jugoslavija!« Šentjanški zvonovi so pa tako pritrkavali, da so mislili, da bodo najmanj počili...

V Beljaku so jih najprej držali, potem vlačili skozi Celovec. Obleko so jim pobrali in jim cunje nadeli, da so bili videti kot beraška vojska. Pljuvali so vanje, otroci pa kamenje metali v hrbet, v glavo. Pol leta so jih potem imeli zaprte v Špitalu ob Dravi, ko je marca 1919 prišel domov, je moral spet v vojsko. Graničar je bil v Skopju, Krivi Palanki, Pančevu, Kumanovem. Novembra 1919 je potem prišel ven.

Ej, dolga je bila. Niso postavili stare slovenske meje na severu, toda poskusili so vse, da bi jo ohranili. Koliko jih je padlo! Od Jesenic je bilo veliko fantov. Pred leti je bilo še 32 borcev za severno mejo, zdaj jih je pa že veliko pomrlo. Janez Žibert, Anton Bergelj, Jože Slamnik, Jernej Košir, Kancijan Godlar in drugi. Velikokrat so se dobili in obujali spomine. Sam je nekoč peš prehodil vso tisto pot.

Tudi zadnja vojna mu ni prizanesla. Takoj nad njimi so bili partizani in Titova vas. Vso vojno je bil zveza med njimi in terenci v vasi. Šestintrideset let je delal v železarni. Na »fajmo pleh« najdlje. 1955. je bil upokojen, potem pa je še devetnajst let hodil v Tio za čuvaja. Zdaj že dolga leta počiva. Skozi kuhinjsko okno vidi Vrbo, cerkev Sv. Marka in blejski grad in Triglav. Le zadaj za hišo ne vidi na Stol, ker ga zakriva Smokuški hrib. Tam ob vročih popoldnevih išče senco. Kdaj pa kdaj mu spomin še uide tja čez, na ono stran Stola, kjer je skupaj z drugimi slovenskimi fanti še enkrat poskušal obrniti kolo zgodovine.

D. Dolenc

V kulturnem programu za praznik krajevne skupnosti Kokra so nastopile tudi sestre Štular, po domače Suhadolnikove, iz Kokre. Njihov nastop je prigrčen in kvaliteten.

Sporočilo rodovom

Praznik krajevne skupnosti Kokra

Kokra — V krajevni skupnosti Kokra v kranjski občini, na kraju, kjer je bilo 20. julija pred 41. leti ustreljenih 14 talcev, stoji danes centralni spomenik borcem, žrtvam vojne in nasilja sovražnika nad domačini. Poleg 14 talcev so na spomeniku vklesana imena še 8 padlih borcev s pripisom, da je bilo v juliju 1942 na tem kraju ustreljenih še 16 neznanih talcev.

V spomin na te strašne dogodke, ko so nacisti požgali domove, može postrelili, ženske in otroke pa izselili (med katerimi je ena ženska umrla v internaciji), je bila v nedeljo, 17. julija, dopoldne pri spomeniku v Kokri spominska svečanost ob krajevnem prazniku. Slavnostni govornik je bil častni krajan Kokre dr. Avguštin Lah, ki je obudil spomin na takratne žalostne dogodke in rekel, da je v velikih žrtvah tega kraja tudi veliko sporočilo današnjim in prihodnjim rodovom. Takrat, v najtežjih dneh, ko ljudje niso obupavali, je v Jugoslaviji padlo 305 tisoč borcev v boju s sovražnikom za svobodo. Zato tudi danes, ko smo priča drugačni bitki, bitki za stabilizacijo in proti težavam, ne gre obupavati, ampak je čas, da se vsi skupaj preštejemo in

vsak ter vsi skupaj damo svoj k skupni stvari... Ena tak skupnih nalog v krajevni skupnosti Kokra je trenutno tudi ureditev njih avtobusnih postajališč, je udaril dr. Avguštin Lah.

V kulturnem programu so nastopili učenci osnovne šole, mladinski pevski zbor iz Naklega. Še posebej prigrčen in kvaliteten pa je izstopal tudi zborovski nastop šestih sester Štular, po domače Suhadolnikove iz Kokre.

NAROČNIKI BERE GLAS CENEJE IN SODLUJEJO V NAS
NAGRADNIH IGRAH IN ŽREBANJH

Sutjeska — Neretva — Svoboda 1943—1983

Ta vojska je nepremagljiva

Vsakič, ko se spomnim njegove partizanske poti, mi misli najprej uidejo na Prenj. Prenj, gora, bolj gola kot poraščena, ki se dviga nad Neretvo. Tod čez so takrat nosili ranjence. Prvi so prešli Neretvo, pregnali četnike iz ustreznih bunkerjev nad Neretvo, po nekaj dneh pojedli malo soka in potem z ranjenci navkreber Sneg. Ledena skorja. Živ led. Stopinje so si ponekod urezavali z noži. Nosila so ramena ožulila do krvi. Avioni so tokli neprestano. Drselo je ljudem. Drselo živalim. Nič kolikokrat se je zgodilo, da se na živem ledu ni mogel obdržati ne človek ne žival. Zdrselo je v prepad...

Ta pripoved mi vedno vzame glas. Ne more si kaj. Nadčloveški napori so bili to. In ranjenci so bili ranjeni ponovno. Prosili so, naj jih

puste, naj rešujejo sebe. A niso popustili. Ranjenci morajo čez. Ali pa ostanejo vsi skupaj na tem prokletem Prenju, v njegovih prepadih...

V bližini Konjica so ranjence prevzele druge brigade. 2. Dalmatinska brigada, v kateri je bil Jurij Držak-Džuro, so imele borbe s četniki in Italijani pri Nevesinju, potem so prodirali proti Kalinoviku in Foči. V bližini Foče so prebredili Drino in se tam nekje pri Čajniču spet spopadli s četniki. Razbili so jih in se odpravili proti Sandžaku in Črni gori. Tu je bil še konec IV. ofenzive.

Niso si še zacelili ran, ko je sovražnik pripravil že V., še hujšo ofenzivo. Ker jih niso zloмили na Neretvi, bodo zdaj, na Sutjeski. 130.000 Nemcev, četnikov in ustašev se je spravilo nad 20.000 borcev. V bližini Tare so bili tedaj, sredi maja, ko se je začela V. ofenziva. Prej so v Sandžaku, ob reki Čeotini na položajih Popov dol imeli težke borbe z Nemci. Od tu si krenili proti Durmitoru in Tari in čez Žabljak v zaščito Vrhovnega štaba.

Menjala se je zaščita Vrhovnega štaba. 2. Dalmatinska brigada je v tistih najhujših julijskih dneh 1943 dobila od Tita nalogo, da zasede položaje na Barah. Za nobeno ceno ne smejo zapustiti teh položajev.

Visok hrib so Bane. Zdaj vodi tja s Tjentišta asfaltirana cesta. Brigadirji so jo zgradili. Na vsakih 10 metrov so se razporedili borci. Nemci so se zbrali na drugi strani. Podnevi so napadli. Borci 2. Dalmatinske brigade so bili oboroženi v glavnem z italijanskim orožjem, ki so ga zaplenili Italijanom v dolini Rame. Zdaj jim je zmanjkovalo streliva. Dobiti ga morajo od Nemcev. Orožje prav tako. Zato so ponoči napadali nemške položaje. Od blizu. Pritihotapili so se na njihove položaje, jemali orožje, strelivo, nahrbtnike. Napadali so tudi zato, da bi bili Nemci utrujeni za borbo naslednjega dne. Dve noči. Tretjo noč so napadli tudi Nemci. Borba prsi v prsi...

Izčrpavalo jih je. Brez hrane, borba podnevi in ponoči. Najhujše je bilo s 5. na 6. julij. Čez dan so neprenehoma tolkli avioni. 833 borcev 2. Dalmatinske brigade je za vedno ostalo na Barah. Ko je padlo dve tretjini borcev, so poslali Titu poročilo, da naj računa, kot bi-bili v polnem številu...

Četrty dan so bili tudi Nemci že izčrpani, čeprav so dobivali ves čas nove moči.

Peti dan, ko se je glavnina vojske in vrhovni štab prebila proti Zelengori, so tudi borci 2. Dalmatinske zapustili položaje. Ko so še Olovo očistili sovražnika, so prišli do hrane. Zdaj so imeli vsega; orožja, hrane. Do suhih hrušk so prišli. Cel dan je žvečil, se spominja Džuro, da so ga vilice bolele. Ni se mogel najesti. A ko so se opomogli, bi jih ne bog ne vrag ne mogel ustavititi.

Ko so se takrat prebili, so Nemci izjavili: »Če so preživeli to, so nepremagljivi!« Res, bili so nepremagljivi!

Od 20.000 borcev, kolikor se jih je borilo na Sutjeski, jih je padlo 7.356, med njimi 603 žene. Petindvajset bork in borcev s Sutjeske je bilo odlikovanih z Ordenom narodnega heroja. Od padlih je bilo 81 odstotkov borcev, 19 odstotkov starešin. Od skupnega števila starešin iz vseh enot je padlo na Sutjeski 418 komandirjev in političnih delegatov vodov, 298 četnih, 36 bataljonskih in 6 brigadni vodilnih tovarišev, en komandant divizije, 19 od skupno 36 zdravnikov in 286 bolničark. Padla sta tudi dva člana Vrhovnega štaba in 7 delegatov AVOJ-a. Od vseh padlih jih je bilo 68 odstotkov mlajših od 25 let. Preko 40 let jih je bilo samo 2,5 odstotka. Od teh je bilo 2.952 oziroma 40 odstotkov članov Partije in SKOJ-a.

16 brigad, ki so se borile na Sutjeski, je tovariš Tito odlikoval z Ordenom narodnega heroja Jugoslavije.

Po 40 letih so se za 4. julij spet srečali s Neretve in Sutjeske na Tjentištu. Izbljane se jih je 3. julija odpeljalo v Bosno. 90 jih živi v Sloveniji. V občino Pale so bili deljeni, Džuro se je zdelo, da je kot nekdo so jih takole porazdelili po hišah. Samo, bilo tokrat vse drugače. Slovesno so jih pokali občinski možje in vsi občani Pal. Ko ni program so jim pripravili. Džuro je bil deljen gozdarskemu tehniku Avdu Sjemu, njegovi ženi Fazili. Muslimanska družina. Kaj vse so pripravili za dragega gosta! Pa je Džuro Pale. Vsaj trikrat je šel skozi v borbe. Gozdarske kočice, hlodi, majhna vana. Danes je to mesto s 16.000 prebivalci. Ne prepoznal. Pripovedoval je zbranim gozdarjem in sosedom o svojih spominih na ta Romanijo, na Bosno.

Zjutraj so se odpeljali naprej preko Romanije v Goražde, na Fočo in čez Drino na Neretvo in Sutjesko. Koliko sveta se je zbralo dan! Računajo, da jih je bilo vsaj 130. Vojske, tabornikov, brigadirjev, športnikov, kajti vsako leto je tu prirejen jugoslovanski avto rally. In prišlo je preko 600 kdanjih borcev. Okrog 8500 je še živih. In so poskrbeli zanje. A glavno je bilo to, da se srečali soborci. Džuro jih je tu srečal na ki jih že 40 let ni videl. Teško jih je bilo poznati. Takrat so bili mladi, suhi, kocinasti in tja, zdaj sivi, plešasti... Tu je bil njegov najbližji soborec Luka Radulović od Kopača Špiro Uvodić iz Klisa pri Splitu, Blaž Ristić s Korčule, Stipe Suhadolnik od Šibenika.

Oživeli so spomini na tiste najhujše dni. Se spomniš, kako sta se z Nemcem ruvali orožje, kako si ruknil njegov nahrbtnik, kako je tisti Nemec, ki si ga zajel, vpil »Ja ljako, ja Poljako!« Se spomniš, kako smo nje vlačili čez Sutjesko? Kako je voda polna borca. In, Džuro, tebi je odneslo plašč, v terem si imel divji česen...

In v tistih neskončnih pohodih, ko je odrejen počitek, ko si samo sedel, kamor si je, in že te ni bilo. Potem spet premik. Ruševine, ki spi, češ pojdi, gremo, on pa je bil čisto trd...

Do V. ofenzive je Džuro vodil svoj bataljon. S plaščem ga je odnesla Sutjeska. Naj pišem vse na novo, se je spraševal Čemu? Bom jutri sploh še preživel? In če preživel jutri, verjetno ne bom več našel dan...

Tako brezupno je bilo vse tedaj. Prepričan je bil, da ne bo nikoli več videl svoje Dalmacije. Tam na Olovu pa je bilo spet vse drugo videti. Spet so si nabrali moči za nove boje, nove zmage...

D. Dolenc

Še prižigamo luč ob soncu

Medtem ko industrija vse bolj varčno varčuje z električno energijo, ko je v Kranju pa tudi v Škofji Loki in Trzinu vse več kompenzacijskih naprav, pa v individualnih hišah v strahu pred pomanjkanjem energije kopicimo kar po nekaj vrst sistemov ogrevanja — »To je prav tako neracionalno, kot industrijske stavbe brez dnevne svetlobe — ob umetni luči seveda,« pravi elektroenergetski inšpektor ing. Ivo Repič.

Energija je v zadnjem času postala beseda, ki jo izgovarjamo s primerno spoštljivostjo, tudi zaskrbljenostjo, razumljivo zaradi vse višje cene in tudi težav pri pridobivanju, prehajanju na druge vire in podobno. Da smo pri tem še v mnogo preveč razpisni, še posebej velja to pri toplotni energiji, ki jo kar nočemo in nočemo meriti s kalorimetri, čeprav bi to še kako vplivalo na potrošnje, razen tega pa v skrbi, da nas ne bi zeblo in da nam ne bi te ali one energije zmanjkalo, pretiravamo in opremljamo individualne hiše s tremi, štirimi, šestimi načini ogrevanja od gospodinjskega olja, premoga, drv, elektrike, toplotne črpalke ipd.

• Tako nekako se obnašajo lastniki individualnih hiš, kaj pa stanovanja v družbeni lasti in industrija?

»Razumljivo, da v energetski krizi iščemo vse mogoče načine, kako jo prebroditi. Posameznik se laže in hitreje odloča za nekaj novega, ceneje je poskusiti neko novo vrsto energije kot pa na primer v industriji, ki se počasneje in bolj preudarno prilagaja. Zato pa prihaja do tega, da imamo v zasebni hiši na primer pet načinov ogrevanja, kar vsekakor ni

racionalno, tudi drago je, zagotavlja pa seveda zanesljivo toploto. Zdaj so hiše celo bolj ogrevane z drvmi kot poprej na kurilno olje, kar seveda spet ni racionalno.

Kar zadeva industrijo, pa se je po dolgoletni uspavanosti glede uporabe energije in kompenzacijske naprave ter tako ulovijo energijo, ki so jo poprej seveda tudi plačevali, koristili pa ne. V Kranju je domala vsa industrija že vgradila te naprave, le manjši porabniki še ne. Težava pa je v tem, da teh naprav ni vedno na trgu, saj proizvajalci nimajo vsega potrebnega uvoženega repromateriala.

• Ali z električno energijo sploh znamo varčevati?

»Menim, da še ne. Sodobne industrijske objekte gradimo tako, da mora ob soncu v prostorih goreti luč, saj so stene brez oken. Kaj je drugače to, kot razmetavanje energije. Iz energetskega spanja smo se sicer že

zбудili pred kakimi petimi leti, vendar pa energetske objekte gradimo še vse prepočasno in z zamudo. Lep primer je hidroelektrarna Mavčiče.»

• Veliko govorimo tudi o malih elektrarnah, spodbujamo obnovo in novo gradnjo.

»Res je, vendar so te male elektrarne pomembne bolj za posameznega investitorja in seveda za splošni ljudski odpor, medtem ko za energetske bilanco niso pomembne.»

• Ali sploh že vemo, koliko energije potrebujemo?

»Vsaka občina bi morala imeti energetske bilanco, to je, koliko energije potrebuje in katere vrste. Energetske skupnosti se zdaj ustanovljajo, njihova naloga pa je izdelati tudi bilanco.»

• Ogrevanje z električno energijo ni ekonomično, vendar je tega še vedno veliko, mar ne?

»Električna energija je vedno na voljo, zato posegamo po njej kljub ceni. Vendar pa termoakumulacijske peči, s katerimi še vedno veliko ogrevamo, niso tako škodljive, če lahko temu tako rečemo, saj uporabljajo večinoma nočno energijo in tako izravnajo dnevne konice porabe elektrike.»

• Govorimo o varčevanju z energijo, imamo celo občinske odloke o dovoljeni temperaturi v poslovnih in drugih prostorih. Ali se izvaja?

»Bojim se, da ne, saj odlok ne pravi, kdo preverja, koliko stopinj je v prostorih. Inšpektor lahko ukrepa le, če ugotovi, da se prostori ogrevajo izključno z električno energijo. V nekaterih stanovanjskih soseskah sicer v zadnjem času že kontrolirajo toploto v stanovanjih, učinkoviteje pa bo seveda, če bodo povsod kalorimetri. Z energijo varčujemo zdaj tudi ob gradnji toplotno bolj izoliranih stavb, čeprav projektanti še vedno tu in tam zagreše kakšno pretirano stekleno stavbo in razpisno ogrevanje. Menim pa, da bo takšnih napak v bodoče vse manj. Energije imamo premalo, da bi jo lahko tako razmetavali.»

L. M.

Nočni (ne)mir v Kranju

Slabšega dne oziroma noči si res nismo mogli izbrati, smo v zgodnjih jutranjih urah ugotavljali po končani akciji. Bila je to noč iz 8. na 9. julij (iz petka na soboto), ki vsekakor ni bila prava povprečna slika nočnega dogajanja v Kranju. Skratka noč, ki je bila v poročilu intervencijske skupine Postaje milice Kranj označena kot »nič posebnega«.

Grdo in preveč senzacionalistično bi izzvenelo, če bi ugotavljali, da nam je bilo zelo žal. Mirnih noči si namreč res (skoraj) vsi želimo. Prav gotovo pa bi bilo precej drugače, če bi bila ta večer v Kranju kakšna zanimiva prireditev, če bi se v noč iztekal plačilni dan, da ne govorimo o avgustovskih sejamskih dneh oziroma nočeh. Ob takšnih prilikah oziroma dneh je namreč dela več kot preveč in nočne ga nemira v Kranju čez glavo. Vendar tudi takšna noč ne bi sodila v zlato povprečje nočnega (ne)mira Kranja.

•••

Povod za akcijo so bile pripombe in pritožbe o vsem mogočem in nemogočem, kar da se menda dogaja ponoči v Prešernovem gaju, pri kopalnici, na stadionu, pa v starem delu Kranja. Zato smo se odločili, da bomo z intervencijsko skupino Postaje milice Kranj naredili nočni obisk teh krajev, hkrati pa seveda zabeležili še vse ostalo.

Z Gregorjem in Izidorjem smo se dobili ob 22. uri. Še predstaviti se nismo uspeli, že smo morali v Naklo k domu upokojevcov. Krajanu se je zdelo, da se tod dogaja nekaj neobičajnega. Pa smo se lahko prepričali, da je vse v redu. Po vrnitvi smo se peš odpravili v mesto.

Pri Globusu je nekdo precej majavo koračil čez cesto proti Creini in se hkrati na vso moč prepirlal sam s seboj. Star znanec miličnikov si ni pustil kaj dosti do besede. Šele po nasvetu, naj se mirno odpravi domov, je menil, naj ga pustijo pri miru in izginil...

Pri Jelenu so že zaprli, bife Kavka pa je bil še poln, večinoma mladih. Tudi tu so že skoraj zapirali. Na koncu mesta so komunalci škropili Titov trg in v trenutku smo vsi hkrati ugotovili, da bi pri sprehoju skozi Kranj tudi ponoči vsakdo moral imeti vaj sončna očala. Le tako bi se lahko ubranil saj in prahu.

Kaže, da so medtem v Kavki že zaprli, kajti v Tavčarjevi ulici smo naleteli na tri mlade fantiče. Razposajeno živahni so tisto, kar običajno delamo na stranišču, poskušali narediti skozi okno opuščene stanovanja. Seveda je sledil popis mladih učencev iskrške šole in opozorilo za prihodnje.

Prešernov gaj je bil zavrt v temo. Ko pa smo ga razsvetlili, smo na moč preplašili stanovalca samskega doma s Primskovega, ki je menda iskal svoja sodelavca, da ne bi prespala tu namesto v domu. Vračali smo se po Partizanski cesti proti Postaji milice in se prepričali, da je ta ulica ponoči precej živahna. Kolesarji (običajno brez luči) jo merijo po dolgem in počez. Najprej smo dverna možakarjema kot strela z jasnega morali razsvetliti spomin, kaj je to luč na kolesu, nakar sta glasno in cikcak priklovrtila fant in dekle.

»Kakšna luč, saj vidite, da imava zelo stari kolesi,« je skušalo malce bolj družabno pojasnjevati dekle, fant pa jo je vztrajno miril. Čeprav alkokot ni bil uporabljen, bi staval vse, da bi pozelenel. Oba sta se predstavila kot delavca Iskre, on da je orodjar brez gimnazije. Dekle je že menda dobra znanka pred-

stavnikov reda in varnosti. Zato bo morala k sodniku za prekrške.

»Oh, že spet. Saj še za sodnika za prekrške ne bom zaslužila,« jo je zabrusila in odnehala šele ob opominu, da to noč ne bo prespala doma, če...

Ob 23.45 je mladenič na avtobusni postaji čakal avtobus proti Trzinu. »Sinoči je še peljal; saj v Peku delamo še vedno od 15. do 23. ure,« Ja vem, da tukaj ne morem prenočiti... Bom moral pa peš... Ja pri puncu sem bil... Še dobro, da dela v Peku, sicer bi bila ta punca že zaradi podplatov zelo draga.

Sorlijevo naselje je bilo zavito v spanec in mir; brez pripomb glede na obtožbe o razgrajajočih mopedstih. Tudi kopalnice in stadion sta bila mirna. Nekje v daljavi je imel mlad parček nekaj dela sam s seboj in pozabljeno parkirano kolo nasproti vhoda v kopalnice smo naložili v avto. Lastnik ga lahko dobi (če ga že ni) na Postaji milice v Kranju.

Prav tu pa nas je dohitelo brezžično obvestilo, da moramo takoj v samski dom na Planino. Zvedeli smo, da sta neznanca mladega delavca, ko se je vračal z dela v Savi, napadla na Savskem mostu, grozila, da sta mu z nožem, ga ranila in mu strgala srajco. Ogledali smo si kraj dogajanja, obiskali nekaj krajev, sporočili opis drugim na terenu. O storilcih ni bilo potem nič več slišati, vendar pa je dogodek in opis ostal zapisan.

Ko smo že mislili, da se je po sorazmernem miru začel pravi mir, je ob 1.30 zavonil telefon. Na desnem bregu Save v Kranju menda mož grozi ženi. Mlada žena je preplašena razlagala, da se boji, da jo bo mož spet pretepel, moža pa smo morali zbuditi. Domov je menda prišel kar skozi okno (pred tem pa je razbil šipo) zato, ker mu žena že od torca naprej noče odpreti. Nekaj noči je prespal pri znanecu, zdaj pa mu je bilo tega dovolj. Bil je miren in ni kazal znakov vinjenosti, vendar je vseeno dobil nasvet, da dokler z ženo kako drugače ne uredita stvari, naj raje poskrbi za prenočišče tako, da mu ne bo zaradi takšnih primerov treba pred sodnika za prekrške.

Ob 3. uri zjutraj smo se še enkrat napotili skozi stari del mesta. Dodobra smo bili presenečeni, ko je po Prešernovi ulici prižgolela proti nam skupina kakšnih deset in več fantov in deklet. Bili so najbrž še šolarji. »Iz Ljubljane gremo peš na Brezje.« Starejši moški in ženska, očitno vodiča, sta pojasnila, da so to pravzaprav zamudniki in da je glavna skupina naredila to turo že pred tednom dni. Sicer pa da je to neke vrste tradicionalni trim, ki je dolg točno 42 kilometrov — kot maraton.

Morda je takšen trim, kar zadeva kondicijo, koristen. Kar pa zadeva tradicijo bi mi bil bolj všeč tisti, ko se je nekdo iz Ljubljane po vlaklu gor in dol prerival do železniške postaje Otoče zato, ker je sklenil, da gre peš na Brezje.

Kazalec se je pomikal proti 5. uri zjutraj, ko smo se vrnili na postajo. Z mešanimi občutki sem se poslovil od Gregorja in Izidorja, ki sta se najbrž lotila poročila. Spraševal sem se, če torej nismo to noč videli prave slike, kakšna potem je tista prava slika o nočnem (ne)miru v Kranju. Ne da bi si želeli bolj razgibanega nočnega (ne)mira, vendar vse kaže, da je Kranj povprečno vsako noč v letu dokaj mirno mesto.

A. Žalar

V POSMEH IN SRAMOTO — Na vrhu Mohorjevega klanca v starem delu mesta Kranja je zanimiv in dragocen arhitekturni objekt, ki ga Kranjčani poznajo pod imenom Petelinček. V krajevni skupnosti Kranj-Center si že precej časa prizadevajo, da ta objekt oziroma vodnjak v njem ne bi bil tako zanemarjen. Okolice delavci Komunalnega podjetja sicer redno čistijo, težave pa so z vodnjakom. V njem je pogosto vse polno odpadkov. Vzrok za posmeh in sramoto bi najbrž sorazmerno hitro odpravili, če bi bila v vodnjaku tekoča voda. Glede ureditve tekoče vode pa je menda nekaj tehničnih težav, vendar pa se stvar vleče že tako dolgo, da gre pri vsem skupaj najbrž tudi za pomanjkanje zavzetosti in dobre volje. — A. Ž. — Foto: F. Perdan

13. julija so praznovali šoferji in avtomehaniki. Združenje šoferjev in avtomehanikov Kranj je ob tem dnevu uredilo zunanjo okolico svojih prostorov na Koroški cesti, v naslednjem tednu pa bodo pričeli z adaptacijo notranjih prostorov. Foto: I. Kokalj

KRVAVEC — Vse več ljudi se tudi v poletnem času odloča preživeti trenutke sprostitve ali celo dopust v gorah. Precej turistov je te dni tudi na Kravcu. Poleg lepote jim je poznana tudi domača kmečka hrana. Številni turisti in planinci se prav radi ustavijo pri Abruzarjevi planšarski koči na Kriški planini, da malo pokramljajo in kjer se tudi lahko okrepijo. Mama Tončka jim postreže s sveže postanim kislim mlekom, domačim maslom ali pa skuto s smetano. Pa tudi »maslenk« je tu zelo dober. Ata Anton, ki bo letos dopolnil že osemdeseto leto, pa skrbi za živino. Slatnarjevi iz Ambroža pod Kravcem imajo na paši čez poletje na Kravcu 17 glav živine, sicer pa se jih bo na Kravcu do jeseni paslo okrog 250 glav goveje živine. — J. Kuhar.

LETOS ŠTEVILNE NOVE POSTOJANKE — Med 14 novimi in prenovljenimi objekti, ki bodo letos obogatili gospodarski sklad slovenske planinske organizacije, je tudi novo zavetišče pod Špičkom. Gre za razširitev zelo obiskane postojanke pod Jalovcem, s katero se gotovo strinjajo, kot je ocenil predsednik PZS Tomaž Banovec, vsi tamkajšnji obiskovalci. Postavitev prav takšnih, malih postojank ima po mnenju predsednika Banovca največje možnosti za bodoče, ko bo treba na tem območju, v okolici Bavškega Grintavca, zgraditi novo kočo. Na sliki: med slovesnostjo ob odprtju novega zavetišča pod Špičkom (S) — Foto: S. Saje

Iščejo tujske sobe

KRANJ — Turistično društvo Kranj si že dalj časa prizadeva, da bi pridobilo čim več gospodinjstev v kranjski občini, ki bi hotela začasno oddajati sobe turistom ali delavcem iz drugih republik, ki začasno prihajajo k nam po raznih delovnih nalogah. Kaže, da je pred leti veliko več gospodinjstev oddajalo sobe, zdaj pa v Kranju in ožji okolici oddaja sobe le še 19 gospodinjstev. Tre-

nutno je na voljo le 35 takšnih sob z 62 ležišči.

Zaželjene so sobe s sanitarijami. Turistično društvo Kranj naproša vse tiste, ki bi lahko oddali sobo — cena je od 112 do 180 dinarjev za dan — naj to javijo Turističnemu društvu Kranj, telefon 21-361. Posebna komisija bo sobe pregledala, jih ocenila in kategorizirala. Marsikomu bi bil lahko to dodaten vir dohodka, po drugi strani pa tudi ustrezno tujcem, ki po kakršniholi že opravkih prihajajo v Kranj. D. D.

Pomembna pridobitev za oživitev Jezerskega

Minuli teden so na Jezerskem asfaltirali dve pomembni cesti, zdaj pa urejajo tudi hudournike

Jezersko — Glede na nadmorsko višino je krajevna skupnost Jezersko med najvišje ležečimi v kranjski občini. V slikoviti, z vrhovi obdani gorski krajini živi okrog 750 krajanov v prek 100 domačijah. Življenje v tej krajevni skupnosti je bilo včasih precej bolj živahno, kot je danes. Večletne težave zaradi dokaj slabe ceste proti Jezerskemu, številni komunalni problemi v krajevni skupnosti in zdaj nazadnje še gospodarske težave, predvsem pa bencinska kriza, so krajane nekako zamorile. V organizacijah in društvih so si (predvsem posamezniki) več ali manj ves čas prizadevali, da bi pojmajoče različno dogajanje, ki daje kraju videz živahnega utripa, nekako oživljali. Vendar pa so se pri tem vedno spopadali z domala nerešljivimi problemi, predvsem komunalnimi.

Cesta od Preddvora do Jezerskega je zdaj sorazmerno zelo dobra. Osnovni pogoj za oživitev turizma je tako izpolnjen. Kaj pa na Jezerskem? Med nedavnim obiskom je bilo v kraju precej turistov; nekaj tujcev, več pa Zagrebčanov in Ljubljancev. Izredno lepa pokrajina, možnosti za številne izlete, svež in zdrav gorski zrak, sorazmerno hladne noči v teh vročih dneh in domača hrana je tisto, kar trenutno privablja goste na Jezersko, ki ta kraj poznajo od prej ali iz povsem slučajnih obiskov.

»Mislim, da smo v teh dneh uresničili željo in cilj, ki sta osnova za nadaljnje oživljanje Jezerskega, pravi predsednik sveta krajevne skupnosti Jezersko Ivan Konečnik. V akciji, v kateri smo sodelovali tudi krajan s prostovoljnimi delom oziroma prispevkom in s pomočjo širše družbene skupnosti, je Cestno podjetje iz Kranja pred dnevi asfaltiralo dve pomembni cesti. To sta 600 metrov dolga cesta od Planšarskega je-

zera do regionalne ceste in 800 metrov dolga cesta od Kazine do Malega vrha, kjer je smučarska vlečnica. Ureditev teh dveh pomembnih cest, ki je veljala okrog 4 milijone dinarjev, bo prav gotovo marsikaj spremenila.

Že zdaj so gostje in domačini ob lepem vremenu radi zahajali k Planšarskemu jezeru, kjer je poleg gostišča Kazine izredno lep prostor za piknike in razvedrilo. Zdaj jih bo nedvomno še več. Posebno še, ko bo Podjetje za urejanje hudornikov Ljubljana uredilo dotok Jezernice v jezero in končano z deli pri urejanju odtoka ob sedanji nanovo asfaltirani cesti. Jezernica je to cesto nenehno načejala in povzročala škodo, junija pa so začeli z deli, ki bodo trajala okrog tri mesece.

Nič manj pomembna pa ni cesta do žičnice na Malem vrhu. Že zdaj je bila pozimi tu ugodna smuka. Položeni asfalt bo omogočil lažje pluzenje in tudi hitreje bo cesta kopna. Razen tega nameravamo zdaj še podaljšati žičnico za okrog 600 metrov

Ureditev in asfaltiranje 800 metrov dolge ceste od Kazine do Malega vrha ter podaljšanje vlečnice naj bi poživila zimsko sezono na Jezerskem.

Slaba cesta proti Planšarskemu jezeru je doslej marsikoga odvrnila, da bi se tukaj ustavljal, prišel na piknik ali na letni oddih.

proti tistemu senčnemu delu, kjer sneg leži okrog 6 mesecev v letu. S tem pa bodo dani pogoji, da bo tudi pozimi na Jezerskem lahko bolj živahno. Zdaj je torej naša naloga, da vsak po svoje in vsi skupaj prispevamo, da bo Jezersko spet zaživelo in imelo nekaj oziroma več od turizma. To, razvoj ovčjereje in gozdarstvo pa so stvari, ki ob zavzetem usklajenem delu lahko dajejo kraju socialno zadovoljstvo in živahno dogajanje.

A. Zalar

Nova pridobitev za praznik Podbrezje — Prebivalci krajevne skupnosti Podbrezje se bodo lahko pohvalili ob letošnjem prazniku, ki ga slavijo 25. julija v spomin na padle talce v Bistrici, s pomembnim dosežkom. Uresničili so namreč eno od nalog iz programa del, ki jih financirajo s samoprispevkom občanov. Letos so dokončno asfaltirali makadamske ceste in poti v kraju. Za blizu 4 kilometre asfaltne prevleke so morali zbrati okrog 4,5 milijona dinarjev, kar so razen s samoprispevkom zagotovili z združenimi sredstvi za komunalno dejavnost v kranjski občini in posojili. Na sliki: delavci cestnega podjetja iz Kranja pri končnih delih za asfaltiranje poti Podtabor—Srednja vas. (S) — Foto: S. Saje

Ukročena Jezernica pri izlivu v jezero in iz jezera ne bo več poplavljala in povzročala škode. Odvodnjavanje bodo uredili tudi ob cesti Kazina — Mali vrh in zavarovali obrežje pod Kazino. Problema hudournikov oziroma voda na Jezerskem pa se namerava v prihodnjem srednjeročnem obdobju celovito lotiti Območna vodna skupnost Kranj, ki je za to že naročila načrte.

Na Bledu so izbrali letošnji par za kmečko ohcet

Milena in Martin — par blejske kmečke ohceti

Med pari, ki so se prijaviili za letošnjo blejsko kmečko ohcet, ki bo od 4. do 7. avgusta na Bledu, so izbrali Mileno Lončar z Brega pri Trziču in Martina Kozjeka iz Zbilj

Bled — Minulo nedeljo so na Bledu predstavili letošnji par za kmečko ohcet, ki jo Turistično društvo Bled prireja že vrsto let, zadnja leta pa ohcet ni igrana, temveč se resnično poročita na Blejskem gradu gorenjski fant in dekle.

Milena Lončar in Martin Kozjek, stara 24 let, se bosta poročila na blejski kmečki ohceti. — Foto: D. Sedej

Tokrat so se odločili za Mileno Lončar z Brega pri Trziču in Martina Kozjeka iz Zbilj, ki oba izhajata iz kmečke družine. Tako se doma pri Mileni ukvarjajo s kmetijo, prav tako pri Martinu, kjer imajo v hlevu dvajset glav živine. Sicer pa sta »ta mlada« redno zaposlena: Milena Lončar je uvozna referentka pri tržiškem Peku, Martin pa je delovodja v kranjski Iskri.

»Ko sva slišala za blejsko kmečko ohcet, sva si dejala, da bi se kar prijaviila,« pravita nadvse simpatična Milena in Martin, ki bosta v narodni noši nedvomno izredno postaven »zaubr« gorenjski par.

»Povprašala sva na Turistično društvo, kjer so naju nadvse spodbudili in preganili zadrego, ki se ob takšnih rečeh pač razumljivo pojavlja. Odločila sva se, izpolnjevala pogoje in po uradni predstavitvi pač ne bova mogla več reči ne,« se smejeja.

»Doma so bili kajpak presenečeni, saj kaj takšnega niso pričakovali, a nasprotovali niso. Misliva, da bo kar zabavno, vsekakor pa bo

vsaj za naju poroka na takšen način nepozabno življenjsko doživetje.

Čeprav se še nikoli nisva pojavljala v javnosti, meniva, da bo šlo tudi tiste tri dni, ko bodo na Bledu različni svatovski običaji prav kmečke ohceti. Bova že zmogla vs predstavitvi in svatovski obred Tudi fantovščino, »se smeje Martin, čeprav domači fantje-prijatelji v Zbiljah zanjo tudi ne bodo prikrasili.«

Milena in Martin v prostem času, ki pa ga je kaj malo, rada plešata, večkrat sta že bila skupaj na Bledu. Posebno Martinu pa ostane za razvedrilo kaj malo časa, saj je kmetija doma kar precejšnija in nujno terja tudi njegovo pomoč.

In če smo še bolj radovedni, potem je pač treba vprašati, kako se predstavljata nadaljnje skupno življenje, ki ga bosta po poroki imela na Mileninem domu, koliko naj bosta v zakonu otrok... Pri zadnjem vprašanju Milena sramežljiva, Martin pa kar razjzen: »Upam, da se bova dobro razumela, imela pa vsaj dva otroka.«

Blejski gostje in domačini bodo tako na letošnji blejski kmečki ohceti, ki bo potekala po vseh pristnih gorenjskih svatovskih segah in navadah, v svatovskem sprevedu videli Mileno in Martina, simpatičen gorenjski par, ki bosta prematičarjem na gradu sklenila čist »zaresno« zakonsko zvezo.

D. Sedej

TV EPP (ZAJCI) ZA ZGLED!

»Zadnje čase nikoli ne zamudim,« piše Alojzij Vovk z Bleda. »televizijske propagandne oddaje, ki je na programu vsak dan, ob približno 19.25 uri, ko si zajčki umivajo zobe, samo s krtačko (brez paste), pa gredo spat — morda tudi brez večerje...«

Iščem namreč zobno pasto, posebno Denicotin, pa se mi je posrečilo nekje na Bledu ujeti le en sam primerek otroške paste Denti.

Ce so po skladiščih dobili od proizvajalca kakšen nalog, naj se pasta ne dobavlja, bi morda kazalo poskriti tudi krtačke ali pa jih vsaj podražiti. Kdor ima naravne zobe jih še nekako umije, toda proteze? Tudi nogavic ni... Le kaj meniš?

Lepa reč, da zdaj celo na Bledu ni zobne paste in nogavic! Pa se tako radi hvalimo, da so vsaj turistična središča oskrbljena. Za domačine je kajpak hudo, za goste pa me čisto nič ne skrbi, ker baje privlečejo s seboj več kot dovolj deficitarnih artiklov. Debelo so pogledale blejske sobarice in tudi natakarice v začetku sezone, ko so tuje gostje prijaznemu osebu izkazovale posebno pozornost s tem, da so v zahvalo ponudile par ali dva nogavic...

ČASTNI GOSTJE GOR ALI DOL!

Zdaj, poleti, po naših vaseh radi prirajajo silno obiskane vaske veselice, kar je lepo in prav. Ljudje jih trumoma obiskujejo, saj imajo takšna družabna srečanja radi prav zato, ker jih je malo in ker se par ur veselega plesa po dnevi vročini kar prileže.

Veselice pa so zaključek praznovanj, jubilejev, krajevnih praznikov, ki se jih udeležujejo na povabila tudi mestni gostje, častna publika.

In tako so tudi v eni izmed naših vasi povabili na slavlje in kasneje na veselico s plesom mestne može. Ničesar presudljivega se ni zgodilo vse do tedaj, ko se je povabljenec znašel pred plesnim odrom in se želel zavrteti.

Tedaj je domači fant, ki po veseli gorenjski šegi in navadi zahteva od slehernega plesalca določeni dinarski prispevek, trdovratno zahteval tudi od gosta, da plača. Povabljenec se je uprl, češ, da je malce nenavadno, da ga vabijo, potem pa terjajo plačilo. A poba se ni dal — s polko in valčkom ni bilo nič.

In po opisu tega dogodka mene zdaj očividci prostjo, naj razsodim. Le kaj naj za vse na svetu rečem kot to, da je gorenjska trma pač gorenjska trma in očitno nam vsestranskega, popularnega skopuštva ne očitajo kar tako...

Zanimanje za golf

Bled — Edino golf igrišče v Jugoslaviji ima prav Bled, zato ni čudno, da dobiva vedno več takšnih gostov, ki igrajo golf. To pa so predvsem inozemski gostje, kajti golf je po svetu dobro znan in ima na milijone in milijone igralcev.

Vsako leto je več igralcev na igrišču, ki ga Blejci znajo odlično vzdrževati, kar pa niti ni tako lahko, saj meri 65 hektarov in ga igralec obhodi v štirih urah. Obiskovalci pravijo, da je blejsko igrišče eno najlepših in sploh ni pripomb, še posebej v zadnjih dveh letih, ko so obnovili staro restavracijo in zgradili novo, tako imenitno, da zadovolji slehernega gosta. Nad restavracijo, ki sodi v najvišjo kategorijo, je tudi nekaj sob in letos že ugotavljajo, da bi jih lahko prodali še več.

Lani so na golf igrišču zabeležili 5.500 gostov, ki so igrali golf ali pa so sodelovali na številnih turnirjih, ki jih prirejajo na golfu. Letos pa je bil obisk vsaj za polovico boljši, veliko gostov pa pričakujejo do konca letošnje poletne sezone. Za golf je torej precejšnje zanimanje in prav ta naložba se Blejcem bogato obrestuje.

D. S.

Akcija gorenjskih inšpektorjev in postaje milice Kranj

Rezervne gume kar na mleku

Meso v toplih hladilnikih, nepopolni potni nalogi, različna teža tovora na dobavnici kot na tovornjaku, nepravilno naložen tovor, je le nekaj najslabših vtisov s preverjanja tovornih vozil pretekli teden na gorenjski magistrali

Kranj — V akciji, ki jo je konec tedna izvedlo trinajst inšpektorjev Uprave inšpekcijskih služb za Gorenjsko skupaj s postajo milice Kranj so preverjali dokumentacijo tovornih vozil, tehnično brezhibnost, higiensko urejenost vozil za prevoz živil ter opremo vozil za prevoz nevarnih snovi. Slika, ki so jo dobili ob pregledu okoli 60 ustavljenih vozil na Polici pri Naklem in v Žejah, je bila milo rečeno, zelo slaba. Inšpektorji so preverjali tudi težo tovora tako pri premogu kot pri ostalih tovornih, vendar pa so uspeli preveriti le dva ali tri tovornjake, nato pa je bila zaradi solidarnosti med vozniki, vsi od kraja so namreč začeli voziti po obvojni cesti in ne več mimo inšpektorjev, hitro končana.

Pomanjkljivosti so odkrili celo vrsto in težko bi bilo reči, kje je slika bolj porazna. Verjetno pa kar drži ugotovitev, da smo s higieno, posebno kar zadeva prevoze živil v posebej prirejenih hladilnikih, sperti na vsej črti. V teh vročih julijskih dneh, ko temperature redno presegajo 25 stopinj Celzija, vozijo živila z neključnimi hladilniki. Ali je to varčevanje z gorivom, ali pa gre le za malomarnost voznikov, inšpektorji niso mogli ugotoviti. Nekateri vozniki tudi niso vedeli odgovora, kdaj je bilo vozilo za prevoz mesa zadnjikrat oprano in dezinficirano, saj o tem niso imeli pojma, kaj šele kakega potrdila. Po umazanih tleh vozila so drgnili predolgi kosi mesa na kavljih

namenjenih iz klavnic v mesnice. Nič bolje ni bilo s prevozniki mleka, ki prav tako niso vedeli, ali so bile njihove cisterne, potem ko so mleko oddali, oprane. Eden od voznikov, ki je vozil alpsko mleko, je na tetrapake mirne vesti zabrisal še umazano rezervno gumo, drugi pa je v hladilniku ob košarah z mesom vozil še košaro cokel, kar prav tako ni dovoljeno.

Brez posledic takšen skrajno malomarnen prevoz živil seveda ne bo šel. Na kraju samem je bilo nekaj voznikov mandatno kaznovanih, več predlogov pa je bilo napisanih zaradi gospodarskega prekrška sodniku za prekrške. Po najhujših ukrepih tokrat inšpektorji niso posegli, lahko bi namreč napotili vozilo nazaj v skladišče živil oziroma v klavnico ali v uničenje ter tako obvarovali potrošnika pred morebitnimi slabimi vplivi takih živil na zdravje, saj je bila več kot očitno pretrgana takomenovana hladna veriga pri mesu in mesnih izdelkih, ter mleku in mlečnih izdelkih od proizvajalca k potrošniku. Zaradi teh primerov neurejenega prevoza živil v prometu, kar vsekakor kaže na slabo sliko ravnanja z živila, bodo sanitarni inšpektorji v bodoče takšne preglede prevoza še ponovili in tudi strožje ukrepali.

Prometni inšpektorji v akciji pregledovanja tovornjakov ugotavljali predvsem to, če je tovor pravilno naložen in zavarovan, kakšni so osni pritiski in seveda, če je spremna do-

kumentacija v redu. Inšpektor in tudi miličniki niso mogli verjeti, da na cesti upajo tudi tako naloženi tovornjaki, kot je bil tisti, ki mu je železo viselo dva metra in pol s tovornjaka in se krivilo proti tlom tako, da je zakrivalo registrsko tablico in vse luči in smerne kazalce na zadnji strani. Voznik, ki bi moral nadzorovati naložanje tovora, je bil nemalo začuden, da kaj takega prevažajo. Prav tako je bil začuden voznik, ki je imel v dobavnici napisano, da vozi dva kuhična metra peska, tehtanje pa je pokazalo, da ga ima kar dvakrat več. Kdo bo imel korist od tega viška ni znano, to naj ugotovi samoupravna delavska kontrola v podjetju, kamor bo inšpektor o dvojni teži tovora tudi sporočil.

Pojlovica pregledanih vozil ni bila tehnično brezhibna. Predvsem se je pokazalo, da so najslabše gume, ki pa jih je zaradi znanih pogojev gospodarstva tudi najtežje dobiti. Kaj pa pomeni voziti s slabimi obrabljenimi gumami za prometno varnost, pa je seveda poglavje zase. Prometni inšpektor je tudi ugotavljal, da vozniki tovornjakov nimajo s seboj podpisanih dokumentov o tehnični brezhibnosti vozil, kar vsekakor daje slutiti, da notranja kontrola v delovnih organizacijah še ni organizirana, kot bi bilo treba. V potnih nalogih niso bile vpisane glavne relacije, niti začetni kilometri, skratka, razen izjem, so imeli vsi zadnji stran potnih nalogov prazno. Nekateri so sicer na licu mesta hoteli vpisovati manjkajoče podatke, toda inšpektor jim je to prepričal.

Poseben problem so, kot se je izkazalo v tej akciji, tudi vozila za prevoz nevarnih vnetljivih snovi. Pri tem so bila seveda izvzeta vozila Petrola in Istra benza. Te snovi namreč prevažajo tudi zasebni prevozniki, ki pa očitno slabše spoštujejo predpise o varnosti. Nič od teh prevoznikov ni imel namreč varnostne obleke s seboj, oznake za tovor so bile napačne, pomanjkljive, le dva voznika sta imela s seboj knjigo voženj itd. Skratka, slika je jasno pokazala, da je praksa daleč od reda na tem področju.

L. M.

Za večjo prometno varnost

Učinek prometnih informacij

Občani so na razne načine dnevno obveščeni o prometnih situacijah in nezgodah, vendar pa imajo take informacije tudi namen samozastitnega osveščanja vseh udeležencev prometa. Običajno so sestavki in informacije v časopisih o prometu in prometnih nezgodah med najbolj brani. Prav gotovo je njihov učinek pozitiven, seveda pa nikakor ne moremo pričakovati takšnega vpliva na udeležence v prometu, da bi se zaradi tega drastično zmanjšale prometne nezgode. Vendar pa pozoren bralec vendarle spozna marsikaj, česar doslej pri svojem ravnanju v prometu še ni poznal in upošteval in morda ga bo to spoznanje kdaj v prihodnosti obvarovalo nezgode.

Zato bomo v nekaj naslednjih sestavkih opisali nekaj prometnih nezgod, ki so se pred časom pripetile, poskušali bomo osvetliti vzroke za nastanek nevarne situacije in kaj so povzročitelji naredili napak oziroma kako naj bi ravnali, da do nesreče ne bi prišlo. Pravimo, da nesreča nikoli ne počiva, vendar pa imamo tudi to lastnost, da kaj hitro pozabljamo tudi nesreče in vzroke, zaradi katerih so se pripetile in neredko se zgodi, da tudi sami v podobni situaciji na cesti ravnamo prav tako kot pred nami drugi — torej napak. Zato ni odveč, če od časa do časa preberemo znova o vzrokih kake prometne nesreče, morda bo mo zato na cesti izkušnejši, razsodnejši in predvsem varnejši.

Mrak

S sodišča

Pobegnil po nesreči

Ko je voznik Tomić povozil dekle, je odpeljal narej proti Zagrebu — Dve leti in pol zapora za povzročeno smrtno nezgodo in pobeg

Škofja Loka — Pred škofjeloškim temeljnim sodiščem je bil obsojen 22-letni Cvetislav Tomić iz Škofje Loke, ker je v prometni nesreči zakrivil smrt 17-letne Brigite Volčjak.

Nesreča se je pripetila 19. marca letos v Virmašah. Volčjakova je šla z dvema prijateljema ob 20.35 po desni strani ceste, ko je pripeljal voznik Tomić z zasenčenimi lučmi in s hitrostjo okoli 80 km na uro, tako da je skupino pešcev ob robu ceste prepozno opazil. Avtomobil je Volčjakovo zadel, zaradi ran pa je naslednji dan umrla v bolnišnici. Po nesreči Tomić ni počakal, pač pa je odpeljal po stranskih cestah proti Ljubljani in zavil proti BIH. Vendar pa ga je avto pustil na cesti blizu Zagreba. Voznik se je vrnil v Kranj, vzel dopust in še bolniško da bi v tem času lahko poskrbel za poškodovan avto, ki je seveda imel kup sledov zaradi nesreče. Čeprav je snel tablice, pa so avtomobil kaj kmalu odkrili miličniki in ugotovili tudi lastnika.

Sodišče je ugotovilo, da je Tomić zakrivil prometno nezgodo, ker je vozil prehitro skozi Virmaše in preblizu desni strani ceste. Tomić, ki je imel v času nesreče le petmesečne vozniške izkušnje, je bil zaradi te hude nesreče kaznovan z dvema letoma zapora, za pobeg pa mu je sodišče dosodilo še 8 mesecev, enotna kazen pa je 2 leti in pol zapora.

M. K.

Gorenjska nočna kronika

ZA DESETEGA NI BILO VEČ PROSTORA

Če je deveterica moških v sobi, potem za desetega res ni več prostora. Ko je popoldne D. Ž. na Bledu dobil sobo, mu je lastnica ob plačilu najemnine na roko zagotovila, da bodo v sobi še največ trije podnajemniki. Ko pa se je fant po delu vrnil in se truden hotel spočiti, ni imel kam položiti glave. V sobi je bilo namreč na petih posteljah kar devet podnajemnikov. Tudi če bi se imel kam položiti, pa je v sobi strašansko smrdelo, da se ni dalo spati. Nekateri pač niso za higieno. Hudo jezen »ta deseti« je le s težavo dobil od lastnice najemnino nazaj in si poiskal streho drugje.

OBDELAN NOTRANJOST »MARICE«

T. R. je na proslavi pijan motil druge, vendar pa je bil za opozorila miličnikov gluh na obe ušesi. Razgrajal je naprej, zato so ga spravili v »marico«, kjer pa se je šele pošteno razhudil, obdelal notranjost vozila s pestmi in brami. Ker ni bilo pričakovati, da bi se hotel drugače umiriti, so ga pustili na hladnem v posebnem prostoru do jutra.

HUDA ŽEJA PRINAŠA TEŽAVE

Že krepko okajena vinska bratca sta na Bledu hotela nadaljevati, kjer sta začela, vendar pa jima strežno osebje ni hotelo več postreči. Zaradi tega sta postala vsa živčna, sprla sta se kar med sabo in se celo hotela stepsti. Postavili so ju pred vrata, kar jima sploh ni bilo všeč, hotela sta nazaj v lokal, tolkla in razbijala sta po vratih, vendar za njuno žejo ni bilo postuha. Dočakala sta le miličnike, ki so ju prepeljali na že znani prostor, kjer se abstinira do jutra.

RAZBIJAL KOZARCE

Na kranjski avtobusni postaji je proti večeru vinjeni K. M. razgrajal in razbijal kozarce. Steklo vino bo plačal, miličniki pa bodo ugotovili, kje in katera natakariča je bila tako mehkega srca, da mu je kar naprej točila.

JABOLKO SPORA

Skupna kopalnica, ki jo imata družini v Lescah, je nenehno jabolko spora. Zadnjič se je celo

dogodilo, da sta zakonca napadla soseda, ko se je le-ta nameravala okopati. Kdo od prizadetih je kršil dogovor o souporabi, so morali presojati miličniki.

POBEGLA PEČENKA

Naklanec je v Lahovčah kupil telička in ga na prikolicci osebnega avtomobila odpeljal proti domu. Na poti mu je pečenka na štirih nogah utekla, saj je očitno ni dovolj trdno privezal. Kupec je še vedno neutolažljiv.

NEOSVOJLIVA SLAMNATA VDOVA

M. B. iz Podlubnika je ponoči dostikrat slamnata vdova. Pa se je našel moški, ki bi bil pripravljen nadomeščati ji moža, ko je le-ta na nočnem delu. M. B. ni bila nič kaj ogreta zanj. Ko jo je zadnjič že petič zapored čakal pred blokom, ga je prijavila.

SPOPAD GENERACIJ

V eni od barak delavskega naselja v Škofji Loki velikokrat izbruhne prepir med očetom in sinom. Neredko se tudi stepeta. Minuli teden pa so se sosede prestrašili, da bo prišlo do krvavega obračuna, zato so klicali miličnike.

ŠE VEDNO VITALNI

Ni res, da ostane že zapuščajo moči. Prav nasprotno so zadnjič dokazali oskrbovanci doma upokojencev v Potočah, ki so se žolčno sprli in stepli. Iz množičnega pretepa jo je eden odnesel z zlomljeno roko.

DRUŽBENA SAMOZAŠČITA?

Zadnjič je občan Naklega parkirjal svoj avto kar na cesti pred hišo. Zjutraj je jeklenega konjička našel z izpuščenimi gumami. Kaže, da je v sili samozaščitno ukrepal nekdo, ki ni mogel mimo.

PRETESNA POSTELJA

Zaradi česa vsega ljudje ne kličejo milice! Neko noč je dekle iz Železnikov telefoniralo, naj pridejo miličniki in ukrepajo, ker ji je njen fant zasedel vso posteljo in zdaj ne more iti spat. Kaj so hoteli drugega kot svetovati, naj se mlada malce stisneta.

Kranj — V Prešernovem gaju je neznan »umetnik« podaril kipu dr. Franceta Prešerna nov make up. Z rdečo barvo mu je prebarval ustnice in oči. Mi pa se sprašujemo, ali je to le izraz mladostniške (ali kakšne druge) objestnosti ali pa morda izraz naše kulture. V. Primožič Foto: I. Kokalj

Oropan in pretepen

Kranj — Pri vratarju v tovarni IBI se je v soboto kmalu po polnoči oglašil 41-letni Mustafa Mustafić iz Struževega, češ naj obvesti milico, da ga je pravkar nekdo oropal in pretepel.

Ponoči je Mustafić, ki je tega dne očitno dobil mesečni zaslužek, popival v hotelu Jelen. V pijanosti je bržčas prostodušno segal v denarnico in njene vsebine ni skrival pred neznanci. Okrog 23. ure ga je neznanec zvalil v avto, znamke landrover, češ da gresta še drugam popivat. Mustafić je brez pomišljanja sedel v tuje vozilo. Na samotnem kraju je neznanec ustavil in njegove prijaznosti je bilo na lepem konec. Mustafića je potegnil iz avta, ga zbil na tla, pretepel in mu vzel denarnico, v kateri je bilo še 12.000 dinarjev gotovine, dokumenti in hranilna knjižica.

Dejanja so osumili 24-letnega Dejana Mičuda, ki trenutno živi v hotelu Jelen in dela na gradbišču gorenjske avtoceste. Z landroverjem se namreč delavci vozijo v Naklo na delo. Osumljenca so pripravili, oškodovancu pa vrnil denar in dokumente.

NESREČE

V OVINEK PO LEVI

Krnica — Zaradi neprimerne hitrosti in vožnje po levi strani ceste se je v petek, 15. julija, na regionalni cesti med Zatrnikom in Krnico ponesrečil 18-letni Matjaž Černi. Z motornim kolesom je namreč pripeljal v nepregledni levi ovinek po levi strani, ko je nasproti z osebnim avtom pripeljal 55-letni Anton Stritih iz Ljubljane. Slednji se je umikal, da bi se izognil trčenju, vendar je motorista kljub temu oplazil, da ga je vrglo s ceste. Pri padcu se je motorist huje ranil.

NESREČEN PADEC KOLESOM

Šenčur — Na lokalni makedamski cesti med Trato in Šenčurjem je v soboto zvečer nesrečno padel s kolesom 22-letni Anton Kuralt iz Cerkelj. S kolesom se je peljal iz Šenčurja proti domu, nenadoma pa ga je na pesku zaneslo na skrajno desni cestni rob, nato pa je padel v strugo posušenega potoka. Hudo ranjenega so z rešilnim avtom odpeljali v Klinični center v Ljubljano.

D. Ž.

Zalotil mladoletnike pri vlom

Krvavec — V soboto je občan Florjan Slatnar z Ambroža pod Krvavcem pripeljal na oddelek milice v Cerkljah tri mladoletnike, ki so na Krvavcu vlamljali v planinske domove. Fantje, doma so s Kosova in Bosne, nimajo pa še 18 let, so skušali prestopiti državno mejo in pobegniti v Avstrijo. Ker so bili brez sredstev za preživljanje, so v sili vlomili v pet koč, med njimi tudi v Tekstilindustrovo in Hojino. Odnegli so nekaj predmetov za vsakdanjo rabo, posodo, odevje in sekiro, s katero so si pomagali pri vlomih. Skupno so napravili za kakih 8.000 dinarjev škode.

Utonil v Blejskem jezeru

Bled — V Blejskem jezeru je v soboto, 16. julija, utonil 17-letni Shaib Kashai, doma iz Suve Reke na Kosovu, ki začasno živi na Bledu. Kopal se je v grajskem kopališču. Čeprav je bil dober plavalec, ga je potegnilo na dno. Utopljenca so našli člani potapljaškega kluba z Bleda.

Je tovora preveč? — Odgovora na to vprašanje akcija prejšnji teden ni mogla dati, pokazala pa je, da je v tovornem prometu slaba stran tako dokumentacija, tehnična brezhibnost, higiena v hladilnikih za živila in še kaj. — Foto: L. M.

Pohod in kolesarski kros ob prazniku Plavža — Na Plavžu na Jesenicah so ob prazniku treh krajevnih skupnosti pripravili pohod po partizanskih poteh mimo spominskih obeležij v Plavškem rotu in na Planini pod Golico, na katerem sta spregovorila tudi prvoborec Franc Pesjak in nosilec partizanske spomenice Franc Konobelj-Slovenko. Na cilju so se pohodniki pomerili v streljanju z zračno puško. Zmagal je Florjan Višnar pred Marjanom Višnarjem in Francem Pesjakom. V spomin na prvoborca Karla Kozarja-Romija so krajevne skupnosti priredile še kolesarski kros od Plavža do spomenika na Mlakah. Najhitrejši je bil Franc Podlogar pred Gorazdom Frelihom in Dragom Kafježem. — B. Blenkuš

Priprave na dan planincev v Krmi

Jesenice — Planinsko društvo Javornik-Koroška Bela, ki je organizator letošnjega dneva planincev, je pripravilo v sodelovanju s PD Ljubljana-Matica in Planinsko zvezo Slovenije navodilo planinskim društvom v pomoč pri pripravah za udeležbo članstva na dveh pomembnih prireditvah. V soboto, 17. septembra letos, bodo namreč odprli prenovljeni Triglavski dom na Kredariji, dan pozneje pa bo pri Kovinarski koči v Krmi letošnje srečanje slovenskih planincev. Svečanosti pomenita vrh praznovanja 90. obletnice ustanovitve Slovenskega planinskega društva, zato povsod vlada zanju že sedaj veliko zanimanje.

Do Krme se bo moč pripeljati iz ljubljanske smeri z vlakom do Lesc ali Jesenic, od tod naprej pa prek Bleda oziroma Mojstrane z avtobusom; slednja varianta bo možna le, če bo cestno podjetje pravočasno popravilo del ceste med Mojstrano in Krmo, o čemer bodo udeleženci pravočasno obveščeni. Obiskovalci iz novogoriške smeri se bodo lahko pripeljali z vlakom do Bleda in naprej z avtobusom. V Krmo bo iz raznih krajev peljalo tudi veliko posebnih avtobusov.

Tista planinska društva, ki se bodo pripeljala z vlakom do Lesc, Bleda ali Jesenic, naproša Planinska zveza Slovenije, da ji najpozneje do 1. septembra letos sporoče število udeležencev pa čas prihoda in odhoda zaradi zagotovitve avtobusnega prevoza od železniških postaj v Krmo in nazaj; o teh prevozih, ki bodo prilagojeni veljavnim voznim re-

dom vlakov, bo organizator pravočasno obvestil društva.

Za tiste, ki se bodo pripeljali z avtobusi iz ljubljanske smeri, je najbolj primerna pot prek Bleda, Gorij in Krnice po dolini Radovne. Avtobusi bodo pripeljali planince do prireditvenega prostora, zatem pa jih bodo razvrstili na parkirišču v Zgornji Krmi oziroma na koncu Zasijske planine.

Društva, ki bodo organizirala dvodnevne izlete in bi želela prenočiti svoje člane v šotarišču na Zasijski planini blizu koč, naj sporoče PZS število ležišč najkasneje do 1. avgusta letos. Vse informacije o udobnejših prenočiščih v krajih od Jesenic do Rateč dobijo društva v recepciji hotela Larix v Kranjski gori, za območje Bleda pa v prodajni službi HTP Bled. Obiskovalci gora, ki bodo planinarili v triglavskem pogorju v dneh obeh prireditvah, morajo namreč upoštevati podatek, da bosta tako Triglavski dom kot Kovinarska koča rezervirani za organizatorje, nastopajoče in goste, obenem pa predvideti veliko zasedenost vseh tamkajšnjih postojank.

Organizatorji sporočajo tudi to, da bo od petka do nedelje organizirana ob šotarišču na Zasijski planini prehrana za obiskovalce. Na prireditvenem prostoru pri koči bodo prav tako prodajali propagandni material in planinski tisk ter organizirali službe PTT, prve pomoči in informacij. Hkrati opozarjajo obiskovalce Julijcev v dneh slovesnosti in udeležence prireditvah, da bodo morali upoštevati navodila na opozorilnih tablah glede parkiranja vozil, varovanja okolja in podobno.

S. Saje

Drago Vidic, naš najboljši kombinatorec

Bled — Nordijska kombinacija, ki jo sestavljajo skoki na 90-metrski skakalnici in tek na 15 kilometrov, pri nas ni tako razvita kot v drugih evropskih državah. Imamo le nekaj kvalitetnih tekmovalcev, ki so se sposobni kosati s tujimi kombinatorci. Mednje sodi tudi 23-letni Blečan Drago Vidic. S to težko in naporno sportno zvrstjo se je resneje začel ukvarjati s petnajstim leti, vendar je doslej že večkrat opozoril nase z dobrimi rezultati.

»Doslej sem postal trikrat državni prvak v članski konkurenci, ter večkratni mladinski in članski republiški prvak. Na svetovnem mladinskem prvenstvu 1980 na Švedskem sem osvojil 33. mesto, na letošnjem predolimpijskem tekmovanju v Sarajevu pa sem bil 21., kar je zame najboljši rezultat.»

Drago je tudi kandidat za nastop na olimpijskih igrah prihodnje leto v Sarajevu. Zato se na letošnjo sezono, ki se bo pričela sredi decembra, še posebej dobro pripravlja.

Treninji so zelo naporni in ti vzamajo precej časa. Glede na to, da si zaposlen v Verigi, verjetno težko usklajuje ure treninga z delovnim časom. Kako ti to uspeva?

»Treninji so res zelo naporni in

zahtevajo veliko samoodpovedi. Vsak dan, ko se vrnem iz službe, pretečem najmanj 15 kilometrov, enkrat tedensko pa me čaka tudi vadba za pridobivanje splošne moči. Razen tega moram v pripravljalnem obdobju opraviti tudi 4000 skokov na plastični skakalnici v Kranju. Veriga, v kateri sem zaposlen kot strugar, mi vsako leto omogoči 120 dni izrednega plačanega dopusta, vendar pa je to premalo in moram običajno koristiti tudi svojega, tako da mi časa za lastno zabavo zmanjka.»

Kje dosegaš boljše rezultate in kje bi lahko še napredoval?

»V tekih sem močnejši, vendar mislim, da bi lanko izboljšal svoj rezultat vsaj še za minuto in pol. Pri skokih je drugače. Tu lahko veliko več trenirajo, a to ni zagotovilo, da si potem boljši. Dosegam daljave okoli 80 metrov, vendar pričakujem, da bom v prihodnji sezoni daljši vsaj še za pet metrov.»

Največja Dragova želja je, da bi svoj vrhunec dosegel prihodnje leto na olimpijskih igrah in da bi obdržal mesto v prvi polovici evropskih kombinatorcev. Če bo vestno nadaljeval začeto, tudi željeni uspehi ne bodo izostali. Janez Palovšnik

Šport ob prazniku

Drugi kolesarski maraton Franja — Na praznični dan, 22. julija, bosta Nedeljski dnevnik in Kolesarsko društvo Rog pripravila drugi kolesarski maraton Franja, katerega pokrovitelj je republiški odbor ZZZB NOV Slovenije. Start 155 kilometrov dolgega maratona bo ob 7. uri v Tacnu, odkoder bo proga vodila udeležence skozi Ljubljano, Brezovico, Vrhniko, Logatec do Idrije, skozi Cerkno, Kladje, Škofjo Loko, Vodicice in nazaj do Tacna. Kolesarji bodo razdeljeni v tri skupine po starosti in spolu: ženske, moški do 40 let in nad 40 let. Vsi udeleženci, ki bodo prikolesarili v cilj do 16. ure bodo dobili medaljo partizanskega kolesarja. Pokale bodo

prejeli prvouvrščeni v vsaki kategoriji, najstarejši udeleženec, delovna organizacija z najštevilnejšo ekipo in najštevilnejše družine.

Deveti tek okoli Bohinjskega jezera — Taborniški odred »Dobre volje« iz Ljubljane prireja v počastitev dneva vstaje slovenskega naroda v petek, 22. julija, že deveti tradicionalni tek okoli Bohinjskega jezera, na katerem lahko sodelujejo taborniki, rekreativci in kategorizirani tekmovalci. Udeleženci bodo razdeljeni v 11 skupin. Proga je dolga približno 12 kilometrov in je speljana skozi kamp v Ukancu, mimo hotela Zlatorog, pod Pršivcem, Ukatom in Vogarjem, mimo Stare Fužine, cerkve sv. Janeza in po cesti do taborniškega prostora odreda »Dobre volje« (na križišču cest proti Voglu, slapu Savice in hotelu Zlatorog), kjer bo tudi cilj. Start teka bo ob 9.30, prijave pa sprejema prireditelj še uro pred pričetkom tekmovanja. Štartnina znaša za člane Zveze tabornikov 200 dinarjev in za ostale 250 dinarjev, v kar je vračunana brisača z znakom teka, kosilo in bilten. Prireditev se je v osmih letih dobro uveljavila: na prvem teku je sodelovalo sedem tekačev, medtem ko je lani merilo pot okoli jezera že 275 udeležencev.

Bled gorenjski prvak

Kranj — Končalo se je letošnje gorenjsko prvenstvo v nogometu. Naslov prvaka so si že kolo pred koncem zagotovili igralci Bleda. Čeprav so v zadnjih srečanjih igrali slabše, jim je izkupiček iz prejšnjih tekem zadostoval za zmagooslavje. V 15 prvenstvenih kolidih so le dvakrat priznali premoč nasprotniku in ob petih neodločenih izidih zbrali 21 točk. Drugi so bili s točko zaostanka nogometaši Lesc, tretji Bohinjci s 15, četrti LTH s 13, peti Alples s 12 in zadnji Tržič z devetimi osvojenimi točkami. V zadnjem kolu so gorenjski prvaki na domačem igrišču izgubili z nogometaši iz Lesc z 2:1. Bohinjci so v gosteh ugnali Tržičane s 6:1, medtem ko so si igralci Alplesa in LTH razdelili točki.

P. Novak

Kranjski obrtniki drugi

Ljubljana — Na Kodeljevem so v soboto, 25. junija, tradicionalne športne igre obrtnikov in delavcev Slovenije. Na njih je sodelovalo blizu 100 nastopajočih iz petdesetih obrtniških združenj, med njimi tudi iz Kranjske Škofje Loke, Tržiča in Radovljice.

Ekipa kranjskih obrtnikov in delavcev, ki na igrah vsa leta dosega najnežje športne rezultate, se je potegovala, da bi dvakrat osvojili prehodni kal dobila v trajno last. Zal se jim mera letos ni posrečila, saj so jih le sedem točk premagali Žalčani.

Slovenski obrtniki in delavci so igrali v devetih disciplinah: v atletiki, kegljanju, kolesarjenju, malem nožetu, namiznem tenisu, plavanju, streljanju, šahu in vlečenju vrvi, in sicer moški in ženski konkurenci. V skupnem seštevku so, kot že rečeno, zmagali Žalčani z 205 točkami pred Kranjski, ki so jih zbrali 198 in mariborski avtoprevozniki s 186 točkami. Škofjanci so se s 138 točkami uvrstili osmo mesto, Tržičani s 86 na štirinasto in Radovljičani z 38 na dvaintrideseto.

V ekipi Kranja, ki namerava konseptembra še na obrtniške igre v Celju je tokrat sodelovalo 82 tekmovalcev. Prizadevajo si, da bi se v vrste še pomnožili in vabijo obrtnike in delavce pri njih, ki imajo veselje do športa, da se jim pridružejo ter tako z množičnostjo okrepijo kvaliteto ekipe.

H. J.

Jelovica v prvem kolu z Dubovcem doma

KRANJ — V soboto dopoldne bil v Ljubljani sestanek predstavnikov klubov medrepubliške rokometne lige — sever, kjer sodelujejo ekipe iz Slovenije in Hrvaške ter vseh republiških lig. Na tem sestanku so se dogovorili o vseh podrobnostih za novo tekmovalno sezono. Tudi v prihodnji tekmovalni sezoni bo nastopilo po dvanajst ekip. Zreje v moški ligi klubom določili naslednje številke: 1. Jadran, 2. Vauks, 3. M. Glavina, 4. Istraturist, 5. Dubrovnik, 6. Jelovica, 7. Dubovca, 8. Lipa, 9. Rovinj, 10. Šoštanj, 11. Split in 12. Krško. Tako se bodo v kolu, ki bo na sporedu 10. septembra, rokometaši Jelovice pomerili na domačem igrišču z ekipo Dubovca. V ženski ligi Gorenjska ne bo te sezoni imela ekipe. Dogovorili so se tudi, če katerikoli klub ne bi odstopal na tekmo (neopravičljivi razlog), bo moral poleg kazni 1000 odzvedom ene točke plačati 40.000 din.

J. Kuhar

Rokomet

Uspešen nastop gorenjskih ekip

Kranj — končalo se je letošnje rokometno prvenstvo v zveznih, republiških in občinskih ligah. Nekatera gorenjska moštva so v sezoni 1982/83 naredila korak naprej, nekatera pa so razočarala. Vsi pa so odšli na zaslužen počitek, kajti že septembra bodo spet oživela rokometna igrišča.

V moški I. B zvezni rokometni ligi Gorenjci nismo imeli predstavnika. Naslov prvaka je prepričljivo osvojilo moštvo Aera Celje in se uvrstilo v prvo A zvezno rokometno ligo. V ženski I. B zvezni rokometni ligi je zmagala ekipa ljubljanske Olimpije z 41 točkami, izreden uspeh v tej hudi konkurenci pa je dosegla ekipa Alplesa iz Železnikov z uvrstitvijo na peto mesto. V dvaindvajsetih srečanjih so osvojile 23 točk. Uspeh ekipe je rezultat trdega in načrtnega dela trenerja in vsega moštva. V drugi zvezni moški rokometni ligi je Gorenjsko zastopala ekipa Jelovice, ki je osvojila osmo mesto z 18 točkami, naslov prvaka pa je osvojilo moštvo Inlesa s 35 točkami. Med ženskimi vrstami je zmagala ekipa Zrinskega, Predvorčanke pa so razočale. V letošnjem prvenstvu so bile dvanajste z najmanj točkami, vendar to ne kaže na zatoni ženskega rokometna v Predvoru.

V moški republiški rokometni ligi je Gorenjsko v družini dvanajstih ligašev uspešno zastopala moštvo Peka iz Tržiča. Svojo uvrstitev so močno popravili v spomladanskem delu prvenstva. Zmagala je ekipa Krškega s 27 točkami, rokometaši tržiškega Peka pa so bili četrti z 22 točkami. V ženski republiški rokometni ligi sta Gorenjsko zastopali ekipi

Peko iz Tržiča in Duplje. Tržičane so bile osme, Dupljanke pa enajste. Predvideva se da bosta v prihodnji tekmovalni sezoni dve republiški ženski rokometni ligi.

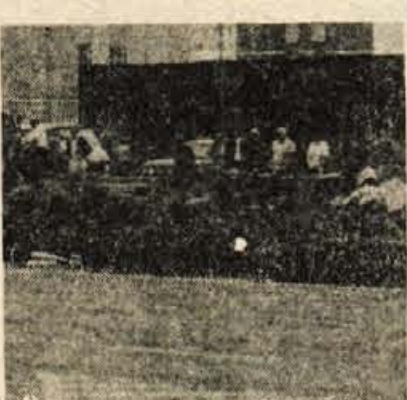
V drugi moški republiški rokometni ligi — zahod je bila največje senečenja ekipa Preddvora, ki se še v jesenskem delu prvenstva bo la celo za prvo mesto, ki pa ga je koncu osvojila ekipa Ponikev. Predvorčani so bili drugi, Zabuščani deveti. Lombar (RK Preddvor) pa bil drugi najboljši strelca prvenstva. V ženski drugi republiški rokometni ligi — zahod je naslov prvaka osvojila ekipa Olimpije z 21 točkami, ekipa Alplesa so bile šeste z sedmimi točkami, Kamničanke pa so bile sedme z dvema točkama.

V republiški mladinski rokometni ligi — skupina center je naslov prvaka brez težav osvojila ekipa Jelovice. Kamnik je bil četrti, Peko peti, Sava sedma. Izven konkurence nastopila ekipa Preddvora. Med mladinkami je bila najboljša ekipa Preddvora pred Olimpijo in Polje. V ženski mladinski rokometni ligi je bila Kamničanke in devet mladinke Peka. Najboljša strelka prvenstva je bila Kamničarjeva iz Preddvora s 149 zadetki.

V občinski rokometni ligi je sodelovalo kar 14 ekip. Brez težav zmagala ekipa veteranov Peka iz Tržiča.

Pri tem pa velja omeniti, da je čina sodnikov dobro opravila nalogo. Sodniški kot Rakovec mar pa je ocenjen kot najboljši v ženski par z oceno 4,25, zelo uspešna sta bila tudi sodnika Porenta Bernard.

J. Ku

Pomoč prijatelja po padcu

Na dirki motoristov za Veliko nagrado Belgije, ki je veljala tudi za svetovno prvenstvo, je tekmovalac kranjskega avtomoto društva Janez Pintar hudo padel med vožnjo na uradnem treningu. Tudi tokrat je na srečo odnesel brez poškodb, medtem ko je bil njegov motor skoraj popolnoma uničen. Že v Belgiji si je nabavil dele za popravilo in se zatem odpeljal v Nemško demokratično republiko, kjer se je oglašil pri prijatelju in tekmeču Rolandu Rentschu. V treh dneh sta usposobila motor, tako da je Janez v soboto že nastopil na mednarodnih dirkah. Pintar je vozil odlično in med 50 tekmovalci iz ZRN, NDR, Avstrije, Švice, Bolgarije, s Češkoslovaške, Poljske in z Madžarske zasedel drugo mesto. Njegov uspeh sta dopolnila še Peter Verbič z zmago v kategoriji do 50 kubičnih centime-

trov ter Kamničan Božo Janežič s šestim mestom a v razredu do 250 »kubikov«. Dirko je spremljalo 2000 tisoč gledalcev. Ob koncu meseca bosta Pintar in Janežič nastopila na dirki za svetovno prvenstvo v Silverstonu v Angliji.

Z NALOMLJENIM REBROM V BOLNISNICO

Na prvem mednarodnem tekmovanju v kartingu za pokal Alpe — Jadran v Luciji pri Portorožu je nastopila tudi trojica voznikov gokarta z Gorenjske. Vseh se je tokrat držala športna smola. Član kranjskega avtomoto društva Dejan Majkič je v kategoriji do 100 kubičnih centimetrov odstopil v drugi vožnji zaradi okvare na vozilu, a kljub temu še vedno »ujel« 12. mesto. Jeseničan Vlado Berce je na treningu dosegel

v kategoriji do 125 prostorninskih centimetrov tretji najboljši čas. Ko je šlo zares, si je v nezgodi nalomil rebro in končal dirko v izolski bolnišnici. Njegov klubski tekmeč Rudi Grzetič je pri trčenju odnesel brez poškodb, vendar je pri tem gokartu odtrgalo vplinjač in po zlu je šla dobra uvrstitev.

SOLIDNA VOZŃJA LOGARJA

Avtomoto društvo Ina je na Grobniku priredilo drugo hitrostno dirko avtomobilistov za prvenstvo Jugoslavije. Med 23 tekmovalci v kategoriji 1150 kubičnih centimetrov — skupina I je član škofjeloškega avtomoto društva Silvo Logar zasedel s svojo stoekno solidno 11. mesto. Naslednja dirka bo veljala za gorsko prvenstvo in bo na pobočjih Lovčena.

vlagamo, vkuhavamo

MARMELADE IN DŽEMI

Marmelade, džeme in želeje zavremo praviloma samo enkrat in že v sadju uničimo vse trose. Zgoščujejo se s pomočjo pektina, ki ga vsebuje sadje in ki ga lahko v različnih oblikah še posebej dodamo. Ti zgoščevalci nam veliko skrajšajo čas kuhanja. S tem pa ohranimo svežino in vitamine. Zaradi gostote, ki jo ustvarja pektin, je propustnost zraka manjša, zato pa je večji konzervirni učinek sladkorja. K temu pripomore tudi kislina, ki je v sadju in onemogoča delovanje mikroorganizmov.

Z zgoščevalci na veliko pripravljajo marmelade in džeme ter želeje zunaj, kjer je dobiti tudi posebni želirni sladkor, s katerim se z izredno lahkoto pripravljajo marmelada, sadeži v njej pa ohranijo svežino. Pri nas se teh pripomočkov ne dobi ali pa le redkokdaj (v lekarnah imajo včasih na voljo pektin ali želatino) zato se bomo verjetno bolj držali starega načina kuhanja marmelade — dalj časa se bo kuhala.

Marmelada je kuhana, kadar se kapljica, ki smo jo kanili na krožnik, hitro prevleče s skorjico in se strdi. Sladkorni sok, v katerem smo do mehkega kuhali sadje, kuhamo tako dolgo, da se začne želirati. Potem strememo nazaj kuhano sadje in džem je gotov. Za pripravo želeja pa kuhamo sadni sok tako dolgo, da vsa voda izpari.

Zaradi vsega tega so marmelade, džemi in želeji zares odporni in težko se jim kaj zgodi. Vendar je najbolje, če jih shranimo v kozarcih, ki imajo pokrove z navojem. V take kozarce lahko damo tudi manj sladke in zato bolj mehke marmelade. Pomembno je, da kozarce napolnimo vroče in brez zračnih mehurčkov ter da jih takoj dobro zapremo.

V kozarcu, ki ga ne zapremo s pokrovom ampak s celofanom, je marmelada bolj trda, ker se malo izsuši. Preden kozarec zapremo, položimo

na vročo vsebino listič celofana, ki smo ga namočili v 96-odstotni alkohol (spirit). Potem pa ga zapremo s celofanom. Vsakokrat uporabimo nov, čist celofan.

Vlagamo v majhne kozarce, največ pollitrske do litrske, kajti v njih se vsebina lažje zgosti. Zgošča se približno 14 dni, odvisno od vrste sadja. Priporočljivo je tudi, da ne pripravljamo več kot 5 kg naenkrat (sadje in sladkor). Drugače se težje zgosti in zgubimo preveč vitaminov.

Razumljivo je, da nam ti naši sladki zakladi krasijo zajtrkovalno mizo. Preračunati moramo tako, da izpraznimo kozarec v 1 tednu, celotna zaloga pa naj ne traja dlje kot 1 leto.

OSNOVNI RECEPT BREZ ZGOŠČEVALCA

Za 2 kilograma marmelade ali džema potrebujemo 2 kg sadja (neto) in 1,2 do 1,5 kg sladkorja

Sadje operemo, odcedimo, preberemo in glede na vrsto ustrezno pripravimo. Razrežemo na majhne kose ali zmeljemo v mesoreznici. Skupaj s sladkorjem damo v zelo široko posodo in pustimo na močnem ognju, da zavre. Ves čas mešamo. Ko zavre, znižamo temperaturo, kuhamo dalje in od časa do časa premešamo. Po 30 minutah pogledamo, če je že izhlapelo dovolj vode in če se je sadna kaša že začela zgoščevati. Poskusimo tako, da damo malo marmelade ali džema na krožniček. Če se razleže in če se zgosti, ko se ohladi, je kuhan. Napolnimo kozarce in takoj zapremo.

MARELIČNA MARMELEDA (1)

1 kg marelic, 1/2 kg sladkorja
Dobre zrele marelice pretlačimo v porcelanasto skledo, zmešamo s sladkorjem, postavimo pokrito na hladno za 2 uri, nato kuhamo marmelado približno 20 do 25 minut.

MARELIČNA MARMELEDA (2)

1 kg marelic, 1/2 kg sladkorja
Zrele marelice narežemo na rezine. Kuhamo jih v lastnem soku in ves čas mešamo med dodajanjem sladkorja. Ko je marmelada kuhana in se njena kaplja ne razleže več, napolnimo z njo kozarce in takoj zavežemo.

Na isti način lahko skuhamo breskve ali pol marelic, pol breskev.

JABOLČNA MARMELEDA Z LIMONO

2 kg jabolč, 1/2 kg sladkorja, 3 limone

Jabolkom potrgamo peclje, izrežemo muhe, nato jih razrežemo na 4 do 6 delov in dušimo v limonino lupinico in sokom 2 limon. Mehka pretlačimo. Dodamo sesekljano ali naričano lupinico tretje limone, sok in sladkor. Kuhamo, da se marmelada zgosti. Zaradi dodatka limone ima marmelada boljši okus in je trpežnejša.

MARMELEDA IZ VRTNIH MALIN

1 kg malin, 1 do 1 1/4 kg sladkorja, sok od 1 1/2 limone.

Prebrane maline kuhamo s sladkorjem in limoninim sokom, da dobi marmelada primerno gostoto. Zdevljemo jo v kozarce in zavežemo.

Za reševalce nagradne križanke razpisujemo deset nagrad, in sicer:

1. nagrada 250 din
2. nagrada 150 din
3. nagrada 120 din
- 7 nagrad po 100 din

Rešitve pošljite do srede, 27. julija 1983 do 9. ure na naslov: ČP Glas Kranj, Moše Pijadeja 1, 64000 Kranj. Na kuverto napišite PRAZNIČNA KRIŽANKA — 22. julij.

Ing. Pavle Hafner

bagdadska kuhinja

Prve avtentične podatke o kulinariki starega veka so arheologi odkrili v hieroglifskih zapisih mesta Bagdada. Ti hieroglifi navajajo, kaj vse so si bagdadski kalifi privoščili na svojih gostijah.

Bagdad je dežela tisoč in ene noči. Pesnik Mahmud Ibn al Husein iz 13. stoletja pred našim štetjem je v pesmi opisal pripravo mladega pečenega jagneta, začinjena z meto, estragonom, limono, odišavljenega z ambro (drevesna smola eksotičnega drevesa) in obloženega z ovčjim sirom.

K pečenki so ponudili škrlatno omako iz kaprinih popkov, katerih vonj ti razneži dušo, stroki česna skrbijo za zdravje, in sočne, kot noč črne olive, ti vzbujajo erotično moč.

Bagdadska kuhinja je pestra in bogata. Značilno za kuhinje starega veka je, da so bogate in pestre pri narodih, ki so za časa svoje oblasti imele podjarmljena mnoga ljudstva. Bagdadski kalifi so dobivali grozdje iz Jeruzalema, olive iz Pamirja, jabolka iz Sirije, žito iz Egipta, proso iz Arabije, riž iz doline Jordana, ovce in koze iz Palestine, ribe iz Adena ter začimbe iz Indije. Jedi so dišavili z rožno vodo.

Velike kose mesa so pekli na ražnju in pečeno površino obrezovali. Meso je bilo mehko in voljno. Žilasto meso so z velikimi noži nasekljali in pripravljali nekakšne čevapčiče.

Bagdadska kuhinja in kalifske pojedine so opevane v mnogih zapisih. Še danes se čudimo izredni pestrosti in sladokusju bagdadskih kalifov. Visoka stopnja gastronomije ni samo znak sladokusja, temveč tudi znak visoke kulture. Recepture nekaterih njihovih jedi iz 13. stoletja p. n. š. še danes burijo duhove kuharikov današnjega časa. Priprava teh jedi je zahtevala izredno kuharsko sposobnost in pravo rutino pri uporabi začimb.

Kuhali in pekli so jedi iz ovčetine. Bagdadski kuharji so bili pravi specialisti v pripravi mladih golobov. Golobi, pečeni na žaru, premazani z lojem mladih jagnetov, začinjeni z indijskimi začimbami, preleti z omakami sladkega in ostrega okusa, so bili njihova posebnost. Te omake so bile pripravljene iz sladkih sadežev z dodatkom ostrih začimb.

Toliko o bagdadski kuhinji, ki je bila ena najbolj pestrih v starem veku. Omeniti pa je treba, da je bila tudi prehrana preprostih ljudi prav tako pestra, bogata in okusna.

Prihodnjič: Kuhinja Egipčanov

DEL KNJIGE ALI BLOKA, KI JE GLADKO OBRIZAN, DA KNJIGO LAHKO LISTAMO		DAN V TEDNU	ZGOD. NAJDIŠČE V DVOL. (p. 2000)	OTOK V SEV. DELU JUŽNIH SPORADOV
PRIMORSKE DOMAČE VPREZNE ŽIVALI				
VRSTA LOVŠKEGA PSA				
VELIKO SITO SPIRALA				
MLAD PRAŠIČ	REKA IN DEPARTMA V JUŽNI FRANCIJI	ORODJE ZA VRTANJE REKA V SREBI		
				EMIL ADAMIČ
OLJAB	JETNICA	TANKA PROBOJNA TRANKA	GOLGE OZKE DESE	MERSKI VULKAN IN MESTO
ZELISCE				JUŽNI SADEŽ
PERGAMSKI KRALJ				BENETKE
PRIPADNIK VERSE SEKTE BO GOMILOV				DUSA UMR. LEM PRI SLOVANIH
VRSTA METLE				JUVELA GORAN
NEKA				EGIPT. BOMBRAZ
AZJSKA ZAČIMBA ZA SLAŠKE				GL. MESTO JORDANIE
				PERZIJA
				TABOR
				SOVJET. POROČEV AGENCIJA
				PONAV. LJALNI GLAGOL
				LIN. ČANJE
				IGRALKA TRACEV
				DAROVALEC
				IT. UMETN. SMER V GLASSI
				GOROVJE V BOL. GARLI
				MOSTAR
				KAKOVOSTNO STAJERSKO VINO
				ENOVAL. RAKAL. IZ METANA
				EL. MERSKA ENOTA
				KRAJ S TOVARNO TERMOPOL
				EV. OTOSKA DRŽAVA
				KORITO ZA SPUSCANJE LESA
				STAROGR. PESNIK
				SLADKORNA RASTLINA
				PRISTAJALNA STEZA
				ZMRZNIEN DEZ
				TRAVA DRUGE KOSAJE
				TALISOVA PLUČA
				PIANIST
				BEGR. IGRALKA (EVA)
				ANJA ZAVADLAV
				IGRALEC WELLES
				RADO BORDON
				SOD SLOV. PESNIK (BRACI)
				DELAVSKI SVET
				LUKA IN INDUSTRIJSKO MESTO NA KRIVU
				GORA V SOSEČNI TRIGLAVA
				BELO. MESTO V FLANDRIJI (ALOST)
				NAS OTOK, KJER JE BIL MED NOB VRHOVNI STAR

ljubljanska banka
Temeljna banka Gorenjske, Kranj

čestitamo ob dnevu vstaje

Vaša beseda

Poletna ponudba na tržnici

Na jeseniški tržnici je največ prodajalcev ob sobotah, zaželeno pa bi bilo, ko bi bila ponudba bogatejša tudi ob drugih dneh tedna — Na tržnici ceneje kot v trgovini

Jeseniška tržnica danes ponuja nekaj več kot v trgovinah z zelenjavo, a še vedno velja, da je za toliko potrošnikov in prebivalcev mesta občutno premajhna, s premajhno ponudbo. V prvih poletnih dneh prihajajo s sadjem večinoma gospodinje s Primorske, nekaj je domačinov, zdaj pa se pojavljajo tudi prebivalci iz poljedelso močnejših občin kot so Jesenice.

Cene so takšne kot drugod. Boljša »roba« je dražja, slabša bolj poceni. Če je povpraševanje veliko, potem se po nekaj urah spustijo tudi cene, da se ja proda. A tako je, da nam standard pada, da so osebni dohodki in pokojnine nižje in zato gospodinje skrbno izbirajo, kaj bodo kupile.

Zorica Milkovič — z Jesenic je kupovala paradižnik in paprike: »Mislim, da bi bilo lahko na jeseniški tržnici več prodajalcev sleherni poletni dan, saj poleti tudi porabimo v gospodinjstvu največ zelenjave in je razmeroma tudi najbolj poceni. Cene so sicer pa takšne kot so cene vsem živlom, prehitro se vse draži. Največja ponudba je ob sobotah, mislim pa, da je na tržnici zelenjava cenejša kot v drugih trgovinah na Jesenicah.«

Marija Bizjak je upokojenka z Jesenic in prodaja zelenjavo s svojega vrta: »Saj doma ne pridelam veliko, vendar pa še vedno toliko, da nekaj lahko odnesem tudi na tržnico. Vsak dinar je dobrodošel, saj pokojnina ni visoka. Prodaja pa je v zadnjem času precej slabša, vidi se, da gospodinje skrbno obrnejo vsak dinar. Solate se skoraj ne da več prodati, enako je s peteršiljem ali češnjami.«

Franc Hribar prihaja na jeseniško tržnico iz Kranja: »Prodajamo največ krompirja pa fižola, peso, korenje. Sam sem v službi, doma pa imamo kmetijo in tako nekaj pridelka ostane. Cene so takšne, kakršna je kvaliteta, prodaja pa kakor kdaj. 15. v mesecu ljudje še kar kupujejo, slabše je druge dni. Največ pa se zdaj ozirajo za novim krompirjem.«

Majda Križaj je doma iz Bitenj: »Hodim v osnovno šolo, v počitnicah pa pomagam tudi pri prodaji kmetijskih pridelkov z domače kmetije. Na jeseniški tržnici je največ ljudi ob sobotah, ko je tudi prodajalcev veliko. Zdaj, v tem času, kupujejo fižol in krompir. Takšno delo mi ni pretežko, sem se že navadila.«

D. Šedej

KUNSTELJ-PURGAR BOGOMILA

frizerski salon, Kranj, Prešernova 4

Čenjenim strankam in ostalim občanom čestitamo za občinski praznik — 1. avgust in obveščamo, da bomo imeli od 21. 7. do 17. 8. zaradi dopusta zaprto.

Črtomir Zorec

POPOTNI UTRINKI

IZ KRAJEV NA PODROČJU ŠKOFJELOŠKE OBČINE

(21. zapis)

Če je Poljanska dolina bolj imenitna, glasna in bolj prostorna, tedaj je Selška dolina bolj tiha, ozka in gorata — a tudi bolj lepa! Saj so prav nad sklepom doline, v Sorici, postavili spomenik Lepoti, z mislijo na čutečega slikarja domačina Ivana Groharja.

PISATELJ TAVČAR IN SLIKAR GROHAR

Kar odtrgati sem se moral od bajanj o sončni Poljanski dolini in njenih ljudeh in se zateči v tišino bolj senčne Selške doline. Raje sem se vsaj za nekaj časa odmaknil od ošabnosti, ki veje iz Savinškove upodobitve Tavčarja pred njegovim gosposkim Visokim, in se zazrl v Logondrovega Groharja, ki s paleto v roki zre na svojo s soncem obsijano Sorico.

Saj bom gotovo še hvalil Tavčarja s posebnim ozirom na čudovite literarne plodove njegove življenjske jeseni (Cvetje v jeseni, Visoška kronika). Toda bolj v sru pa nosim slikarja Groharja in njegovo življenjsko tragedijo, zraslo iz umetnikovega otroško zaupljivega srca, iz razmer preprostega, le v lepoto barv zasajenega moža, nerodnega, nedozorelega dečka, ki ga je grdo življenje strlo kot škodljivega črva.

Zaradi Groharja mi je Selška dolina tako lepa in ljuba.

To moram povedati — in tvegati, da se Poljancem zamerim ...

SELŠKA DOLINA

No, vem, da bo prav, če nadrobim o lepi Selški dolini nekaj podatkov, kot so jih zbrali zemljepisci.

Najprej povem, da Selška Sora izvira precej višje v gorah kot Poljanska Sora. Selščica (tudi tako pravijo rečici) izvira nad Sorico v višini 904 m nad morsk gladino. Poznamo pa še njen prvi priliv, Zadnjo Soro, ki se izvije iz skrilavcev pod Poreznom. V nasprotju z njo pa izvira Poljanščica dosti nižje, izpod Gradišča pri Rovteh (, ki sodijo že pod logaško občino) na nadmorski višini 680 m. Tudi v dolžini obeh Sor je razlika:

Zofija Brelih z Javornika ima lep sadni vrt, ki ga je okrasila s tisočimi rožami. Za prizadevnost je od Turističnega društva dobila vrsto priznanj in spominsko značko. Njena posebnost pa je — kot to delajo v Pleterjih — da ima majhne hruške v steklenicah, kjer hruške dozore in nanje nato vlije doma kuhano žganje. — Foto: B. Blenkuš

Škofja Loka — Na škofjeleškem Mestnem trgu so v teh dneh, sredi turistične sezone, tudi sredi obnovitvenih del. Prejšni teden so popravljali stopnice, ves čas pa potekajo tudi obnovitvena dela fasad in vzdrževalna dela hiš. Je to pravi ali pa morda skrajni čas? V. Primožič, Foto: I. Kokalj

tem, ko so me slednjič spustili iz jame, da sem pobesnel enemu izmed mojih mučiteljev vrgel kamen v glavo, tako da se mu je zlila kri in so ga morali odpeljati k zdravniku. Tam v tisti veliki stari stavbi ob cesti je bila štirirazredna vaška šola, kjer smo se učili računanja s pomočjo leskovih paličic, ki smo si jih med odmorom narezali iz najbližjega grma. Kakšen neprekosljiv dogodek v mojem mladem življenju je bil to, ko me je mama oblekla v nove hlače in prvič peljala k pouku in nas je tovarišica Božena Čufarjeva učila pozdravljati »Za domovino — s Titom naprej« in da je treba dvigniti roko, če hočemo kaj vprašati ali iti na stranišče in še zdaj se spominjam tistega fantka, ki je prvi šolski dan naredil kupček na hodniku, ker ni znal najti stranišča. Tam za šolo se Bača upočasni in naredi tolmun (med odmori smo po njem brodili in najpogumnejši so se celo slekli in zaplavalji), in s tiste skale nad njim smo nekoč zbili velikega črnega goža. Med odmorom je bilo, vsi iz razreda smo metali kamenje vanj. Še zdaj vidim kri, ki je kapljala v Bačo in kako je uboga kača že vsa zmrcvarjena nemožno bingljala s skale in se v smrtnih mukah zvijala, dokler je ni milostni udarec zbil v vodo. Kar razganjalo nas je od ponosa, počutili smo se kot zmagovalci v veliki bitki. »Taaako veliko kačo smo ubili!« smo zasoplo hiteli pripovedovat staršem, ko smo prišli iz šole domov.

Ali pa, ko smo še živim rakom trgali klešče in jih tako pohabljeni metali nazaj v vodo. In ko smo metali gliste na mravljišče in ko smo razdirali lastavičja gnezda in se obmetavali z jajci, ki smo jih iz njih pobrali. In ko

Poljanščica ima blizu 43 km svoje toka, Selščica pa le 31 km. Tudi smec Selščice je precej večji kot smec Poljanščice, pač glede na razliko višin med izviroma obeh Sorinim sovodnjem pod Škofjo Loko, kjer se nadmorska višina vzpne na 350 m. Podatke lahko strnem: Poljanska Sora ima med izviro in izlivom v skupno Soro le 350 m višinske razlike, Selška Sora pa kar celih 575 m! Celo to bi smeli reči, da je Selška Sora vsaj spočetka bolj hudo, nikot kak krotka vodica ...

VELMOŽJE

Slejkoprej cenim kraje najbolj njihovemu deležu v slovenski kulturni zakladnici. No, omenbi krajev v Selški dolini pač bom v zadregi z omenjanjem njihovih velmož.

Ne glede na časovne odmike, bom kar našteval:

Železniki so nam rodili pesnika čbeličarja in prvega Prešernovega biografa Jerneja Levičnika (1808—1883); Blaža Crobatha, mecen, Prešernovega »brata« in uradnega šefa (1797—1848); zdravniški pisatelj Jerneja Demšarja (1875—1961); politika Antona Demšarja (1876—1914); Antona Globokarja-Sorodolskega (1825—1912), politika, pobornika za Zedinjeno Slovevo, ki je tudi določil barve za slovensko zastavo; zgodovinarja Antona Koblarja; planinskega pisatelja humorista Janka Mlakarja (1874—1903); fužinarja Jurija Plavca (1595—1645) in brate Žumerje, zbornike za gospodarski napredok Železnikov.

Selca so bila rojstni kraj očeta neza Evangelista Kreka; tu je bil ma stari kronist Blaž Blaznik (1786—1862); zgodovinar Fran Križar (1853—1924) in kipar Josip Vrbanec.

Sorica je rodila poleg slikarja Ivana Groharja (1867—1911) tudi publicista in organizatorja Ivana Kejžarja (1871—1938), ustanovitelja Slovenskega dramatičnega društva Mariboru.

Rudno je rojstni kraj slavistika koba Solarja.

Na Spodnji Luši je dom izumitelja poštne znamke Lovrenca Košiča (1804—1875).

Selške doline se je dotaknil tudi genij arhitekture Jože Plečnik. Zgradil je pomnik NOB v Dolenji vasi.

V naši dolini je pozimi leta 1944 krvavel poljski junak Tadeusz Sadowski.

Prtové je bil kraj pogostih Kreljih letovanj v letih pred prvo svetovno vojno.

IZ RODU V ROD, KRVI GRE TOK ...

Vasaj za sklep Selške doline, ko rečemo, da je krvno in duhovno dobro premešana; tu so najpoprej naši predniki Slovenci pred njimi pa gotovo tudi otoki in skih staroselcev; potem so prišli nemški in tirolski naseljenci iz sterske doline, brž za njimi pa furlanski fužinarski delavci. Druška imena krajev, ledin, posebno okoliških vrhov še danes pričajo narodnostni pestrosti prebivalstva.

smo ob košnji stikali za čmrlevim satjem in slamicami srkali med iz njega. In ko smo se cu razdrli lisičjo past in smo mu iz nje izmahnili zastrupljeno vabo in jo nastavili njegovemu psu. Ali pa ko smo šli z deklicami v gozd in si kazali pimpeke in žemljice in je ena med deklic povedala to svoji mami, tiste mame pa naprej drugim mamam in smo bili v tem vsi tepeni. Ali pa ko smo iskali patrone jih potem metali v ogenj, da je pokalo kot bitki. Ali pa ko smo železničarjem na postkradli karbid, ki so ga potrebovali za karbonske svetilke, ga polivali z vodo in pokali z njimi. Ali pa ko smo na Ježarjevih njivah jese kradli koruzo in jo pekli nad ognjem. Ali pa krompir v žerjavici.

Že spomladi smo začeli hoditi bosimi v la in tudi jeseni, tja do srede oktobra smo pridržali s čevlji. Za malico smo jedli rumen ameriški sir in ameriško čokolado, margarino (to sem imel najrajši) in pili v zavreto ameriško mleko v prahu. Te mlece nam je pripravljala drobcena starčica pri tličju stare hiše čez cesto, še zdaj se spominjam, kako nam je z veliko zajemalko nalivala mleko v šalčke in se zraven prijazno smehljala. Spominjam se tudi partizanske igrice, smo jo šolarji igrali staršem za devetindvajseti november: z lesenimi puškami smo se ob ognju (to se pravi — ob električni žarnici) ki je svetila pod kupim polen na odru), na vajah so nam postrani ticala pionirske kape (pravih partizanskih pač nismo imeli, pač prevelike bi bile za naše drobne otroške glave).

Na zalogi imamo

NITRO LAK (polmat), NITRO RAZREDČILO in LAK ZA ČOLNE!

metalka prodajalna kamnik

ISKRA KIBERNETIKA Tovarna merilnih naprav Kranj, n. sol. o.

razpisuje imenovanje VODJE EKONOMSKEGA ODDELKA

Kandidat mora poleg z zakonom določenih pogojev izpolnjevati še naslednje pogoje:

- visokošolska izobrazba ekonomske smeri,
- 5 letne delovne izkušnje, od tega 3 leta na področju ekonomike,
- pogoji, določeni z družbenim dogovorom o uresničevanju kadrovske politike v občini Kranj

Mandatna doba je 4 leta.

Kandidati naj pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev in opisom dosedanjih delovnih izkušenj pošljejo v 15 dneh po objavi na naslov: Iskra Kibernetika Kranj, kadrovska služba, Savska loka 4, Kranj z oznako »razpis za MN«.

Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 60 dneh po končanem roku za zbiranje prijav.

Edo Torkar ● popotna povest

Plovba

Pa to še ni vse, kar je mogoče videti z grička nad mojo hišo. Je še Koriška gora, je še Obloški vrh, je še Črna prst; — če jo gledaš z malo močnejšim daljnogledom in je zrak čist, lahko vidiš planinski dom na vrhu in planince pri njem. Pod travnatimi pobočji so melišča, ki segajo vse do stržiških senožeti in polj. Vasi same sicer ni videti od tod, samo senike in kozolce nad njo — pa cerkev, seveda, ki so jo sezidali na še prav posebej lepem kraju, na vzpetini med Stržiščem in Kalom, in na kateri pokopališču so grobovi vseh mojih sorodnikov po očetovi strani, in kjer se tudi jaz ne bi slabo počutil, ko se dopolnejo moji zemeljski dnevi.

In še drugam se odpira razgled: na hribovske zaselke Znojile, Kuk, Obloke — in na Hudajužno globoko spodaj v grapi; komaj, da je še kaj prostora za hiše v tej tesni, kjer cesta, železnica in rečica Bača včasih sploh ne vejo, kako bi se izognile druga drugi.

V Hudajužni se je rodil moj oče in tudi jaz sem svoja najnežnejša otroška leta preživel tukaj; ali je kaj čudnega potem, da Baške grape ne morem gledati z očmi ravnodušnega opazovalca, saj skriva vsaka škarp, vsak rečni tolmun, vsaka hiša in vsak travnik v sebi pomen, ki sem jim ga dal, ko je predstavljala ta dolina zame še ves svet in čarobno polje mojih otroških iger, strahov in čudenj. Koliko rib smo včasih otroci nalovili v Bači! Že zgodaj spomladi smo bosimi zabrodili v mrzlo vodo, segali z roko pod kamne in nosili izpod njih rjavo in rdeče pikčaste postvri, jih pobijali s kamni in nosili v lapuh zavite domov, ali pa smo jih kar sami očistili, posolili in spekli nad ognjem. Tudi rake smo lovili in jih kuhali v starih konzervnih škatlah. Tam pod progno pri predoru, malo preden naredi Bača ovinek, smo vsako poletje vodo zajezili s kamenjem in lapuhom, da smo imeli bajer za kopanje in za spuščanje papirnatih barčic. Še zdaj otroci tam vsako poletje naredijo bajer. To so že naši otroci, sinovi mojih vrstnikov iz Hudajužne. In prav tako kot mi tudi oni lovijo postvri z roko, le rakov ni več toliko kot jih je bilo v naših časih; saj jih je medtem dodobra razredčila račja kuga. Tam na tistem travniku čez vodo je bila včasih prazna apnena jama, kamor so me starejši fantje nekoč zaprli in me silili jesti travo; do konca svojih dni ne bom pozabil muk, ki sem jih takrat doživljal v tisti jami, pekočega ponizanja, ki mi je naglalo solze v oči in slepega šovraštva, ki me je navdalo po-

Pripravljani za primer nuklearne eksplozije

Pripadniki roda atomsko biološko kemične obrambe naše kopenske vojske slave 20. julija svoj praznik — Velik razvoj teh enot v povojnem obdobju — Zahtevne naloge za vojaški kolektiv Velizarja Rabrenovića

Maršal Jugoslavije Josip Broz Tito je 20. julija 1945. leta ukazal ministrstvu za narodno obrambo, da ustanovi komando kemijskih enot in da se obenem uredi vsi normativni akti v zvezi s tem. V spomin na ta zgodovinski dogodek slavijo pripadniki roda atomsko biološko kemične obrambe (ABKO) v kopenski vojski naše armade 20. julija svoj praznik.

Čeprav v drugi svetovni vojni ni prišlo do množične uporabe bojnih strupov, so vse sodobne armade obdržale v svojem sestavu kemijske enote. Ker se je razen tega nadaljevalo tudi delo pri odkrivanju in proizvodnji novih vrst bojnih strupov, so kemijske enote formirali v sklopu splošne politike razvoja in izpopolnjevanja naših oboroženih sil.

V prvem obdobju od 1945. do 1950. leta so z ustanovitvijo enot, organov in ustanov, osnovnim šolanjem starešinskega kadra in zagotovitvijo osnovne materialno tehnične baze postavili najelementarnejše osnove za nadaljnji razvoj ABKO. Pri tem ni šlo brez težav, saj nismo imeli niti lastnih niti tujih vojniških izkušenj, šolanega osebja in ustreznih materialnih sredstev.

V drugem obdobju od 1951. do 1955. leta so kemijsko službo sprva podredili inženirskemu rodu, zatem pa so jo ponovno izdvojili kot službo za protiatomsko zaščito. Ustanovili so tudi šolo za usposabljanje kemijskih oficirjev v Kruševcu, v opremo oboroženih sil pa so uvedli prva sredstva za kemično zaščito domače proizvodnje.

Od 1956. leta dalje je ABK služba oziroma rod ABKO pridobil na svojem pomenu zaradi številnih nalog za protinuklearno zaščito. V

programe vzgoje starešin, enot in šol so uvedli predmete o protinuklearni in protibiološki zaščiti. Ob pogostih organizacijsko-formacijskih spremembah v enotah in organih so raziskali uporabo in delovanje nuklearno kemično biološkega orožja in njegov vpliv na borbene učinke ter obdelali teorijo oboroženega boja v razmerah uporabe tega orožja.

V sklopu zamisli splošne ljudske obrambne vojne in strategije oboroženega boja so v celoti izdelali sistem ABKO. Organizirali so znanstvenoraziskovalno delo tako v oboroženih silah kot v družbenih ustanovah, zagotovili proizvodnjo sredstev ABKO v domači industriji, ki daje kar 99 odstotkov vseh potrebnih izdelkov, v učne programe srednjih in visokih šol vgradili vsebino ABKO, uresničili so obsežno izdajateljsko dejavnost na tem področju, dosegli sodelovanje z organi in ustanovami civilne zaštite pri organizaciji radiološko biološko kemične zaštite civilnega prebivalstva ter zagotovili strokovno pomoč pri pouku drugih nosilcev splošne ljudske obrambe.

DAN V ENOTI ABKO

Oborožen boj je v sodobnih razmerah zelo zahteven. Če v njem uporabljajo bojne strupe, postane še toliko bolj zapleten. Da bi se uspešno obranili pred posledicami take vrste sovražnikovega delovanja, se morajo primerno pripravljati vse enote naše armade, še posebej pa enote ABKO.

»Glede na koncepcijo naše splošne ljudske obrambe,« je pojasnil starešina Velizar Rabrenović med nedavnim obiskom v eni od enot ABKO ljubljanskega armadnega območja, »se ne pripravljamo za uporabo radiološko biološko kemičnega (RBK) orožja, ampak za zaščito pred njegovim delovanjem. Zato imamo v svojem sestavu dele za opazovanje in izvidovanje, ki so zadolženi za odkritje uporabe takega orožja, pa dele za odstranjevanje posledic, to je za RBK dekontaminacijo.

Vojaki med poukom pridobijo osnovno znanje o nuklearnem, kemičnem in biološkem orožju, usposobijo se za uporabo opreme in sredstev pri odkrivanju RBK orožja in odstranjevanju posledic RBK napada, seveda pa morajo zvedeti vse tudi o uporabi RBK sredstev v vojni. Zaradi takih obvez prihaja v enoto večina mladincev, ki so poklicno vezani na področje fizike, kemije in tehnologije.

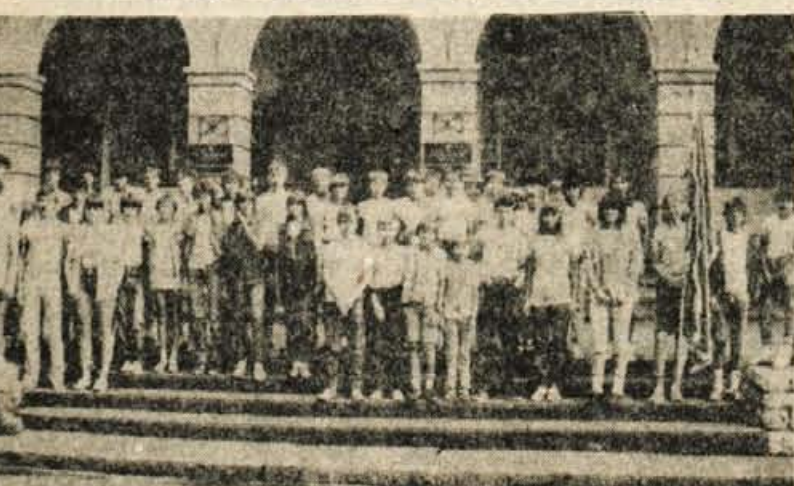
Kako zahtevne so naloge pripadnikov enot ABKO smo se prepričali med ogledom urjenja vojakov na terenu. Kemijski tehnik Slavko Lepinjšica iz Šida, njegov stanovski kolega in sokrajan Krunoslav Ivankovič in študent pedagoške akademije Esad Smajlovič iz Bjele polja so kljub poletni vročini v popolni bojni opremi vestno izpolnjevali obveze na ABK opazovalnici.

»Dolžnost posadke na opazovalnici,« nas je seznanil starešina Bogdan Stojanov, »je merjenje vseh elementov nuklearne eksplozije in sporočanje podatkov opazovalni postaji, ki natančno izračunane elemente sporoča organom vojaških enot zaradi ustreznega ukrepanja. Posadka opazuje tudi kemične udare, po opazovanju pa po potrebi krene na izvidovanje radiološke in kemične dekontaminacije zemljišča. To je težko delo, ki je še posebno naporno v vročini, saj zdrži vojak pod zaščitno masko pri temperaturi približno 30°C največ 15 minut.

Nič manj naporno ni delo na postajah za RBK dekontaminacijo, kjer pripadniki enote poskrbijo za odstranitev delcev, okuženih z radiološko biološko kemičnimi sredstvi, z oborožitve, opreme, vozil in ljudi. Gre za nadvse oprezne in natančne ukrepe, od katerih je v marsičem odvisna uspešnost boja.

Enota Velizarja Rabrenovića je povsem pripravljena, kot je ob koncu naglasil njen poveljnik, za reševanje vseh problemov atomsko biološko kemične obrambe. To je med drugim potrdila tudi udeležba na tradicionalnem tekmovanju enot ABKO, ki ga ob njihovem prazniku prireja poveljstvo armadnega območja. Moštvo dekontaminatorjev iz te enote si je za prvo mesto priborila po 10 dni nagradnega dopusta, uspešno pa so tekmovali tudi izvidniki.

Besedilo in slike:
Stojan Saje

Kranj — V soboto, 16. julija je odšla na delovno akcijo »Goričko 83« pionirska delovna brigada dr. France Prešeren. Brigado sestavlja štiri-deset brigadirjev in dva mentorja. Brigadirji pa so iz gorenjskih občin: sedemnajst iz Kranja, trinajst iz Škofje Loke, šest iz Jesenic, štiri iz Radovljice in dva iz Tržiča. Na akciji se jim bosta pridružila še dva brigadirja iz Švedske in Finske. Poleg gorenjskih brigadirjev bodo na akciji še tri pionirske delovne brigade iz Kopra, Ljubljane-Bežigrad in Novega mesta. Pionirji so stari od dvanajst do petnajst let, na delovni akciji pa bodo tri tedne. Za razliko od mladinskih delovnih brigad bodo na trasi le štiri ure dnevno, njihovo delo pa bo zasipavanje jarkov za PTT omrežje. Poleg dela bodo imeli organizirane tudi številne prostovoljne dejavnosti in krožke. Tekst: V. Primožič, Foto: I. Kokalj

Tekmovanje gasilcev treh dežel — Gasilci iz Kanalske doline in Karnije, Ziljske doline in Beljaka ter jeseniške občine že deset let uspešno sodelujejo. Vsako leto pripravljajo v eni od treh sosednjih držav tekmovanje in srečanje članov. Letos bodo to veliko prireditve organizirali v nedeljo, 24. julija, v Mojstrani, kjer bodo našo deželo zastopale gasilske desetine iz Smokuča, mesta Jesenice in Mojstrane. Na sliki: člani GD Dovje na tekmovanju gasilcev jeseniške občine. (B. B.) — Foto: B. Blenkuš

Oživljeno delo gorjanskih radioamaterjev

Gorje — Radioamaterski klub Pokljuka iz Gorij praznuje letos 10-letnico samostojnega delovanja. Jubilej bodo njegovi člani proslavili predvsem z delom.

Ta družbeno koristna dejavnost je po nekajletnem mrtvilu zadnji čas v Gorjah doživela pravi razcvet, saj je med mladimi veliko zanimanja zanjo. V klubu, ki ima 20 članov z izpiti za delo na radijski postaji, 5 članov pa se intenzivno pripravljajo na izpit iz sprejemanja in oddajanja telegrafije, najuspešneje deluje sprejemno-oddajna sekcija. Delavna je tudi sekcija za radiogoniometriiranje (iskanje skrite postaje), žal pa nikakor ne more zaživeti konstruktorska dejavnost. Vzrok je predvsem pomanjkanje potrebnih materialov v naših trgovinah.

Klub se ne more pohvaliti z dobro opremljenostjo. Pereč problem je prek 15 let stara sprejemno-oddajna postaja, ki je zaradi zastarelosti praktično neuporabna. Zato je glavna naloga vodstva kluba nakup nove KV postaje. Ker je taka naprava draga in jo je povrh vsega pri nas težko dobiti, gorjanski radioamaterji pričakujejo pomoč radovljiške občine, zlasti sveta za ljudsko obrambo

in organizacij združenega dela. Podpora bi si zaradi svoje prizadevnosti prav gotovo zaslužili. Kljub slabi opremljenosti so namreč v petih mesecih letos vzpostavili kar 800 zvez z domačimi in tujimi radioamaterji. Ponosni so tudi na nov UKW antenski sistem iz štirih elementov, ki so ga zgradili v klubu z minimalnimi stroški. Na majskem tekmovanju »Mini contest« je sistem, ki bo do jeseni ostal prenosni, dokazal odlične lastnosti.

Radioamaterji iz Gorij upajo, da bodo kmalu uresničili svojo največjo željo. Prepričani so, da bodo iz nove KV postaje oddali v eter še več pozivnih znakov YU 3 DZG in vzpostavili zveze tudi z drugimi kraji sveta. M. F.

Kranj — Nekako pred tremi leti si je eden od stanovalcev v Domu upokojencev na Planini zaželel imeti čebelnjak. Postavili so ga zadaj na vrtu, kjer so se čebele — četudi v mestu — kar dobro počutile in nabirale med. Zdaj čebele sicer nitnajo stalnega skrbnika, od časa do časa sicer vznemirijo stanovalce doma z rojenjem, nato pa znova mirno nabirajo med in se pripravljajo na zimo. — Foto: L. M.

Za boljše preskrbo Kranja in Planine z vodo — Stanovalci v stolpnica na Planini v Kranju se že vrsto let pritožujejo, da jim ob sušnih dneh v zgornjih nadstropjih voda komajda še priteče iz pipe. Rezervoarji v Stražišču, pravijo pri kranjskem Vodovodu, so zadosti veliki, le vodne cevi, ki od tod vodijo v Kranj in na Planino, so že dolgo premajhne. Prav te dni ustavljajo še enkrat debelejšo cev v primarni krožni vod na odseku Stražišče—križišče Orehek. C. Zadbena dela so prevzeli delavci KOGP Kranj. Pred štirinajstimi dnevi so začeli, obetajo pa, da bo po novih ceveh tekla voda že do konca septembra. — Foto: D. Dolenc

V GLOBUSU

(II. nadstropje)

si oglejte

VELIKO IZBIRO

posameznih kosov

SANITARNE KERAMIKE

umivalnikov, podstavkov,
WC školjk in bidejev

v raznih barvah in oblikah

PO IZJEMNO ZNIŽANIH CENAH!

ponudba velja dokler traja zaloga

MERKUR KRANJ

OPTIČNI SERVIS

Kranj — JLA 18

(nasproti porodnišnice)

IZDELAVA VSEH VRST OČAL
na recept ali brez, bogata izbira okvirov
in sončnih očal

Pregled vida:

v ponedeljek, torek, petek od 14.30 do 16. ure
v četrtek od 8. do 10. ure, v sredo od 13.30 do 15. ure

V ORDINACIJI V SERVISU

Delovni čas od 8. do 19. ure, ob sobotah od 7. do 12. ure. Telefon:
22-196

Priporoča se OČESNA OPTIKA MARIBOR!

DOMPLAN KRANJ
Cesta JLA 14

Delavski svet razpisuje prosta dela oziroma naloge

- VODENJE ODDELKA ZA OSKRBO S TOPLLOTNO ENERGIJO
- VODENJE ODDELKA INVESTITORSKI INŽENIRING
- VODENJE ODDELKA PROSTORSKO IN URBANISTIČNO PLANIRANJE in NAČRTOVANJE

Za uspešno opravljanje razpisanih delovnih nalog morajo kandidati poleg splošnih izpolnjevati še naslednje pogoje:

- pod 1. — diplomirani strojni inženir,
— 4 leta delovnih izkušenj na področju vzdrževanja ali montaže energetske naprave,
— strokovni izpit,
— družbeno politične in moralno etične kvalitete ter organizacijske sposobnosti
- pod 2. — dipl. gradbeni inženir ali dipl. inženir arhitekt ali dipl. ekonomist,
— 4 leta delovnih izkušenj na področju investitorskega inženiringa ali gradbene projektive oziroma operative,
— družbeno politične in moralno etične kvalitete ter organizacijske sposobnosti
- pod 3. — dipl. inženir arhitekt,
— 4 leta delovnih izkušenj na področju urejanja prostora,
— strokovni izpit,
— družbeno politične in moralno etične kvalitete ter organizacijske sposobnosti

V skladu z DD o uresničevanju kadrovske politike v občini Kranj je pri točki 1. možno odstopanje za eno stopnjo strokovne izobrazbe. Delo se združuje za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Za vsa razpisana dela bodo kandidati izbrani za 4 letno mandatno obdobje. Pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v roku 15 dni po objavi na gornji naslov. Podatke o delu in delovnih pogojih dobe kandidati v splošnem oddelku DO Domplan. Vsi kandidati bodo pismeno obveščeni o uspehu izbire v roku 15 dni po opravljeni izbiri.

CESTNO PODJETJE KRANJ

Obvešča, da bo občinska cesta ZGORNJA BESNICA—BESNICA ZADRUŽNI DOM zaprta za ves promet od 20. 7. 1983 do 19. 8. 1983 zaradi rekonstrukcije ceste. Avtobusni promet bo urejen s prestopanjem. Za ostali promet pa je določen obvoz na relaciji BESNICA—KRANJ—KROPA—JAMNIK—NEMILJE in obratno.

Prosimo udeležence v prometu, da z razumevanjem upoštevajo, da navedena dela iz tehničnih in varnostnih razlogov ne moremo izvajati med prometom.

V času zapore velja naslednji vozni red:

**ZAČASNI VOZNI RED V ČASU ZAPORE CESTE ZG. BESNICA—BESNICA ZD
BESNICA ZD—KRANJ**

POSTAJE	1 D	2 NP	3 D*	4 D	5 D	6 D	7 NP	8 D	9 D*	10 D	11 V	12 D
BESNICA ZD	5.05	5.45	6.25	7.10	9.05	12.00	12.35	13.15	15.40	17.15	19.15	21.15
Besnica Sp.	5.08	5.48	6.28	7.13	9.08	12.03	12.38	13.18	15.43	17.18	19.18	21.18
Rakovica	5.12	5.52	6.32	7.17	9.12	12.07	12.42	13.22	15.47	17.22	19.22	21.22
Gor. Sava	5.17	5.57	6.37	7.22	9.17	12.12	12.47	13.27	15.52	17.27	19.27	21.27
Tiskanina	5.22	6.02	6.42	7.27	9.22	12.17	12.52	13.32	15.57	17.32	19.32	21.32
KRANJ AP	5.25	6.05	6.45	7.30	9.25	12.20	12.55	13.35	16.00	17.35	19.35	21.35

KRANJ—BESNICA ZD

POSTAJE	13 D	14 NP	15 D	16 D	17 D	18 V	19 D*	20 D*	21 D	22 V	23 D
KRANJ AP	6.15	6.30	8.20	10.20	12.20	14.20	15.20	16.20	18.20	20.20	22.20
Tiskanina	6.20	6.35	8.25	10.25	12.25	14.25	15.25	16.25	18.25	20.25	22.25
Gor. Sava	6.25	6.40	8.30	10.30	12.30	14.30	15.30	16.30	18.30	20.30	22.30
Rakovica	6.30	6.45	8.35	10.35	12.35	14.35	15.35	16.35	18.35	20.35	22.35
Besnica Sp.	6.34	6.49	8.39	10.39	12.39	14.39	15.39	16.39	18.39	20.39	22.39
BESNICA ZD	6.37	6.52	8.42	10.42	12.42	14.42	15.42	16.42	18.42	20.42	22.42

PODBLICA—BESNICA ZG.

POSTAJE	1 D	2 D	3 D	4 D*	5 D
PODBLICA	4.40	11.35	12.50	14.30	20.50
Nemilje	4.45	11.40	12.55	14.35	20.55
BESNICA ZG.	4.50	11.45	13.00	14.40	21.00

BESNICA ZG. — PODBLICA

POSTAJE	6 D	7 D	8 V	9 D
BESNICA ZG.	6.55	13.10	14.55	22.55
Nemilje	7.00	13.15	15.00	23.00
PODBLICA	7.05	13.20	15.05	23.05

Upravni organi in strokovne službe OBČINE KRANJ

objavljajo
naslednja dela in naloge

v sekretariatu za občno upravo

1. Vročevalc v KU Predoslje — s polnim delovnim časom

- Pogoji: — končana osnovna šola
- enomesečno poskusno delo

2. Vročevalc v KU Mavčiče — z 2,5 urno dnevno zaposlitvijo

- Pogoji: — končana osnovna šola
- enomesečno poskusno delo

Za objavljena dela in naloge bo sklenjeno delovno razmerje za nedoločen čas.

Od kandidatov se zahteva primerne osebnostne kvalitete.

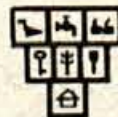
Kandidati naj pošljejo pismene vloge s kratkim življenjepisom in dokazilom o izpolnjevanju pogojev na naslov: Občina Kranj — splošne službe, Trg revolucije 1, Kranj, najkasneje v 15 dneh po objavi.

DEŽURNI VETERINARJI

od 22. do 29. 7. 83

za občino Kranj in Tržič
BEDINA ANTON, dipl. vet.,
Kranj, Betonova 58, telefon
23-518LIKOSAR DUŠAN, dipl. vet.,
Visoko 45 a, telefon 28-772za občino Škofja Loka
HABJAN JANKO, dipl. vet.,
Žiri 130, telefon 69-280
KRIŽNAR MIRO, dipl. vet.,
Godešič 134, telefon 62-130

za občino Radovljica in Jesenice

PLESTENJAK ANTON, dipl.
vet., Bled, Prešernova 34, tele-
fon 77-828 ali 77-863Dežurna služba pri Živinorejsko
veterinarskem zavodu
Gorenjske v Kranju, Iva Slavca
1, telefon 25-779 ali 22-781
pa deluje neprekinjeno.
**SERVISNO PODJETJE
KRANJ**

Tavčarjeva 45

Komisija za delovna razmerja razpisuje prosta dela in naloge

- KV ZIDARJA
— 1 delavec
- KV TESARJA
— 1 delavec

Pogoji za sprejem v delovno razmerje so:

- pod 1. — končana poklicna šola — zidar,
— 1 leto delovnih izkušenj na teh delih in nalogah
- pod 2. — končana poklicna šola — tesar,
— 1 leto delovnih izkušenj na teh delih in nalogah

Delo se združuje za nedoločen čas s polnim delovnim časom, s poskusnim delom 2 meseca. Zaposlitev je možna takoj.

Pismene vloge z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 8 dneh ka droski službi podjetja. Kandidate bomo o izbiri obvestili v 15 dneh po sprejemu sklepa o izbiri.

MALI OGLASI

tel.: 27-960

PRODAM

Prodaj rabljen SILOKOMBAJN »Mengele«. Zg. Brnik 26 6807
Prodaj KRAVO s teličkom. Toman, Bodešče 29, Bled 6810
Prodaj PRAŠICE, primerne za rejo, težke od 20 do 100 kg. Stanonik, Log 9, Škofja Loka 6908
Prodaj od 25 do 120 kg težke PRAŠICE. Posavec 16, Podnart 6909
Prodaj TRAKTOR porsche diesel s kosilnico in plugom. Draga 22, Škofja Loka 7028
Prodaj horizontalni REZKALNI STROJ »STEINELL«, miza 160 x 700. Telefon 064-61-822 7029
Prodaj PEČ za centralno kurjavo tam-stadler, 30.000 cal. in 400-litrski BOJLER za kolektorje. Kos, Dražgoška 16, Žiri, tel. 69-461 7030
Prodaj dobro ohranjeno otroško POSTELJICO. Darinka Križaj, Partizanska 45, Škofja Loka 7031
Oddam 3 mlade PSE, stare 4 mesece, dobrih staršev. Telefon 064-65-177 7032
Prodaj nove podstrešne STOPNICE. Mohorič, Gorenja dobrava 28, Gorenja vas nad Škofjo Loko 7033
Prodaj okrogel KABEL PR 2,5/2 — 100 m in 1,2/3 — 100 m. Košnik, Trstenik 35 7034
Prodaj CEMENT. Telefon 47-179 7035
Prodaj BETONSKO ŽELEZO, premera 10 in 16 mm ter BETONSKE MREŽE. Weissesen, Golnik 55 7036
Prodaj 2200-litrsko CISTERNO za gnojevko. Naslov v oglašnem oddelku 7037
Ugodno prodaj nerabljen POROČNO OBLEKO. Šifra: Poročna obleka 7038
Prodaj AVTORADIO philips na kasete. Telefon 79-646 7039
Prodaj samsko OPREMO, KAVČ, ŠTEDILNIK küppersbusch in pomivalno mizo ter 30 m PODOLITA, širine 1 m. Visoko 38, Senčur 7040
Prodaj 50 m električnega KABLA 4 x 15 kv. mm z jekleno nosilno žico. Božo Malovrh, Smedniška 43, Kranj 7041
Prodaj nemški RADIO, znamke »Rema« arilla stereo, 2 x 7 W. Jože Perko ml., Naklo 204, tel. 47-064 7042
Ugodno prodaj rabljeno cementno STREŠNO OPEKO folc. Andrej Frantar, Trojarjeva 16, Kranj — Stražišče 7043
Prodaj semenski OVES, KORUZO ter PŠENICO za kokoši. Lahovec 42 7044
PRODAJALNI PULT, primeren za trg. ali bife, izdelan v ultrapasu, dolžine 250 cm, s predalom; zraven 4 stenske premakljive police, iste izdelave, ugodno prodaj. Jurij Polak, Škofjeloška c. 56, Kranj 7045
Prodaj KRAVO po izbiri, s teletom ali brez. Frančiška Zupan, Grahovše 13, Tržič 7046
Prodaj mirnega KONJA, sposobnega za vsa dela. Planina pod Golico 8, Jesenice 7047
Prodaj rabljena OKENSKA KRI-
LA, zasteklena, notranja in zunanja za okna 100 x 140. Telefon 23-670 popoldan (Kranj) 7048
Prodaj težko TELICO, v devetem mesecu brejosti. Vrtnje 11, Radovljica 7049
Prodaj KRAVO simentalo po telefonu. Vrtnje 14, Radovljica 7050
GOSTINCI! Ugodno prodaj »fliperje« in stenski golf. Telefon 57-014 7051
Koipasan novo KOPALNO KAD, modre barve, ceneje prodaj. Telefon 064-70-211 7052
Prodaj gradbeno BARAKO in lito-
železno BANJO. Telefon 22-624 7062
Prodaj otroško POSTELJICO in ZIBELKO. Vrabl, Golnik 55 7063
Prodaj večjo količino smrekovih LETEV. Po želji tudi nažagam. Naslov v oglašnem oddelku 7064
Prodaj po 90 kg težke PRAŠICE — bikone, primerne za rejo. Log Ivana Krivca 10 (baza) Jesenice 7065
Prodaj PSIČKO angleškega koker španjela, zlato-rumene barve, oče šampion Jugoslavije, 3-krat R-CACIB, 5-krat CAC, 3-krat CACIB. Boris Kranjc, Sr. Bitnje 46, Žabnica, tel. 44-660 7053

Nujno prodaj brako SOTOR PRIKOLICO, rabljeno dve sezoni. Rajko Zagorec, Vidmarjeva 5, Kranj, tel. 23-004 7054
Prodaj 500 litrov kvalitnega CVIČKA. Naslov v oglašnem oddelku 7055
Prodaj mlado kravo v 9. mesecu brejosti. Zgornji otok 12, Radovljica. TV-color HITACHI prodaj. Tel. 74-727, zvečer.

KUPIM

Kupim dobro ohranjen italijanski športni VOZIČEK PEG. Šifra: PEG 7056

VOZILA

Prodaj LADO 1200, letnik 1974, za 7 SM. Tekavec, Predoslje 108 (v Orehovljah) 6838
Prodaj MOTOR — original LAND ROVER diesel. Telefon 064-23-144 od 20. do 22. ure 6840
Ugodno prodaj osebni avto PEUGEOT 204 karavan. Telefon 064-23-144 od 20. do 22. ure 6841
Ugodno prodaj osebni avto SIMCA 1307 GLS. Telefon 064-23-144 od 20. do 22. ure 6842
Prodaj ZASTAVO 101, letnik 1976, cena 12 SM. Miran Stern, Smidova 13, Kranj 6844
Prodaj OPEL ADMIRAL avtomatik, 75 KM. Štular, Sorlijeva 18, tel. 28-427 6961
Poceni prodaj nove AVTOPLAŠČE, 5 kosov, dimenzije 13 x 155. Naklo 244, tel. 47-676 6970
RENAULT 10, prodaj celega ali po delih. Ogled v Kranju. Telefon 061-213-213 — int. 15-23 7057
Prodaj ZASTAVO 101, letnik 1974, cena 4,3 SM. Milan Videmšek, Pangercica 8, Golnik 7058
Kupim novo ZASTAVO 750. Anton Čarman, Osolinik 4, Medvode 7059
Prodaj MOTOR APN-4. Naslov v oglašnem oddelku 7060
Prodaj ohranjen VW, starejši letnik. Visoče 6, Tržič 7061
Prodaj malo rabljeno AVTOPRIKOLICO, nosilnost 800 kg, 180 x 100 cm, velika. Ogled v terek in sredo ves dan. Drago Volč, Ljubno 87, Podnart 7062
Prodaj ZASTAVO 101 confort, letnik 1980, prevoženih 29.000 km, registrirano do februarja 1984. Telefon 23-773 zvečer 7063
Prodaj malo rabljeno izboljšano MOTORNO KOLO JAWA 350 (pojačan motor, hidravlične zavore...) in avtomobilsko PRIKOLICO, nosilnost čez 1000 kg. Ogled od 16. ure dalje. Bartol, Smedniška 6, Kranj 7064
Prodaj osebni KOMBI IMV 1600, letnik 1975. Leskovšek, Frankovo nasele 41, Škofja Loka 7065
Prodaj MOTORNO KOLO TOMOS 15 SLC. Podbrezje 34, Duplje 7066
Prodaj SPAČKA, letnik 1974, i. registracija 1976, registriran do novembra 1983, za 4,7 SM. Ankerst, Brezje 3 7067
Poceni prodaj MOTORNO KOLO TOMOS elektronik, letnik 1979. Šušteršič, Zg. Bitnje 213, Žabnica 7068
Prodaj FIAT 127; in FORD TAUNUS M 17, po delih. Telefon 65-117 7069
Nujno prodaj avto VW 1200, registriran od marca 1984, dobro ohranjen. Ogled vsak dan. Ivan Breščak, Pod Kočno 17, Jesenice 7070

Ugodno prodaj KATRCO, letnik 1974, vozno, neregistrirano, ZASTAVO 750 lux, 1976, vozen, spredaj delno karamboliran, motor 126, menjalnik za FIAT 750, FORD 17 M, OPEL REKORD 1700 ter MOPED APN-4. Anton Kokal, Tomšičeva 93, Jesenice 7071

STANOVANJA

Prodaj trosobno STANOVANJE v Bistrici pri Trzinu. Informacije po tel. 50-105 vsak delovni dan od 10. do 14. ure (Mojača) 7072
20-letna študentka ob delu, išče za čas študija SOBO na območju Kranja ali Bleda. Šifra: Nujno 7073
Mirna, poštna in delovna mamica, išče SOBO z možnostjo kuhanja in pranja. Šifra: Pomagam tudi v gospodinjstvu 7074
Eno ali dvosobno STANOVANJE v Kranju, iščem za dobo enega leta. Ponudbe pod: Možnost predplačila 6893

POSESTI

Oddam PROSTOR za obrt (voda, elektrika). Dostop do prostora je pri cesti blizu avtobusne postaje, prostor je oddaljen iz Kranja 3 km. Več ustno. Naslov v oglašnem oddelku 7006
Iščem PROSTOR v Škofji Loki ali bližnji okolici za mirno obrt. Naslov v oglašnem oddelku 7075
V Poljanski dolini prodaj prazno STANOVANJSKO HIŠO — tri sobe, kuhinja, vodovod in približno 2000 kv. m zemlje, primerno za stanovanje ali weekend. Ponudbe pod: 90 SM 7076

ZAPOSLITVE

Sprejem delo na dom. Ponudbe pod: Kvaliteta 7077
Sprejemmo ČISTILKO za čiščenje stanovanjskega bloka. Lubej, Juleta Gabrovška 34, Kranj, tel. 22-789 7078

OBVESTILA

ROLETE: lesene, plastične in žaluzije, naročite ŠPILERJU, Gradnikova 9, Radovljica, tel. 75-610 7012
GRADITELJI! Omete, tlake, razne vrste fasad, adaptacije, opravimo kvalitetno, poceni in v točno dogovorjenem času. Kličite po tel. 42-285 med 9. in 12. uro 7009
Po naročilu izdelujemo vse vrste umetno KOVANIH IZDELKOV (oken-ske mreže, balkonske ograje, vrtno ograje...). Telefon 79-562 6901
Obveščam vse svoje cenjene stranke, da bo lokal zaradi letnega dopusta zaprt od 18. julija do 4. avgusta. Se priporočam. Slavka Pirč, FRIZERSKI SALON Kranj, Cankarjeva 8 6903
SERVIS in MONTAŽA žaluzij in rolet naročite po tel. 77-481 6904
Sprejem vsa ZIDARSKA DELA. Šifra: Takoj 6905
Samostojen obrtnik izvaja vsa GRADBENA DELA. Naslov v oglašnem oddelku 7079
GRADITELJI! Nudimo vam kvaliteto, ugodno ceno in hitro izdelavo kompletnih načrtov za vse vrste GRADENJ. Telefon 061-322-502 7080

OSTALO

V Kranju ali okolici iščem STANOVANJE za 4-člansko družino. Lahko je tudi kmečka hiša z malo zemlje. V poštev pride tudi 1. in 2. starejši osebni. Naslov v oglašnem oddelku 7081

ISKRA TELEMATIKA
Industrija za telekomunikacije in računalništvo
Kranj, n. sol. o.

Komisija za kadrovske zadeve
Delovne skupnosti skupnih služb Telematike
objavlja prosta dela in naloge

**SVETOVALCA
GLAVNEGA
DIREKTORJA**

za področje urejanja investicij in samoupravnega sporazumevanja na tem področju

Pogoji:

- visokošolska ali višješolska izobrazba ekonomske ali pravne smeri,
- 5 let delovnih izkušenj na ustreznih področjih dela,
- znanje svetovnega jezika

Kandidati naj pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev in opisom dosedanjih delovnih izkušenj pošljejo v 15 dneh po objavi na naslov: Iskra Telematika Kranj, Kadrovska služba, Savska loka 4, Kranj.

inles
Prodaja
KŽK
KRANJ —
HRASTJE.
okna
kombivak

Sporočamo žalostno vest, da je nenadoma umrla naša
dolgoletna sodelavka

**LJUDMILA
VOGELNIK**

Vestno in marljivo sodelavko bomo ohranili v trajnem spominu
Delavci upravnih organov skupščine občine Kranj

ZAHVALA

Ob težki izgubi dragega očeta

BOŽIDARJA BRČARJA

Hraše 22/A

se žalujoči zahvalujemo vsem, ki ste nam pomagali s tolažilno besedo, dejanji in spremstvom na zadnji poti.

VSI NJEGOVI

Hraše, 19. julija 1983

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta, brata in strica

FRANCA TOPORIŠA

šoferja v pokoju

se iskreno zahvalujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem, ki so nam stali ob strani, izrekli sožalje, darovali cvetje in ga v tako velikem številu pospremil na zadnji poti. Posebna zahvala dr. Žgajnarju, dr. Pegam Alenki in bolnici Jesenice za ne-sebično pomoč. Zahvaljujemo se tudi Alpetourju, Združenju šoferjev in avtomehaničev Kranj, gasilskim društvom Goriče, Golnik in Trstenik, praporščakom, pevcem iz Gorič in Nakla, gospodu župniku za lep pogrebni obred, govornikom za poslovlilne besede in vsem, ki ste nam v tem težkem trenutku pomagali.
Zalujoci: zena Pavla, hčerka Jana, brata in sestri ter drugo sorodstvo
Goriče, 15. julija 1983

ZAHVALA

Ob nenadni izgubi očeta, starega očeta, brata in strica

FRANCA KOŠIRJA

(železničarja v pokoju)

Se iskreno zahvalujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem za izrečena sožalja, podarjeno cvetje in spremstvo na zadnji poti. Posebna zahvala oskrbnstvu Doma upokojencev v Škofji Loki, pevcem in župniku za pogrebni obred.

Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: sinova Franci in Ivan, hčerki Jožica in Dragica z družinami

Škofja Loka, Beltinci, Udine

7. julija 1983

TOMAŽ GRAŠIČ

vojak JLA

Poslednje slovo od nepozabnega Tomaža bo v sredo, 20. julija ob 17. uri na pokopališču v Naklem. Do pogreba leži v tamkajšnji mrliški vežici.

Neutolažljivi: mama Nikolaja, oče Anton, brata Tone in Silvo z družino, ter drugo sorodstvo

Trajno boš živel v naših srcih!

Polica, Kranj, Naklo, Duplje, Strahinj, Rupa, Jesenice, Mengoš, Domžale, Ljubljana

Polica, 16. julija 1983

Poletni utrip na mejnem prehodu Ljubelj

Štiri kolone turistov in zdomcev

Minuli konec tedna so se čez mejni prehod Ljubelj vile tri kolone osebnih avtomobilov in kolona avtobusov — Okrepljene mejne službe so delale hitro in po predpisih — V vsakem avtobusu naših zdomcev od 300 do 500 kilogramov kave brez lastnika — Gneča v menjalnici in vsak teden razbita šipa — Manj gostov v Kompasovem hotelu

Mejni prehod Ljubelj, sobota dopoldan — Za mejnimi službami je bila naporna noč, v kateri je prestopilo avstrijsko-jugoslovansko mejo veliko število tujih turistov in naših delavcev na začasnem delu v tujini. Posledice nočne gneče so bile opazne še v zgodnjih dopoldanskih urah. Smeti so ležale vsepovsod — po parkirišču, poleg polnih posod za odpadke, za ceste... Delavci so hiteli urejati, pospravljati, kajti mejni prehod je prvi stik s tujo državo. V soboto dopoldan so v Jugoslavijo vstopala vozila v štirih kolonah — v eni avtobusi in v treh osebnih vozilih, med katerimi so prevladovala z oznakami Nemčije, Avstrije, Belgije, Nizozemske in Danske. Mejna milica in cariniki so delali naglo in po predpisih.

»Tuji turisti imajo s sabo le opremo za dopust, osebne predmete, med živili pa edino kavo,« je pripovedovala Dobrila Kondić, ena od okrepljenih carinskih služb na Ljubelju, sicer zaposlena v Zvezni upravi carine v Beogradu. »Naši zdomci se v večini držijo carinskih predpisov. Čez mejo skušajo prenesti le večje količine kave, kot jo je dovoljeno brez plačila

carine. Pri pregledu avtobusov najdemo v njih od 300 do 500 kilogramov kave brez lastnika. Naši državljanji, ki potujejo s svojimi vozili na dopust v Jugoslavijo, jo zadnje čase skrivajo predvsem v rezervne posode za bencin ali olje. Do treh četrtin jih napolnijo z zrnji kave, nad njimi naredijo nepropustno plast iz mavca ali česa podobnega in čezenj nalijejo tekočino. V petkih in sobotah odkrijemo tudi preko deset ton neprijavljene kave.

V pretesni Kompasovi poslovalnici je bila — razumljivo — gneča. Zaposleni v njej komaj čakajo, da bodo ob občinskem prazniku menjalnico, bife in prodajalno spominkov preselili v nove prostore.

»Delamo v nemogočih razmerah in nič nenavadnega ni, da nam turisti nehoti vsak teden razbijajo eno od šip,« pravi Cilka Šarabon, vodja poslovalnice na Ljubelju. »Ob koncu tedna zamenjajo tujci v menjalnici vsak dan za pet do šest milijonov dinarjev deviz, dnevno prodamo za 400 do 500 tisočakov turističnih čekov in vsak teden za 25 milijonov bencinskih bonov. Tujci so z novostmi dobro seznanjeni, kar nam olajšuje delo. V menjalnici se običajno zamudi-

jo od pet do deset minut, kar je malenkost v primerjavi z več urami čakanja pred prihodom na mejo.

Bržčas želijo turisti po opravljenih obveznostih na meji čimprej zapustiti gnečo, nadaljevati pod do Tržiča in v obmorska ter celinska turistična središča.

»Dejstvo je, da imata hotel Garni in restavracija neprimerno lego,« poudarja Simona Zupan, vodja recepcije. »Če bi bila postavljena nižje ob cesti, bi bil promet znatno večji. Turisti se pri nas ustavljajo za en dan ali samo za nekaj ur, da se odpočijejo po naporni vožnji. Opažamo, da upada število tujcev. Redno nočijo v Garniju skupine iz Nemčije, medtem ko so nas letos dokončno pustili na cedilu Nizozemci. Za junij smo načrtovali 1050 nočitev, vendar jih je bilo 250 manj. Nekoliko bolje kaže po prvi polovici julija.«

C. Zaplotnik

GLASOVA ANKETA

Naučimo se plavati

Domala da ni dneva, da ne bi v časopisu prebrali, da je utonil otrok. Največ nesreč se zgodi ob deročih rekah, kjer ni organizirane kopanja, nemalo pa tudi ob jezerih. Menda ni bilo leta, da v blejskem jezeru ne bi kdo utonil.

Prav strašljiv je podatek, da zna plavati le vsak drugi Slovenec. Zgradili smo bazene, šolska telesna vzgoja vključuje tudi plavanje, a žal so nesreče iz poletja v poletje bolj pogoste.

A ne le zato, ker otroci ali starejši ne bi znali zamahov z rokami in nogami, temveč tudi zato, ker so kopališča večkrat hudo neustrezno zavarovana, ker ni ljudi, ki bi bili nenehno budni in opazovali otroški vrišč v bazenih. Za vse mogoče varnostne ukrepe smo poskrbeli na organiziranih smučiščih in celo zakonsko kaznujemo tiste, ki ne upoštevajo pravil, na kopališča in silno priljubljeno letno rekreacijo pa smo kratkotalno pozabili.

V nekaterih gorenjskih kopališčih pa vsako leto organizirajo plavalne tečaje za začetnike in vanje se lahko vpišejo vsi, ki bi se radi naučili plavati. Silno pohvalno in otroci se množično vpisujejo, obenem pa koristno in zdravo preživljajo šolske počitnice.

Tudi na lepem radovljiškem kopališču so letos pripravili začetne plavalne tečaje za najmlajše, malo starejše in že kar »stare« osnovnošolce. V tečaju pa se predvsem zabavajo in veliko nauče najmlajši in tri smo povprašali, kako se kaj počutijo.

Anže Melink bo letos prestopil šolski prag: »Ja, letos grem v prvi razred in do tedaj se bom v tečaju naučil tudi plavati. Zunaj je malo mraz, če si dolgo v vodi. Z mahe že znam, tudi malo že sa zaplavam, tako da sploh ni tež in se bom — brez skrbi — konca tečaja že naučil.«

Barbara Glavan obiskuje peti razred osnovne šole: »Na kopališču v Radovljico prihajam iz Spodnje Lipnice, kjer sem doma. Veliko nas je, toplo je, družba je prijetna, zraven pa se bomo še naučili plavati. V tečaj rada hodim in tudi zaplavati že znam.«

Vsi trije, ki so drgetali zunanjo zaviti v brisače in na vprašanja kimali, se bodo torej letos naučili plavati. Prav bi bilo, ko bi bili takšnih tečajev več tudi drugod, vpis pa kar najbolj številen. D. Sedej

Tatjana Brulc hodi v prvi razred: »Ko pridem iz vode, me malo zebe in se zavijem v brisačo. Drugače pa me veliko znam, no ja, kar že zaplavam, kar nekaj zamahov po bazenu. Tovariši so dobri in

Na Gorenjskem se je pričela žetev pšenice

Žabničani žanjejo z novim kombajnom

22 kmetov iz Žabnice in 11 iz Bitenja je lani ustanovilo strojno skupnost in kot prvi stroj kupilo samohodni žetveni kombajn — Tomaž Sifrer iz Žabnice se je na 10-dnevnem tečaju izučil za kombajnista

Žabnica — V treh krajih z območja kranjske zadruga Sloga — v Mavčičah, Žabnici in na Podreči — žanjejo letos z novimi samohodnimi Zmajevimi kombajni, katerih vrtena naenkrat goltajo žitne bili v tri metre in 60 centimetrov širokem pasu. V vseh omenjenih vaseh so se zaradi boljše izkoriščenosti stroja odločile za nakup strojne skupnosti. Nekaj posojila je dala zadruga, ostalo so zbrali kmetje.

»Akcijska za kruh in sladkor je med žabniškimi kmeti zaradi ugodne menjave pšenice za koruzo naletela na ugoden odmev,« pravi Janez Sifrer, predsednik žabniške strojne skupnosti. »Veliko kmetov, ki je nekdanj posvem opustilo pridelovanje pšenice, jo je v zadnjih dveh letih zopet uvrstilo v setveni kolobar. Nekateri se bodo za tak korak kljub naši usmerjenosti v živinorejo in pridelovanje krompirja še odločili. Na žabniškem območju smo doslej želi pšenico ali ječmen s snopovozalko, s prirejenjo konjsko kosilnico, pripeto za traktor, zadnja leta pa tudi s KZK-jevimi kombajni. Mlatili smo z vaško mlatilnico. Na žalost in v veselje nam je predlani dokončno odrekla poslušnost. To pa je bil dovolj tehten razlog, da smo pričeli razmišljati o ustanovitvi strojne skupnosti in o nakupu novega Zmajevga kombajna. Pristopilo je 22 kmetov iz Žabnice in 11 iz Bitenja. Med njimi tudi štirje, ki pšenice ne sejejo, vendar jo nameravajo v prihodnjih letih. Kombajn smo dobili še po stari ceni za 98 starih milijonov, medtem ko zdaj stane že 140 milijonov.«

Izdelovalec žetvenih kombajnov, zemunski Zmaj, postavlja zahtevo,

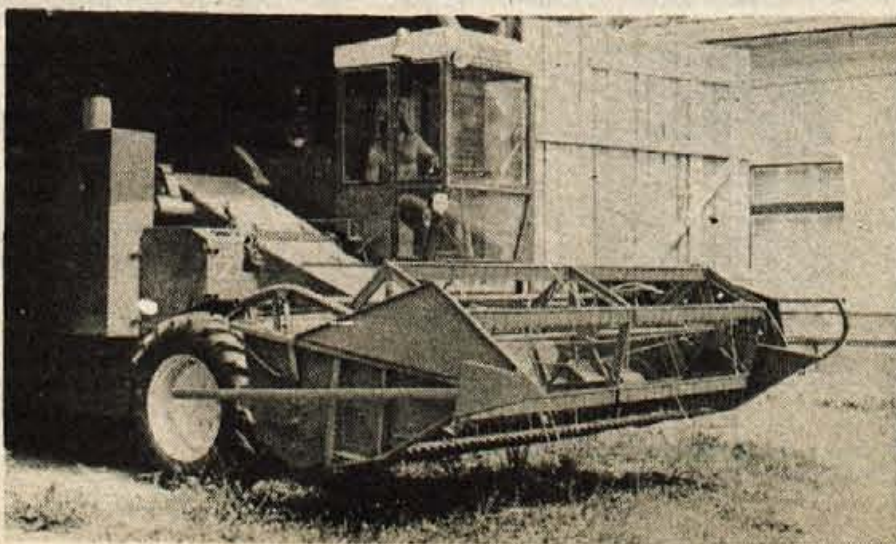
da mora lastnik imeti izučenega kombajnista. Le v tem primeru mu zagotavlja brezplačno servisiranje naprave in veljavnost garancije. Bitenjski in žabniški kmetje so za strojnika izbrali 29-letnega Tomaža Sifrerja — čeprav letos nima pšenice, se pa zato dobro razume na kmetijsko mehanizacijo.

»Zadruga mi je omogočila, da sem se v Rakičanu udeležil 10-dnevnega tečaja za kombajniste. Učili smo se upravljanja, razstavljanja, vzdrževanja, popraviljanja stroja in vsega, kar mora znati kombajnista za pravilno žetev. Žal je bilo v programu več teorije kot prakse. To bo treba pridobiti na žabniških poljih. Pa da ne bo vse breme na enem kombajnistu, bomo v Žabnici za ravnanje s strojem usposobili še Vinka Hafnerja.«

V soboto so člani strojne skupnosti imeli še zadnji sestanek pred žetvijo. Dogovorili so se, da bodo člani plačali le delo strojnika, premik iz ene njive na drugo ter deloma tudi

Janez Sifrer, predsednik strojne skupnosti Žabnica.

Novi kombajn žabniških in bitenjskih kmetov. — Foto: C. Z.

Kombajnista Tomaž Sifrer

obrado stroja. Bolj iz moralne dolžnosti kot zaradi zaslužka bodo želi tudi kmetom, ki iz kakršnihkoli razlogov niso člani skupnosti. Za te bo storitev dražja in enaka ceni, ki jo bo zaračunaval Kmetijsko živilski kombinat Gorenjske. Vrstnega reda žetve na sestanku niso določili. Menili so, da jim ni potreben, saj imajo le 15 do 20 hektarov žita. Poleg tega sejejo tri različne sorte pšenice, ki ne dozorijo hkrati. Veljalo pa bo pravilo, da bo moral kmet dan pred nameravano žetvijo obvestiti kombajnista.

»Novo žetveno napravo imamo v lopi poleg zadružnega doma v Žabnici. Po končanem delu na polju jo bomo bržčas preselili v Bitnjo, kjer je v domu poleg žirnalnice še nekaj praznega prostora. Po tem bi veljalo razmisliti tudi o nakupu pnevmatske sejalnice. Stare sejejo prerediti in če sklop ni dovolj gost, ni mogoče računati s hektarskimi pridelki nad 50 stoti,« govori o načrtih skupnosti njen predsednik.

C. Zaplotnik

Brigadirji gradijo vodovod

Gorjuše — Na pobudo občinske konference ZSMS Radovljica, do 17. julija v krajevni skupnosti privnik-Gorjuše poteka lokalna vodinska delovna akcija. Zanj so dogovorili že maja, čeprav so se razmišljali o možnosti izgradnje dovoda v Kropi, Mladinska delovna brigada Stane Žagar, ki šteje 43 brigadirjev, je bila v sorazmerno kmem roku pripravljena na akcijo, kemur je pripomogla tudi pokrajevna skupnost, GP Bobo SKIS Radovljica, krjevne skupne Radovljica in Železnice, ki je brigadirje nastanila v svojem počitniškem domu.

Brigadirji v Gorjušah urejajo dovodno omrežje. V dveh tednih so izkopali prek 2 kilometra kanala, položili cevi, zasuli kanal in uredili okolico. Gre za dokaj pogumen projekt, saj je teren zelo težak, brigadirji pa mladi. V brigadi je tudi 26 mladih iz pobratene občine Sviljane, njih vodi brigadir veteran in mentor Radomir Ugrnić. Z lokalno mladinsko delovno akcijo bo krajevna skupnost Koprivnik-Gorjuše pripravila vodovod, na katerega bi brez moči brigadirjev morala verjetno kati še leta. Tako pa bodo prihranili tudi prek 2 milijona dinarjev.

Radovljiška mladina se je prota pogumno lotila tudi zato, ker s pomočjo obljubili krajanji, pripadniki JLA, pa tudi družbenopolitični delavci radovljiške občine. Posebej lja zahvala za pomoč pri organizaciji občinskemu štabu TO, Republiški konferenci ZSMS in radovljiški turni skupnosti. Komandant akcije Rado Obid si obeta veliko sončnih ur, saj je volje do dela mladimi dovolj.

Brane Grohar